

De raad van de gemeente Lochem

Gelezen het voorstel van het presidium van 3 juni 2024, nummer 2024-304679, betreffende
Ontwerpbesluit weigering verklaring van geen bedenkingen zonnepark Bekenschot;

Gehoord de beraadslagingen;

BESLUIT

1. Tot het weigeren van de ontwerpverklaring van geen bedenkingen ten behoeve van de aanvraag omgevingsvergunning voor het aanleggen van een zonnepark met bijbehorende voorzieningen voor een periode van 25 jaar op de locatie Ruurloseweg, Doktersdijk en Bekenschot (nabij) te Barchem en het realiseren van een ecologische verbindingzone.
2. Het vaststellen van bijlage 1: de ontwerpweigering verklaring van geen bedenkingen met de daarin opgenomen motivering

Aan te vullen met:

- De inzichten voor zon op land zijn veranderd. Door het Rijk is de Zonneladder aangepast. In het najaar van 2023 heeft de destijds minister van Klimaat en Energie aangegeven dat er geen nieuwe zonneparken mogen komen op landbouwgrond. Alleen wanneer er onvoldoende mogelijkheden zijn op daken, gevels, terreinen en objecten, kan er eventueel aanspraak/gebruik worden gemaakt van Landbouwgrond. Het inzetten van zonnepanelen op landbouwgrond is vanaf 1 januari 2024 alleen nog bij hele hoge uitzondering mogelijk. Het demissionaire kabinet geeft namelijk de voorkeur aan zon op dak. Het plan zonnepark Bekenschot past niet binnen deze kaders en is daarom niet wenselijk.
- In 2009 hebben de gemeente Lochem, Zutphen en Bronckhorst een landschapsontwikkelingsplan (LOP) opgesteld. Het gebied waarin het plan is gesitueerd valt in het deelgebied Lochemse Berg en heeft als landschapstype 20e eeuwse heide- en veenontginningen. Kenmerkend voor dit deelgebied en landschapstype is het open karakter. Het zonneveld doet afbreuk aan dit open karakter en voldoet daarom niet aan de gewenste ontwikkelingen zoals in deze visie is beschreven.
- Doordat er hekken geplaatst worden rond het park waar alleen kleine dieren doorheen kunnen, zullen de reeën mogelijk een deel van hun trekroute kwijtraken. Dit kan desoriëntatie bij de dieren teweegbrengen. Mogelijk leidt dit tot extra verkeersongelukken op de Ruurloseweg. Uit het plan blijkt onvoldoende dat hier onderzoek naar is gedaan en wat de gevolgen kunnen zijn en hoe ongewenste gevolgen voorkomen worden.
- Door de immense wijziging van de omvang van het plan, zijn er nieuwe direct belanghebbenden. Deze belanghebbenden zijn niet allemaal gehoord in de plannen. Hiermee voldoet de aanvraag niet aan zorgvuldige participatie. In beleidskader Zonne-energie (juni 2018) staat in Hoofdstuk 7 dat goede participatie onder andere bestaat uit het vroegtijdig informeren van omwonenden en waar mogelijk te laten adviseren bij plannen. Geen goede participatie is een gegronde reden voor het college om de vergunning te weigeren, aldus het beleidskader.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Lochem in zijn openbare vergadering van 8 juli 2024.

de griffier,

P.T.H. de Boer

de voorzitter,

S.W. van 't Erve

De raad van de gemeente Lochem,

Gelezen het voorstel van het college van 19 december 2023, nummer 2023-287037, betreffende **ontwerp verklaring van geen bedenkingen aanvraag omgevingsvergunning zonnepark Bekenschot**;

Gelet op artikel 2.27 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: 'de Wabo'), artikel 6.5 Besluit omgevingsrecht (hierna: 'het Bor') juncto artikel 4.3 Invoeringswet Omgevingswet, waarin is bepaald dat een omgevingsvergunning niet eerder wordt verleend dan nadat de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen heeft afgegeven.

Gehoord de beraadslagingen;

BESLUIT:

Tot het weigeren van de ontwerpverklaring van geen bedenkingen ten behoeve van de aanvraag omgevingsvergunning voor het aanleggen van een zonnepark met bijbehorende voorzieningen voor een periode van 25 jaar op de locatie Ruurloseweg, Doktersdijk en Bekenschot (nabij) te Barchem en het realiseren van een ecologische verbindingszone.

De raad van de gemeente Lochem is op grond van de volgende overwegingen tot zijn besluit gekomen:

- De raad heeft op 8 april 2024 besloten het raadsvoorstel [ontwerp verklaring van geen bedenkingen zonnepark Ruurloseweg, Doktersdijk en Bekenschot \(nabij\) Barchem](#) te verwerpen met de intentie de ontwerpverklaring van geen bedenkingen te weigeren.
- De raad overweegt dat de volgende argumenten pleiten voor het voornemen voor het afgeven van de verklaring van geen bedenkingen:
 - o Het plan is belangrijk voor het algemeen belang gelet op de maatschappelijke opgave van energietransitie;
 - o Er komt een ecologische verbindingszone. Dit is goed voor de natuur. Nu is het helemaal agrarisch bouwland;
 - o De grondeigenaar stelt de grond vrijwillig ter beschikking;
 - o Het juridisch advies van dhr. Sieben, ingewonnen in opdracht van de raad, onderschrijft het standpunt van het college dat het hier niet een nieuw plan betreft;
- De raad overweegt dat de volgende argumenten pleiten voor het voornemen voor het niet afgeven van de verklaring van geen bedenkingen:
 - o Het is een nieuw plan vanwege de gedane aanpassingen ten opzichte van de oorspronkelijke aanvraag omgevingsvergunning, met name het feit dat het aangepaste plan op andere kadastrale percelen is gesitueerd dan de oorspronkelijk aanvraag;
 - o Het plan voldoet niet aan de ruimtelijke ordening, omdat het beleidskader Zonne-energie van 9 juli 2018 niet toegepast mag worden;
 - o De inzichten voor zon op land zijn veranderd. Door het Rijk is de Zonneladder aangepast. In het najaar van 2023 heeft de destijds minister van Klimaat en Energie aangegeven dat er geen nieuwe zonneparken mogen komen op landbouwgrond. Alleen wanneer er onvoldoende mogelijkheden zijn op daken, gevels, terreinen en objecten, kan er eventueel aanspraak/ gebruik worden gemaakt van Landbouwgrond. Het inzetten van zonnepanelen op landbouwgrond is vanaf 1 januari 2024 alleen nog bij hele hoge uitzondering mogelijk. Het demissionaire kabinet geeft namelijk de voorkeur aan zon op dak. Het plan zonnepark Bekenschot past niet binnen deze kaders en is daarom niet wenselijk.
 - o Het plan is in strijd met het Landschapsontwikkelingsplan (LOP); In 2009 hebben de gemeente Lochem, Zutphen en Bronckhorst een landschapsontwikkelingsplan (LOP) opgesteld. Het gebied waarin het plan is gesitueerd valt in het deelgebied Lochemse Berg en heeft als landschapstype 20e eeuwse heide- en veenontginningen. Kenmerkend voor dit deelgebied en landschapstype is het open karakter. Het zonneveld doet afbreuk aan dit open karakter en voldoet daarom niet aan de gewenste ontwikkelingen zoals in deze visie is beschreven.

- Doordat er hekken geplaatst worden rond het park waar alleen kleine dieren doorheen kunnen, zullen de reeën mogelijk een deel van hun trekroute kwijtraken. Dit kan desoriëntatie 2 bij de dieren teweegbrengen. Mogelijk leidt dit tot extra verkeersongelukken op de Ruurloseweg. Uit het plan blijkt onvoldoende dat hier onderzoek naar is gedaan en wat de gevolgen kunnen zijn en hoe ongewenste gevolgen voorkomen worden.
- De participatie is niet verbeterd ten opzichte van de gedane participatie bij het indienen van de oorspronkelijke aanvraag;
- Door de immense wijziging van de omvang van het plan, zijn er nieuwe direct belanghebbenden. Deze belanghebbenden zijn niet allemaal gehoord in de plannen. Hiermee voldoet de aanvraag niet aan zorgvuldige participatie. In beleidskader Zonne-energie (juni 2018) staat in Hoofdstuk 7 dat goede participatie onder andere bestaat uit het vroegtijdig informeren van omwonenden en waar mogelijk te laten adviseren bij plannen. Geen goede participatie is een gegronde reden voor het college om de vergunning te weigeren, aldus het beleidskader.
- Er is geen draagvlak voor het plan bij de inwoners van Barchem;

Aldus besloten door de raad van de gemeente Lochem in zijn openbare vergadering van 8 juli 2024.

de griffier,

P.T.H. de Boer

de voorzitter,

S.W. van 't Erve

Tafelgesprekken gemeenteraad

De tafelverslagen 18 en 25 maart 2024 zijn te raadplegen via:

www.lochem.nl → Gemeenteraad → Vergaderingen en verslagen → 8 april 2024 →
Politieke avond → 4. Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering 4 maart 2024 en
tafelverslagen 18 en 25 maart 2024

.Van: Vereniging Hobama (Houd landelijk Barchem Mooi en Aantrekkelijk)

Aan: De leden van de Gemeenteraad van Lochem

Barchem, 8 maart 2024

Betreft: Raadsvoorstel Ontwerpverklaring van geen bedenkingen voor een Omgevingsvergunning voor de aanleg van zonnepark Bekenschot in Barchem. (kenmerk 2023-287037)

Geachte Raadsleden,

De komende weken buigt u zich over het raadsvoorstel om een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) af te geven voor de aanleg van zonnepark Bekenschot in Barchem. Voorwaar, geen gemakkelijk besluit over dit zeer omstreden project.

Het zal u niet verbazen dat dit voorstel van het College ons, als vereniging Hobama, met inmiddels 180 leden, en de ruim 1.200 ondertekenaars van een petitie, de Barchemse gemeenschap en vele anderen in de hele gemeente wederom rauw op het dak valt en onbegrijpelijk voorkomt.

Wij doen een krachtig beroep op u om de aanvraag als een nieuwe aanvraag te bestempelen, het raadsvoorstel als zodanig te behandelen en af te wijzen.

In deze brief onderbouwen wij ons verzoek. Onze argumenten leveren o.i. ieder voor zich en zeker in combinatie, meer dan voldoende redenen en bestuurlijk houvast op om het verzoek voor een VVGB af te wijzen, ook op basis van bestaand beleid.

Wij hebben, ondersteund door externe deskundigen, het raadsvoorstel met de Toelichting en bijgaande stukken inhoudelijk en procedureel beoordeeld en uitvoerig getoetst, mede op basis van juridisch, landschappelijk advies. Daarnaast hebben we een deskundige op het vlak van ecologie en hydrologie geraadpleegd en hebben we bij de gemeente en de provincie stukken opgevraagd. Enkele via een WOO, die opmerkelijke feiten aan het licht bracht. Wij constateren vele omissies in de toetsing en strijdigheden met de regelgeving.

Uiteindelijk gaat het om de afweging van belangen van enerzijds de initiatiefnemers, de vraag of het zonnepark op de juiste manier de doelstelling voor duurzame energie van Lochem invult en anderzijds de belangen van de inwoners en de gemeente. Onze bevinding is dat die afweging niet juist wordt ingeschat door B&W.

De belangrijkste bevindingen en conclusies zijn na onderstaande samenvatting beschreven in deze brief. In de aansluitende Nota met bijlagen treft u een verdere uitwerking en achtergronden aan. Voor verschillende onderdelen zijn verdere adviezen en memo's van externe deskundigen beschikbaar. Uiteraard zijn wij tot nadere toelichting gaarne bereid.

Samenvattende conclusie: de Raad heeft voldoende argumenten om de VVGB en het plan af te wijzen.

- De VVGB moet allereerst worden afgewezen, omdat de status van de aanvraag geen lopende, maar juridisch gezien een nieuwe aanvraag is.
- Een nieuwe aanvraag kan nog niet in behandeling worden genomen, omdat er een stop geldt op nieuwe projecten wind en zon, er geen beleid is en het beoogde zonnepark niet meer op landbouw- en natuurgrond mag worden gerealiseerd.
- De raad heeft als bevoegd gezag de mogelijkheid om in alle gevallen zich te beroepen op de Kamerbrief van 26 okt 2023, die is overeengekomen met VNG namens de gemeenten, ook al is die nog niet opgenomen in de Omgevingsverordening van Gelderland.
- Bij toetsing aan het Bestemmingsplan, de Omgevingsverordening en sinds mei 2020 bestaand beleid van de gemeente en de provincie, blijkt de aanvraag en de VVGB niet te voldoen aan de regelgeving en vele voorwaarden.
- De aanvraag is in strijd met het landschapsbeleid en het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeente, die dwingt om de karakteristieke openheid van het Bekenschot gebied te behouden.
- Er wordt niet voldaan aan eisen en zorg voor ecologie. Externe deskundigen geven aan dat de voorgestelde poelen onvoldoende functioneren en dat ecologische graslanden zich niet succesvol ontwikkelen.
- Het project faalt bij toetsing aan het Bestemmingsplan, omdat er geen onderzoek is gedaan naar alternatieven incl. het potentieel aan zon-op-dak. Daarmee kan zonnepark Bekenschot niet meer van *doorslaggevend* maatschappelijk belang worden geacht.
- Er mist zorgvuldige toetsing aan de reeks voorwaarden van de provinciale Omgevingsverordening. Zij vraagt met name om na te gaan wat de zonne-energie opwekkingsmogelijkheden zijn in stedelijk gebied (m.n. zon-op-dak), de effecten op het net en ze geeft aan dat de samenhang van het gebied niet mag doorbeken.
- Negatieve gevolgen van Bekenschot voor extra netcongestie en nadelige gevolgen voor teruglevering door zon-op-dak door inwoners en bedrijven vallen te verwachten maar zijn niet onderzocht en in belangenafweging meegenomen.
- De stikstof berekening is incompleet. Ze houdt geen rekening met de stikstofuitstoot van de schapen en de noodzakelijke aanleg van de lange kabelverbinding, ook al is dat laatste geen onderdeel van de aanvraag.
- De Omgevingsverordening met Ontwerpregels Groene Ontwikkelingszone eisen dat de samenhang van het – in dit geval – open landschap niet mag worden doorbroken. Daaraan wordt niet voldaan. Het advies van N+L dat daarop wijst en dat aan het College ter hand is gesteld, is volledig genegeerd.
- Omdat beoogde poelen niet of nauwelijks zullen functioneren en ecologisch grasland zich niet succesvol zal ontwikkelen vervalt de uitkomst van het theoretische rekenmodel uit de provinciale Ontwerpregels. Daarmee vervalt ook de onderbouwing dat er voldoende natuurelementen in het plan zijn opgenomen.
- Er is sprake van onevenwichtige verdeling van lusten en lasten tussen de aanvrager/grondeigenaar enerzijds en anderzijds de omwonenden en de inwoners van de gemeente Lochem e.o. Men wordt financieel afgescheept met een fooi, terwijl de initiatiefnemers financieel alle lusten toevallen.
- Het College is niet zorgvuldig, compleet en transparant naar de raad in haar informatie, beoordeling, belangenafweging en aanbeveling t.a.v. de Ontwerp Omgevingsvergunning en VVGB.
- Als alle belangen en effecten worden meegewogen is belang van het zonnepark voor de energietransitie niet meer doorslaggevend. Belangenafweging door het College is onevenwichtig.

Kortom er is geen sprake van een zorgvuldige, gemotiveerde en goed afgewogen ruimtelijke ordening. Daarom moeten de VVGB en het plan volgens Hobama worden afgewezen.

Belangrijkste bevindingen van Hobama

1. Geen lopende, maar een nieuwe aanvraag.

In tegenstelling tot de Toelichting bij het raadsvoorstel kan er juridisch gezien geen misverstand bestaan dat met plan 6.0/6.1 en Ruimtelijke onderbouwing van nov/dec 2023 sprake is van een nieuwe aanvraag (zie hierna Nota par. 1 met plankaarten en samenvatting juridisch advies).

Nieuw is van toepassing als dusdanig veel ingrijpende wijzigingen zijn aangebracht ten opzichte van het oorspronkelijke plan van 2020 dat redelijkerwijs niet meer van hetzelfde plan kan worden gesproken. Dat is hier duidelijk het geval. (zie in de bijgevoegde nota paragraaf 1.1 met plankaarten en met lijst wijzigingen)

In tegenstelling tot wat in de Toelichting op het raadsvoorstel staat, heeft de Gemeenteraad niet om specifieke aanpassingen van het oorspronkelijke voorstel gevraagd. Ook daardoor faalt de argumentatie dat het nog steeds om een lopende aanvraag zou gaan. (zie Nota paragraaf 1.2)

Uit het oogpunt van goede ruimtelijke ordening is het nu aan de raad om het voorliggende plan als een nieuwe aanvraag te bestempelen en de VVGB op grond daarvan af te wijzen.

Als nieuwe aanvraag voor Bekenschot valt deze dan onder het “moratorium” dat in de gemeente Lochem geldt voor nieuwe aanvragen voor zon en wind. Zij gaan en onder nieuwe beleidsregels voor grootschalige zon- en windenergie vallen, die echter nog moeten worden opgesteld. Derhalve dient de behandeling van Bekenschot na afwijzing van het huidige voorstel vooralsnog te stoppen.

2. In strijd met Landschapsbeleid gemeente Lochem.

Het College van Lochem en de raad beschouwen het landschap als het ‘kapitaal van Lochem’. De landschappelijke *samenhang* van het Bekenschot gebied wordt door het zonne-“park” ingrijpend doorbroken en aangetast op een wijze die in strijd is met het eigen landschapsbeleid van de gemeente en met de eerste voorwaarde van de Ontwerpregels voor Groene Ontwikkelingszones van de provincie. (Zie hierna punt 6 en Nota par. 6)

In het raadsvoorstel volgt het College de beschrijving van het landschap van de aanvrager, maar deze is onjuist. Uitgegaan wordt van een kleinschalig kampenlandschap zoals het hele gebied aan de voet van de Lochemse Berg globaal in het Bestemmingsplan wordt aangeduid. Kleinschalig kampenlandschap *omringt* het gebied, maar Bekenschot zelf is volgens het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeente juist een *open gebied* als jonge ontginning, zoals de aanvrager zelf beschrijft. Een 20ste -eeuwse veen & heide-ontginning, die volgens het Landschapsontwikkelingsplan als open gebied met zichtlijnen en perspectief intact moet blijven.

Een grootschalig zonnepark op die plek met hoge panelen en hekken en marginale “groene” inpassing doorbreekt die samenhang en zichtlijnen en is landschappelijk gezien daarom veel te groot. Een en ander is uitvoerig toegelicht in een landschapsadvies van bureau N+L, dat al in december 2022 aan de gemeente is aangeboden. Het advies is genegeerd. Dat is in strijd met transparante en zorgvuldige behandeling (zie Nota par.2.3).

Aangezien het plan de ruimtelijke landschappelijke kwaliteit aantast, moet de aanvraag ook op die basis worden afgewezen. Eventuele verdere ecologische elementen voor versterking van flora en fauna aan de hand van het rekenmodel uit de Ontwerpregels Groene Ontwikkelingszone is dan niet meer relevant (zie punt 6 hierna).

Ook in het eigen Beleidskader zonne-energie 2018 staat zwart op wit dat het in waardevol open gebied (*in dit geval de open- landschapsstructuur van Bekenschot*) van belang is dat het landschap zijn open

karakter behoudt. Kortom ook op dit punt is de aanvraag in strijd met het eigen beleid van de gemeente.

3. Ecologisch gezien is Bekenschot een "no go"; hydrologisch twijfelachtig.

Zowel door ecologen van de provincie als de door Hobama geraadpleegde ecooloog/hydroloog prof.dr.ir. J.P.M. Witte (een autoriteit op dit onderwerp) wordt het plan negatief beoordeeld.

Of er sprake zou zijn van ecologische versterking door het project is zeer twijfelachtig en betrekkelijk. Uit stukken uit een WOO-verzoek bij de provincie om transparantie te verkrijgen over het incomplete Provinciale advies van mei 2023 blijkt dat medewerkers/ecologen bij de provincie de aanvraag (samengevat) als een 'no go' bestempelen. Dat sluit aan bij het eerdere provinciaal advies in 2020, waarbij de provincie 8 hectare nieuwe natuur eiste.

Deze beoordelingen door deskundigen laten zich- terecht- niet leiden door het discutabele ecologisch rekenmodel van de Ontwerpregels Groene Ontwikkelingszone van de provincie. Ineens zou met bijna de helft aan groene voorzieningen volstaan kunnen worden. Alleen al die halvering geeft een duidelijke indicatie van het omstreden karakter van de rekenmethode. Overigens is vanwege de doorbreking van de samenhang volgens de eigenlijke regels die rekensom al niet meer relevant.

Twee voorbeelden geven het omstreden karakter van de rekenmethode duidelijk weer:

- De bodembedekking in de paneelvelden is zeer hoog tot 85% en daardoor zeer nadelig voor het bodemleven. (zie Nota par. 3). Merkwaardig genoeg wordt dat niet meegenomen in de beoordeling en ook niet in het 'rekenmodel'.
- TPSolar stelt dat ondanks een verkleining van het plan van 18,2 naar 16 hectare en het behoud van 25.000 panelen de afstand tussen de paneelrijen nog steeds *ruim* 2,5 m is. Hobama berekent de afstand eerder op ca 2,30 -2,35 m. Een niet onbelangrijk verschil van ca 25 cm, oftewel 10 procent. De Ontwerp Omgevingsvergunning gaat hieraan voorbij, heeft dit niet getoetst en is daarmee onzorgvuldig.

Nog een belangrijk punt, dat niet over het hoofd gezien mag worden is dat het project van deze schaal in strijd is met het lange termijn Beheerplan 2023 van Stelkampsveld. Dat Beheerplan stelt dat de Ecologische verbindingzones onvoldoende functioneren. Dat is nog eens bevestigd door een rapport van Arcadis. Het Bekenschot project zou alleen als permanente voorziening een *bestaande* sloot aanvullen met een slechts 30-70 brede groenstrook met twijfelachtige poelen. De EVZ zou ter plaatse over de volle breedte van ca 300 m worden geblokkeerd met honderden meters hekken en met slechts marginale permanente en tijdelijke(!) groenvoorzieningen .

Hobama heeft ecologisch en hydrologisch advies gevraagd aan bij prof.dr.ir. J.P.M Witte, (ex WUR, Kiwa Water Research, em. Hoogleraar ecohydrologie aan de VU). Zijn conclusie en advies luiden samengevat:

1. *op basis van de mij beschikbare informatie concludeer ik dat de poelen naar een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid in sommige jaren langdurig zullen droogvallen;*
 2. *de beheertypen N11.01, N12.02, N12.03 en N12.05 zijn ten onrechte opgevoerd in het rekenmodel van de provincie;*
 3. *van een schraalgrasland en van een bloemrijk grasland met de kenmerkende soorten van Bij12, dan wel de soorten van(het door de aanvrager ingeschakelde bureau) LabelTien, zal niets terechtkomen ten gevolge van de hoge voedselrijkdom van de bouwvoor en het ongunstige bodemvochtregime onder en vlakbij de zonnepanelen.*
- De gemeente heeft volgens de Ontwerpregels uitdrukkelijk de bevoegdheid en de noodzaak op grond van het bovenstaande om ten aanzien van de omvang van het zonnepark en de groenvoorzieningen het voorstel te verwerpen. Zij kan zelf een standpunt innemen over het ontwerp, inrichting en daarbij de rekenmethode buiten beschouwing laten.

4. Vereiste toetsing aan voorwaarden uit het Bestemmingsplan vanwege ligging in een Ecologische Verbindingszone ontbreekt en is er mee in strijd.

Uit de Toelichting op het raadsvoorstel valt niet op te maken hoe de realisatie van het zonnepark zich verhoudt tot de instandhouding en ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur zoals vereist volgens het Bestemmingsplan Buitengebied Lochem 2009. Vanwege de grote fysieke verandering van de omgeving en ondanks de ligging in een Ecologische verbindingszone heeft het College in strijd met de NEE/TENZIJ voorwaarde uit het Bestemmingsplan in het kader van goede ruimtelijke ordening geen onderzoek uitgevoerd naar alternatieven. Niet alleen gaat het om onderzoek naar alternatieven qua locatie, maar ook (doel) alternatieven in brede zin voor opwekken van zonne-energie via zon-op-dak met nog zeer groot potentieel (Zie Bijlage 1). Dat onderzoek moet volgens de jurisprudentie overigens niet worden overgelaten aan de aanvrager, de gemeente moet dat zelf doen en deze schiet dienaangaande tekort.

Dat een locatie niet ongeschikt zou zijn, is derhalve niet genoeg. Het College zal in het kader van een goede ruimtelijke ordening ook moeten motiveren waarom de – in dit geval Bekenschot – locatie meer geschikt is dan andere locaties of alternatieve oplossingen zoals zon-op-dak om hetzelfde doel i.c. stroomopwekking met zonne-energie, te bereiken. (zie uitspraak RvSt, ECLI:NL: RBZWB: 2023:13170).

Daarbij moet in aanmerking worden genomen dat een zonnepark en zeker met alle nadelen van deze locatie en gezien de vele voordelen van zon-op-dak (Zie Bijlage 2) niet meer van doorslaggevend maatschappelijk belang is (zie verder Nota par. 4).

Het plan, of het nu als lopend of nieuwe aanvraag wordt gezien, moet worden getoetst aan het *huidige* maatschappelijke belang, niet zoals dat wellicht werd gezien in 2020.

Conclusie: Het College heeft nagelaten voldoende te toetsen aan het Bestemmingsplan en nagelaten om gemotiveerd alternatieven in brede zin te onderzoeken en af te wegen. Het voorstel van het College is in strijd met de voorwaarden uit het Bestemmingsplan. Dat is op zich voldoende grond voor afwijzing van de VVGB.

4.1 Ook is onvolledig getoetst aan de Omgevingsverordening. Ze voldoet niet aan de voorwaarden.

Voorts kan worden vastgesteld dat ook niet voldaan is aan complete toetsing van de 6 voorwaarden uit de Instructieregels voor zonneparken uit de provinciale Omgevingsverordening. (zie Nota par. 5). Er is o.a. geen onderzoek gedaan naar de consequenties voor het elektriciteitsnet. Ook geen onderzoek naar mogelijkheden voor zonne-energie (lees zon-op-dak) in stedelijk gebied. Die mogelijkheden zijn groot. De meest recente cijfers van CBS en RVO geven aan dat Lochem vooral dankzij zon op dak de doelstellingen van de RES 1.0 inmiddels overtreft en dat het potentieel hierzeer groot is. (zie Bijlage 1).

Voorbijgegaan wordt ook aan de aanwijzing van GS in haar Statenbrief van 2/12/2021 en de RES 1.0 om tot een meer zorgvuldige wijze tot locatie en zoekgebieden voor zonnevelden te komen en landbouwgrond zoveel mogelijk te vermijden.

4.2 Onvolledig getoetst aan Ontwerpregels voor Groene Ontwikkelingszones

Het plan is in strijd met de hoofdvoorwaarden van de Ontwerpregels t.a.v. het niet mogen doorbreken van landschappelijke samenhang. Daardoor is het ecologisch rekenmodel en de berekeningen niet meer relevant. De gemeenteraad is bevoegd om het rekenmodel terzijde te schuiven.

5. Provinciaal advies incompleet en niet transparant.

Het provinciaal advies van mei 2023 toetst niet expliciet, zuiver en compleet aan de hand van de reeks voorwaarden van de Omgevingsverordening. Tekenend is de zin: “het plan voldoet globaal aan onze

voorwaarden". Het advies houdt na 3,5 jaar overleg nog steeds "ernstige twijfels" over poelen en kruidenrijk en schraal grasland. Het houdt in een aanvullend- nog steeds niet definitieve- advies nog steeds onzekerheden over grondwaterpeilen. Voorst negeert het advies de verhoging van de bodemafdekking door panelen vanwege de verkleining van het plan van 18,8 ha naar 16 ha.

Daarnaast is het advies niet transparant te opzichte van de sterk afwijzende "No Go" beoordeling door provinciale medewerkers/ ecologen met veel twijfels over ligging en inrichting.

6. Negatieve effecten op het elektriciteitsnet

Het zonnepark vergroot de netcongestie. Daarnaast ontstaan storingen voor teruglevering door zon op dak voor woningen en bedrijven. Liander verwijst daar ook op in haar investeringsplan 2024. In haar belangenafweging heeft het College deze aspecten niet onderzocht en negeert de dreigende schade voor bewoners en bedrijven in Lochem en daarbuiten.

7. Aan het gemeentelijk beleidskader zonne-energie 2018 is niet voldaan.

Aan diverse voorwaarden uit het Beleidskader zonne-energie van de Gemeente Lochem 2018, ook al is dat achterhaald, wordt niet voldaan. Het College neemt over wat de initiatiefnemer naar voren brengt. Neem de landschappelijke inpassing. Sinds wanneer zijn spillen van 60 tot 100 cm een robuuste maatvoering en uitstraling? Zie als voorbeeld zonnepark Berkelweide. De aanvrager bevestigt zelf dat het voorlopig niet robuust is door met de niet gebiedseigen Olifantsgras op de proppen te komen voor visuele afscherming, terwijl gebiedseigen beplanting alom is vereist. En hoezo wordt de landschapsstructuur niet aangetast? (Zie hierboven punt 2 en Nota par. 2).

En wat te denken van het betrekken van aan- en omwonenden vanaf de eerste ideeën tot en met de uitvoering. Van meet af aan werden verslagen gemanipuleerd en omwonenden voor het blok gezet en een andere opzet van het project zoals in Hengelo Gld. onbespreekbaar verklaard.

8. Onzorgvuldige inspraak, betrokkenheid en participatie.

Een belangrijke beleidsvoorwaarde van de gemeente is een zorgvuldige omgang en betrokkenheid van omwonenden en anderen bij de ontwikkeling en advisering van het plan. Participatie is volgens het beleidskader zonne-energie een belangrijk instrument voor het creëren van draagvlak. Noch van het een, noch van het ander is veel terecht gekomen. Het is een aaneenschakeling van onjuiste verslaglegging, onthouden van informatie en een behandeling, die als intimiderend is ervaren. Het is onbegrijpelijk dat de gemeente dit belangrijke punt niet inhoudelijk heeft getoetst en dan toch in de Toelichting op het raadsvoorstel tot de slotsom komt dat aan de beleidsvoorwaarde is voldaan. De toets lijkt op afvinken. Zijn er informatiebijeenkomsten geweest, hup een vinkje. Kennelijk is niet de moeite genomen om bijvoorbeeld serieus te kijken naar een brief van Hobama, die bloot legt dat de verslaggeving van de eerste informatiebijeenkomst onjuist was. De brief zit bij de stukken. Ook wordt voorbijgegaan aan het feit, dat de omwonenden zich in een enquête uitspreken tegen de aanleg.

De gemeente heeft van haar kant onvoldoende het inspraak proces gecontroleerd op kwaliteit en integriteit. (Zie punt 11 hierna en Nota par 11).

Waar het beleidskader spreekt van participatie in de vorm van een gedeelte van de financiële opbrengst, die ten goede moet komen aan de lokale gemeenschap, wordt dat door TPSolar vertaald in een schamele fooi, afgezet tegen het winstpotentieel en de jaarlijks vergoeding voor de grondeigenaar. Sterker nog de projectontwikkelaar probeert de inwoners aan te zetten tot deelname aan het fonds 'Zonnepanelen delen'. Een onaantrekkelijke en ondoorzichtige achtergestelde hoog risico financiering ten gunste van de projectontwikkelaar, die het eigen vermogen deels vervangt en (verzwegen) het rendement voor de projectontwikkelaar verder verhoogt. (technisch: extra "hefboomwerking"). Het heeft met de na te streven 50% eigendoms participatie niets te maken.

Nota beoordeling Zonnepark Bekenschot, 8 maart 2024 bij brief aan de raad.

Achtergronden en toelichting bij de brief aan de gemeenteraad van Lochem

Bevindingen, toetsing en conclusies van de vereniging Hobama omtrent het raadsvoorstel om een Verklaring van Geen Bedenkingen (VVG) af te geven voor het verstrekken van de Omgevingsvergunning voor de aanleg van een zonnepark Bekenschot in Barchem.

De Raad wordt gevraagd om de aanvraag als een nieuwe aanvraag aan te merken en geen Verklaring van geen Bedenkingen af te geven voor een Omgevingsvergunning voor het zonnepark Bekenschot. In deze nota behorend bij de brief aan de Gemeenteraad van Lochem worden puntsgewijs onze bevindingen en conclusies weergegeven. Verder uitgewerkte argumenten, bijlagen en toelichtingen zijn uiteraard voor de Raad beschikbaar via het aanklikken van links onderaan deze nota.

Deze Nota 7 maart 2024 met Bijlagen behoort bij de brief aan de gemeenteraad van dezelfde datum en met hetzelfde onderwerp.

Wij volgen de punten uit de brief, aansluitend overige punten en tot slot enkele bijlagen.

Ad 1. Geen lopende, maar een nieuwe aanvraag.

In de toelichting op het raadsvoorstel wordt de aanvraag voor een Omgevingsvergunning voor de aanleg van zonnepark Bekenschot in Barchem bestempeld als een *lopende* aanvraag. Wij komen op bestuursrechtelijke gronden en op basis van juridisch advies tot de conclusie dat het hier gaat om een *nieuwe aanvraag*. Daarbij refereren wij onder andere aan eerdere uitspraken van de Raad van State (ECLI:NL: RVS: 2022:1489, Raad van State, 25-05-2022:

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RVS:2022:1489>):

Kort samengevat komt het op het volgende neer: *“Indien de wijziging van de oorspronkelijke aanvraag zo ingrijpend is dat redelijkerwijs niet meer van hetzelfde bouwplan kan worden gesproken, moet daarvoor een nieuwe aanvraag worden ingediend.”*

Om het huidige plan als *nieuw* te bestempelen heeft twee redenen.

1.1 Reden 1 voor nieuwe aanvraag: er zijn ingrijpende wijzigingen aangebracht.

De ontwerptekeningen uit april 2020 en november/december 2023 op de volgende bladzijde geven het grote verschil weer.

Van ingrijpende wijzigingen is duidelijk sprake. Die bestaan onder meer uit:

- Het drastisch wijzigen van de begrenzing en ligging.
- Ca 50% oftewel ca 8 ha van het oorspronkelijke planoppervlak is veranderd en is op een andere plek komen te liggen en honderden meters verschoven.
- De plangrens is nu ver weg van de Doktersdijk en het geheel is over honderden meters in zuidelijke en westelijke richting verschoven tegen de Oude Ruurloseweg aan.
- Een veel groter deel van het zonnepark is in de Groene ontwikkelingszone/Ecologische verbindingszone terecht gekomen dus nog schadelijker voor de bodem in die natuur-gekwalficeerde zones. Oorspronkelijk was het ca 50 % in de Groene Ontwikkelingszone/Ecologische Verbindingszone, nu ca 95%.
- De strook “nieuwe natuur” voor invulling van de ecologische verbindingszone is naar het zuiden verplaatst langs een bestaande sloot.
- Er is een (volgens een fauna expert van de WUR overigens ca. 5 keer te smalle) wildgang toegevoegd.

- De groep bewoners rond het zonnepark (direct belanghebbenden) die het dichtst bij het zonnepark zouden komen te wonen is veranderd. De bewoners van de Doktersdijk zitten nu verder weg, en aan de Oude Ruurloseweg dichterbij, resp. meer woningen die dichterbij het zonnepark komen te liggen.
- De landschappelijke inpassing en invulling van de Ecologische verbindingszone (EVZ) is totaal anders, met meer poelen (vijf stuks) en een “natuurlijke oever”.
- Het landschap inpassingsplan is sterk gewijzigd met andersoortige beplanting en andere plaatsingen.
- De hekken worden nu van schrikdraad voorzien. (!)
- Ca. 40 procent van de panelen staan nu in de ecologisch ongunstiger oost-west-opstelling met nu dubbele paneelrijen met een breedte van 14,5m met in het midden een smalle lichtstrook van 0,5m. Oost-west werd eerder door de initiatiefnemer als ongunstiger aangemerkt dan een zuid-noord opstelling, die ook nog eens in de smallere enkele paneelrijen staat opgesteld. Maar dat lijkt nu ineens geen probleem meer.
- De afstand tussen de paneelrijen is niet “ruim 2,50 m” zoals in de Ruimtelijke onderbouwing herhaaldelijk wordt gesteld maar gaat in de richting van slechts ca 2,30 m. Dat verslechtert de bodembedekkingsgraad binnen het oost-west paneelveld tot ca 80 – 85 %. (het 0,50 m lichtstrookje niet meegerekend) terwijl het in het gedeelte met de zuid-noord opstelling met 7 m brede panelen al ca 75% was. (Zie verder onder Ecologische toetsing Nota par. 3).
- Benodigde ruimte voor containers met daarin batterijen voor stroomopslag wordt nu al geclaimd. Onduidelijk is waar deze zouden moeten komen
- De toegangsweg is verplaatst.
- De bedoeling is dat batterijen aan het project worden toegevoegd.

Juridisch advies

De jurist aan wie de casus is voorgelegd komt ten aanzien van de aangebrachte wijzigingen tot de volgende conclusie:

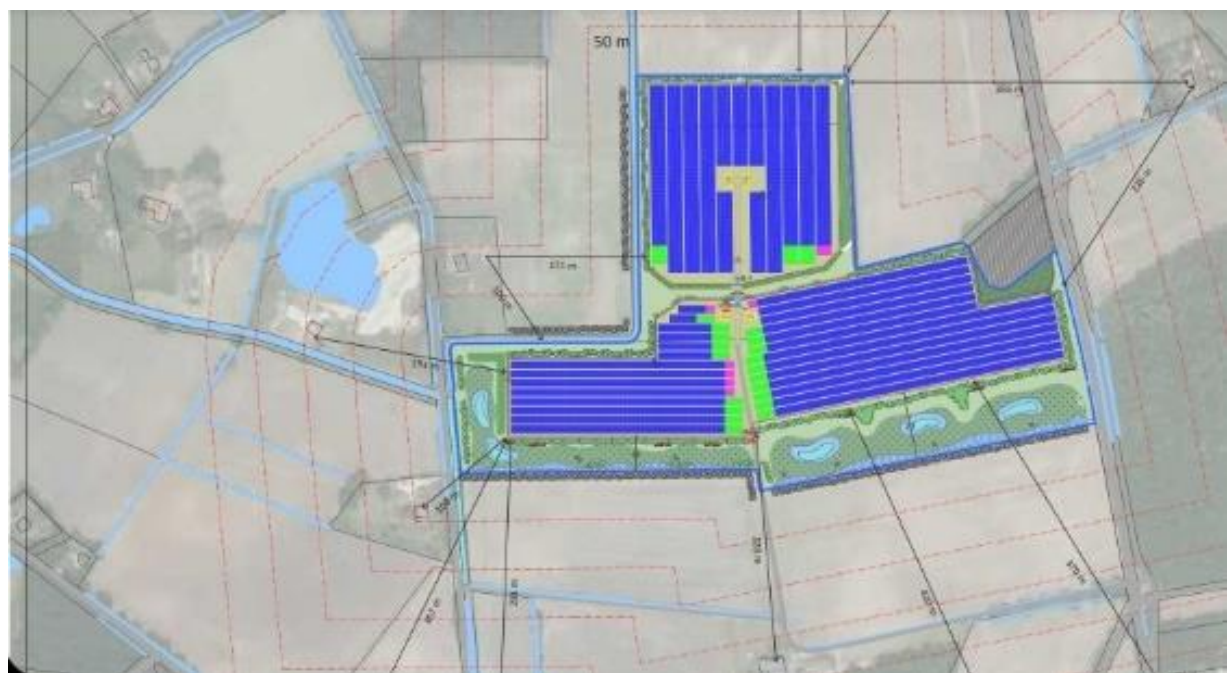
“Gelet op de aanmerkelijke wijziging van het in 2023 ingediende bouwplan ten opzichte van dat van 2020 meen ik dat er met recht betoogd kan worden dat de wijziging niet van ondergeschikte aard is en dat redelijkerwijs niet meer van hetzelfde bouwplan kan worden gesproken. Ik deel uw visie dat er een nieuwe aanvraag ingediend had moeten worden.”

De wijzigingen zijn legio en ingrijpend. Of deze wijzigingen wel of niet als “verbeteringen” of “verslechtering” kunnen worden gezien doet in dit verband niet ter zake. Het gaat om de mate van wijziging als zodanig.

Veranderingen in ligging en inrichting tussen plan 2020 en plan 2023-2024

De ontwerptekening behorend bij de aanvraag voor het zonnepark Bekenschot in **2020**

De ontwerptekening behorend bij de aanvraag voor het zonnepark Bekenschot in **2023-2024**

1.2 Reden 2 voor nieuwe aanvraag: de Raad heeft niet om aanpassingen gevraagd.

In de Toelichting bij het raadsvoorstel wordt gesteld dat de Raad om twee aanpassingen heeft gevraagd. Dat wordt door het College als argument aangedragen waarom de aanvraag van Bekenschot ondanks ingrijpende wijzigingen als een lopende aanvraag behandeld moet worden. De Toelichting vermeldt: *“In bepaalde gevallen kan het bevoegde gezag [i.c. de raad] bepalen dat het plan zodanig is gewijzigd dat er sprake is van een nieuwe aanvraag. Dit is anders als het bevoegde gezag vraagt om een aanpassing van het plan.”*

Dat laatste is echter niet het geval! Het bevoegde gezag i.c. de gemeenteraad heeft in 2020 helemaal niet om aanpassingen gevraagd toen zij de toenmalige VVVGB teruggaf aan het College. Daarvoor moet gekeken worden naar het raadsbesluit van 21 september 2020 en het voorafgaande memo van het College van 2 september 2020. Daarin staat het raadsvoorstel geformuleerd. Dat voorstel en het besluit daarover is uiteraard bepalend.

Op voorstel van raadslid mevr. Eggink (Gemeente Belangen) heeft de Raad op 21 september 2020 unaniem gestemd voor het teruggeven van het voorstel conform route 1 zoals het in het raadsmemo van 1 september 2020 is geformuleerd. Daar stonden twee routes in:

Route 1. De raad geeft het voorstel terug aan het college, zodat het college het aangepaste plan opnieuw kan toetsten aan het beleidskader zonne-energie en het advies van de provincie. Daarna volgt een aangepast voorstel voor de raad.

Route 2. De aanvrager trekt het voorstel in.

Route 1 is wat anders dan wat in de Toelichting bij het raadsvoorstel wordt weergegeven. De volgende passage in Toelichting is onjuist: *De gemeenteraad heeft het voorstel vanwege twee onderdelen teruggelegd aan het college. Voor deze onderdelen heeft de raad een nadere uitwerking gevraagd, voordat een ontwerpverklaring van geen bedenkingen kan worden afgegeven.*

Nogmaals, de raad heeft helemaal niks gevraagd, of een aanwijzing voor aanpassingen gegeven. Ze gaf het voorstel zonder meer en zonder aanwijzingen of voorwaarden terug. Het werd door de raad aan de projectontwikkelaar en het College overgelaten of en hoe zij met een nieuw plan zouden willen terugkomen, zodat het College en de raad een aangepast plan opnieuw kan toetsen aan het beleidskader en aan het advies van de provincie. Dat is echt heel wat anders dan dat het voorstel *vanwege twee onderdelen is teruggelegd*.

De door ons ingeschakelde jurist zegt er het volgende over. *“Terecht plaatst u mijns inziens vraagtekens bij de bewering dat het bevoegde gezag gevraagd zou hebben om een aanpassing van het plan. Dat valt niet terug te lezen in de besluitenlijst van de vergadering van de raad van 21 september 2020.”*

TOETSING AAN REGELGEVING

Ad 2. Landschap beleid

2.1 Kwalificaties van het gebied en regelgeving

Bekenschot ligt in:

- **Groene Ontwikkelingszone (GO)** tussen Stelkampsveld (Natura 2000), Hagenbeek en nieuw natuurgebied Foezelaarend (beiden Gelders Natuurnetwerk- GNN) volgens Omgevingsverordening Gelderland (zie kaart bijlage 3)
- **Ecologische verbindingszone (EVZ) idem**, als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (zie kaart bijlage 3)
- **Nationaal landschap “De Graafschap”**.
- Volgens **Bestemmingsplan** buitengebied Lochem:
- **Bestemming agrarisch met waarden in combinatie met kwalificatie EVZ**.

Bij de toetsing aan regelgeving gaat het om:

- **Landschapsontwikkelingsplan** van de gemeenten Bronckhorst, Zutphen en Lochem 2009 (zie par 2.3)
- **Bestemmingsplan buitengebied Lochem** met betrekking voorwaarden locatie in een Ecologische verbindingszone (EVZ)* (zie par. 4)
- **Omgevingsverordening van de provincie met betrekking tot de Instructieregels zonneparken** art 2.7.4 art 2.65a). (Zie par. 5)
- [De Statenbrief van 1 december 2020 inzake zorgvuldige locatiekeuze zonneparken]
- **Omgevingsverordening van de provincie met betrekking tot Ontwerpregels voor Groene Ontwikkelingszones** met een rekenmodel (zie par. 6)
- **Provinciaal advies** (zie par. 7)
- Het **Beleidskader zonne-energie van de gemeente Lochem uit 2018** (ten overvloede, zij het achterhaald) (zie par. 8)

**) identiek van toepassing op gebieden in Nationaal landschap “De Graafschap”, waarin het project ligt.*

2.2. Landschapsbeleid Lochem algemeen

De aantasting van de leef- en te beleven-omgeving is in strijd met het beleidsprincipe van het College en aannemelijk ook van de Raad. ‘*Landschap is ons kapitaal*’ en ‘Bescherming van lucht, bodem en water is leidend’. Aanleg van het grootschalige zonnepark Bekenschot omringd door ca 1,8 kilometer hekwerk met schrikdraad staat volledig haaks op het principe ‘Landschap is ons kapitaal’.

2.3 Toetsing aan Landschapsontwikkelingsplan in verband met Ontwerpregels Groene Ontwikkelingszone

- De vraag is, *wordt de samenhang van het landschap doorbroken?* Vanwege de ligging in een Groene Ontwikkelingszone zijn de Ontwerpregels Groene Ontwikkelingszone uit de Omgevingsverordening van de provincie van kracht. Het *niet doorbreken van de samenhang* is de hoofdvoorwaarde uit die Ontwerpregels. Is dat wel het geval dan moet de aanvraag worden afgewezen.
- Volgens het Landschapsontwikkelingsplan heeft het Bekenschot gebied een *karakteristieke openheid* die moet worden behouden. Ter plaatse van Bekenschot betreft het geen kleinschalig kampenlandschap. Dat ligt eromheen aan de buitenkant.

- Gezien het gewicht van de provinciale bepaling over het niet mogen doorbreken van de landschappelijke samenhang heeft de vereniging Hobama hierover eind 2022 een landschapsadvies gevraagd aan het bureau N+L Landschapsontwerpers uit Tubbergen. In het advies komt N+L tot de volgende slotsom:
- *Volgens het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeente Lochem heeft het Bekenschotgebied een karakteristieke openheid die door de aanleg van een groot zonnepark zou worden doorbroken. De samenhang wordt doorbroken. Aanleg is daarom in strijd met het Landschapsbeleid van de gemeente Lochem.*
- N+L stelt verder vast dat het project zonder meer de ruimtelijke kwaliteit aantast. *‘De voorgestelde landschapsstructuur, het type element, alsmede de visuele omvang van de elementen en ten dele de soorten die gebruikt zijn, zijn in strijd met het vigerende landschappelijke beleid. Het is niet logisch en landschappelijk verantwoord om op deze plek een plan doorgang te laten vinden dat dusdanig strijdig is aan het gestelde beleid. Perspectief en zichtlijnen worden doorbroken’.*
- N+L beantwoordt ook de vraag of nog sprake is van passende landschappelijke inpassing als het zonnepark na 25 jaar wordt afgebroken. *‘Die vraag is niet positief te beantwoorden,’* aldus het advies. *‘Gesteld moet worden dat de voorgestelde [permanente] landschappelijke inpassing op geen enkele manier op den duur van meerwaarde kan zijn voor dit gebied. Er worden structuren voorgesteld die geen enkele verbinding hebben met het plangebied.’*
- Dit advies is in december 2022 uitgereikt aan de gemeente en aan B&W. Raadsfracties hebben het ook in hun bezit. Het is een omissie dat het college het advies van N+L volledig negeert en niet in haar afweging meeneemt en zelfs niet beoordeelt of het project de openheid en samenhang van het landschap zou doorbreken.
- In de mondelinge toelichting bij de presentatie van het rapport voor leden van de gemeenteraad op 17 januari 2024 vulde N+L aan dat het project veel te groot (met 50-60%) is om de open structuur, zichtlijnen en perspectief van Bekenschot te kunnen behouden.
- Merkwaardig en onjuist is het dat ook de provincie in het Provinciaal Advies in mei 2023 over de aanvraag voor het zonnepark niet nadrukkelijk toetst aan de Ontwerpregels Groene Ontwikkelingszone. Aangezien niet mogen doorbreken van landschappelijke *samenhang* het een hoofdvoorwaarde is, is dat nagenoeg negeren een grote omissie.

Conclusie: Het project is in strijd met het Landschapsontwikkelingsplan en de hoofdvoorwaarde van de Ontwerpregels Groene Ontwikkelingszone. Volgens diezelfde Ontwerpregels is een ecologisch / landschappelijke modelberekening dan niet meer relevant (zie Nota par 6.1) en staat het de gemeente vrij om zelf de eventuele doorbreking van de samenhang van het landschap en inpassing te beoordelen en tot andere beslissingen omtrent omvang en inrichting van het zonnepark te komen.

2.4 Waarschuwing over de ligging bij voorbaat genegeerd door B&W en TPSolar.

De ligging van het project is van meet af aan conflictueus vanwege ligging in de Ecologische verbindingszone en Groene Ontwikkelingszone tussen de natuurgebieden Stelkampsveld (Natura 2000) en Hagenbeek (GNN). In een ambtelijk schrijven van de gemeente van 19/3/2020 werd al vóór het indienen van de aanvraag door TPSolar (in april 2020) zowel B&W als TPSolar voor dit probleem gewaarschuwd. Deze ambtelijke opinie werd genegeerd en weggehouden bij de Raad.

Ad 3. Ecologisch gezien is Bekenschot een ‘no go’; hydrologisch twijfelachtig

Ecologisch gezien is het project een “No Go” met aantasting van bodem, poelen hydrologisch twijfelachtig evenals ontwikkeling van schraal en kruidenrijk grasland.

Door de aanleg van het zonnepark komen de ecologie en fauna onder druk. De via een WOO geopenbaarde interne meningen van ecologen van de provincie luidt niet voor niets samengevat een

“No Go”. Vanuit ecologisch oogpunt niet doen dus. De opvatting van de ecologen is grotendeels genegeerd in het advies dat de provincie over de aanleg van het zonnepark heeft uitgebracht.

Landschap en locatie

Het zonnepark zorgt enerzijds voor een magere invulling van een Ecologische verbindingszone, maar zorgt daarnaast voor een onmiskenbare en langdurige aantasting van het landschap en de bodem. Hiervoor heeft Hobama ecologische deskundigen geraadpleegd. De volgende punten zijn van toepassing.

- De ecologische zone is met ca 3 ha en een breedte van 30-70 m. is slechts een marginale invulling van de Ecologische zone ter plaatse
- Het project blokkeert nagenoeg de EVZ van Stelkampsveld waarvan de provincie in haar lange termijn Beheerplan Stelkampsveld stelt, en bevestigt door Arcadis, dat deze onvoldoende functioneert.

Beplanting en grasland

- De beplanting rond het project is grotendeels tijdelijk, smal, voorlopig niet robuust, mager en grotendeels bladverliezend, waardoor visuele afscherming in de winter sowieso ontbreekt. Daarnaast wordt struweel om de 5-7 jaar afgezet. De beplanting geeft daarom gedurende vele/alle jaren geen visuele afscherming. Zie als triest voorbeeld zonnepark Berkelweide in Lochem.
- Olifantsgras is niet gevraagd door omwonenden maar wordt op initiatief van TPSolar en grondeigenaar toegevoegd aan het plan om visuele afdekking van zonnepanelen en hekken te geven maar dat is in strijd met de eis alleen inheemse soorten te gebruiken. Het is een bevestiging dat de landschappelijke inpassing faalt.
- Het is niet te verwachten dat schraal en kruidenrijk grasland zich in en rond het paneelveld succesvol zullen kunnen ontwikkelen (bron: onderzoek en diverse publicaties WUR, TNO e.a.). De initiatiefnemer is blijkbaar niet van plan de voedingsrijke bovenlaag af te graven.

Bodem

- Wordt daarvoor de toplaag afgegraven of niet? In het laatste maar nog niet definitieve provinciaal advies dd. 8/12/2023 denkt de provincie nog dat het gaat gebeuren, maar TPSolar is het conform de Ruimtelijke Onderbouwing niet van plan hoewel haar eigen landschapsadvies dat weer wel aanraadt. Kortom niet opgelost.
- De begrazing met schapen zal volgens de ecologen van de provincie niet tot de gewenste verschraling leiden.
- Bodembedekking door de panelen loopt op ca 40% van de paneelvelden tot 75 % à ca 85%. TNO stelt in haar Ontwerptoets Zonneparken een bedekking vanaf 50% als “risicovol”. (Bodem nr. 2 april 2022). Het leidt tot verlies van organische stof en bodemleven, verdroging en gebrek aan stikstofopname in de bodem. Het provinciaal advies gaat hieraan voorbij, het College evenzo.
- Herstel na verwijdering zonnepark kan volgens publicaties tot 10 jaar nemen. (zie o.a. Bodem nr. 4 aug 2017; art Boerderij 27 aug 2019 (“Grond moet 10 jaar herstellen van zonnepark”), Bodem nr. 1, febr. 2019, art Bodem nr. 2 april 2022).
- De projectontwikkelaar bevestigt zelf dat het zonnepark duidelijk negatieve effecten zal hebben op de bodem en bodemleven (zie blz. 28 Ruimtelijke Onderbouwing, *gebrek aan water en licht, achteruitgaan van organische stof etc. zoals beschreven in vele wetenschappelijke publicaties*). Om dit zo veel mogelijk tegen te gaan stelt de aanvrager een aantal maatregelen voor: (i) *hogere plaatsen van de panelen*, maar dat geeft ook weer meer schaduw op de tussenliggende grasstroken. (ii) *Onder de panelen wordt niet gemaaid*, logisch, dat is met machines onmogelijk. (iii) *Dat schraal grasland tussen de panelen het dichtslaan en uitdrogen van het grasland voorkomt en ook bodemerosie voorkomt* is een onbewezen stelling. De vraag is n.l. of dat schraal grasland er überhaupt zal groeien. Degelijke – deels triviale – maatregelen zullen de negatieve effecten niet

of nauwelijks compenseren. Vooralsnog moet dus worden uitgegaan van per saldo negatieve effecten.

- Daarmee staat een succesvolle ontwikkeling van kruidenrijk en schraal grasland op losse schroeven en valt dus ook niet mee te tellen in de berekening volgens het rekenmodel Instructieregels GO.

Hydrologie en poelen

- De provincie acht het in haar adviezen twijfelachtig of de poelen in het project zullen functioneren.
- Gedegen hydrologisch onderzoek ontbreekt.

Wildgang

De ruim 200 m lange **wildgang is 5 keer te smal** om goed te functioneren volgens een door Hobama geraadpleegde fauna expert van de WUR, ir.E. van der Grift, die op dit vlak ook internationaal een grote reputatie geniet.

Kernwaarden

Onvoldoende recht wordt gedaan aan versterking van de provinciale Kernwaarden en Ontwikkelingsdoelen Beekvliet – Barchemse Veengoot. (Zie Bijlage 3) Kernwaarden en Ontwikkelingsdoelstellingen Beekvliet-Barchemse Veengoot. Voor 4 van de 5 Ontwikkelingsdoelen (Ontwikkeling van vochtige bossen, natuurlijke bossen, bosranden en beperken barrière werking N312) is in ieder geval geen sprake van versterking. Ook de projectontwikkelaar zelf acht in haar Ruimtelijke Onderbouwing (blz. 30/31) de invulling beperkt. De kans dat schraallanden ontstaan wordt door prof Witte nihil geacht en het functioneren van de poelen op zijn best twijfelachtig.

Aan de kernwaarden wordt niets tot zeer beperkt bijgedragen.

De opinie van de geraadpleegde hydroloog/ecoloog prof. Witte is ook op dit punt negatief:

- (1.) *op basis van de mij beschikbare informatie concludeer ik dat de poelen naar een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid in sommige jaren langdurig zullen droogvallen.*
- (2.) *de beheertypen N11.01, N12.02, N12.03 en N12.05 zijn ten onrechte opgevoerd in het rekenmodel van de provincie;*
- (3.) *van een schraalgrasland en van een bloemrijk grasland met de kenmerkende soorten van Bij12, dan wel de soorten van LabelTien, zal niets terechtkomen ten gevolge van de hoge voedselrijkdom van de bouwvoor en het ongunstige bodemvochtregime onder en vlakbij de zonnepanelen.*

Ad 4. Vereiste toetsing aan voorwaarden uit het bestemmingsplan Buitengebied Lochem 2010 vanwege ligging in Ecologische Verbindingszone ontbreekt en is ermee in strijd.

Uit de toets/onderzoek naar voorwaarden van het bestemmingsplan komt het volgende naar voren:

Het plan is in strijd met het Bestemmingsplan Buitengebied Lochem. Het **zonnepark** ligt in de nieuwe planversie nagenoeg geheel in een Ecologische verbindingszone (EVZ, zie kaart in Bijlage 3). Dit vraagt om toetsing op basis van het principe van NEE/TENZIJ). Dat vereist – feitelijk conform de zonneladder- **gemotiveerd onderzoek naar alternatieven**. (zogenaamde ADC-toets).

- Dat alternatieven onderzoek mag volgens jurisprudentie niet aan de initiatiefnemers worden overgelaten, die dat uiteraard vanwege hun specifieke commerciële belang geacht worden niet onbevooroordeeld te kunnen uitvoeren.

- Of de Bekenschot locatie als zodanig acceptabel zou zijn ontslaat het College niet van deze verplichting.
- Het gaat daarbij **niet alleen om ruimtelijke locatie alternatieven**, tot over de gemeentegrenzen heen, maar ook om zoeken en afwegen van alternatieven die hetzelfde doel bewerkstelligen zoals zon-op-dak.
- Ondanks de aantasting van het landschap en samenhang en – zoals het College zelf schrijft - *de grote fysieke verandering van de omgeving door het zonnepark*, is door het College geen zelfstandig, gemotiveerd en onderbouwd onderzoek gedaan naar ruimtelijke- en doelalternatieven. Het College is hiermee onvolledig en onzorgvuldig.
- Daarbij moet bovendien rekening worden gehouden dat een zonnepark weliswaar beoogt duurzame energie op te wekken, maar door een zonnepark kan heden ten dage **niet meer als van doorslaggevend maatschappelijk belang** worden geacht. Dit wordt bevestigd door recente jurisprudentie, amendement van de Raad bij behandeling RES1.0 op 4 oktober 2021, berekening Maatschappelijke kosten van zonneparken door CE Delft*) en de Kamerbrief De Jonge/Jetten van 26 okt. 2023. Die brief dwingt tot de toepassing van de *aangescherpte zonneladder* en in principe mogen geen zonneparken meer worden toelaten op landbouwgrond en natuur. De brief geeft aan dat provincies en gemeenten per 1 januari 2024 die zonneladder in de Omgevingsverordeningen en het gemeentelijk beleid moeten opnemen. De maatschappelijke voordelen van een zonnepark op landbouwgrond en natuur wegen voor de regering kennelijk niet meer op tegen de nadelen.
- Het project ligt technisch en economisch zeer ongunstig, ca 10 km van de aansluiting wat economisch tot een (te) grote schaal forceert en maatschappelijk extra nadelig.

*) *Maatschappelijke kosten zoninpassing*, CE Delft, topadviseurs op het gebied van energie, aug 2022, publicatie 22.210378.111). Het rapport wijst erop dat de maatschappelijke kosten van zon op dak gunstiger zijn dan van zonneparken, zelfs als die laatste met batterijen worden uitgerust. (Wat TPSolar zegt van plan te zijn). Het plan, of het nu als lopend of nieuwe aanvraag wordt gezien, moet worden getoetst aan het *huidige* maatschappelijke belang, niet zoals dat wellicht werd gezien in 2020.

Conclusie toetsing Bestemmingsplan (bevestigd door geraadpleegde jurist): B&W heeft nagelaten Bekenschot expliciet te toetsen aan het Bestemmingsplan wat in ieder geval een ADC (alternatieven) toets vereist vanwege ligging van het project in een EVZ. Dat heeft het College nagelaten. Echter omdat bovendien het zonnepark Bekenschot naar de huidige maatstaven niet van doorslaggevend maatschappelijk belang is, de Lochemse RES 1.0 doelstelling voor zonne-energie al is bereikt, omdat zon-op-dak nog veel alternatief potentieel heeft (zie Bijlage 1), en zonneparken ongunstige maatschappelijke kosten met zich meebrengen, kan op die gronden een zonnepark in de EVZ ter plaatse van Bekenschot worden geweigerd.

Ad 4.1 Ook is onvolledig getoetst aan de Omgevingsverordening provincie Gelderland inzake Instructieregels zonneparken (art 5.74, lid 1). Ze voldoet niet aan de voorwaarden.

Uit de toets/onderzoek naar de Omgevingsverordening over de aanvraag komt het volgende naar voren:

De voorwaarden uit de regels worden in de Ruimtelijke Onderbouwing 6.0/6.1 van de aanvraag (blz. 18) wel opgesomd, maar vervolgens onvolledig en slechts beperkt aan de orde gesteld en getoetst.

De toetsing is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van het college. Het plan is door de gemeente incompleet en onvoldoende getoetst in het Ontwerp VVGB en in de Toelichting aan de reeks voorwaarden van de Omgevingsverordening t.a.v. de Instructieregels Zonneparken in het Buitengebied.

Complete toetsing is evenzo nagelaten in het provinciaal advies.

De Omgevingsverordening stelt:

Als een bestemmingsplan zonneparken in het buitengebied mogelijk maakt, moet blijkens de instructieregels met het oog op het belang van zorgvuldig ruimtegebruik rekening worden gehouden met zes voorwaarden:

1. De opgewekte zonne-energie moet een **bijdrage leveren aan de lokale energiebehoefte**; Die bijdrage is nihil tot beperkt. De stroom gaat het net op, draagt niet aangetoond bij aan de baseload behoefte van de gemeente, verdringt of verstoort met name zon-op-dak van woningen en bedrijven die stroom leveren. Dit blijkt uit een expertadvies, uit het Investeringsplan Liander 2024 en dagelijkse berichten van netwerkbeheerders.
2. De **mogelijkheden om binnen het stedelijk gebied en op daken van gebouwen in die behoefte te voorzien** moet onderzocht worden. Feitelijk moet de zonneladder worden afgelopen; dat is niet gebeurd. Er is niet onomstotelijk vastgesteld dat er in het stedelijk gebied onvoldoende mogelijkheden zijn om de taakstelling voor duurzame energie te halen.
3. Onvoldoende is gekeken is naar de **gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit van gebieden of locaties waar zonneparken mogelijk zijn en de wijze waarop deze kwaliteit behouden of blijvend versterkt kan worden**. Vastgesteld moet worden dat Bekenschot funest is voor landschap en bodem en dat het functioneren van poelen hydrologisch twijfelachtig blijft, etc.
4. De **samenhang** met het omringende landschap mag niet doorbroken worden. Dat doorbreken is onherroepelijk het geval. (zie hier advies N+L, Nota par 2.3)
5. Het zonnepark heeft wel degelijk nadelige **consequenties voor het elektriciteitsnet** in de vorm van verhogen van de netcongestie, verstoring en verstoting van andere potentiële gebruikers (onder meer gebruikers van zonnepanelen) en het geeft een grotere onbalans wind-zon. (zie onder punt 1)
6. De **gevolgen** van het zonnepark met de zeer hoge bodembedekking voor het **huidige grondgebruik** leiden ertoe dat het bodemleven na 25 jaar voor een groot deel flink is aangetast en vele jaren nodig heeft om te herstellen (zie onder Ecologie Bodem par. 3). Het College heeft er blijkbaar weinig weet van wat er met de grond onder zonneparken gebeurt, want zijn stelt als voorwaarde dat de grond binnen 6 maanden moet zijn hersteld. Dat is een -onwetenschappelijke-illusie.

Conclusie toetsing Instructieregels Zonneparken Omgevingsverordening (bevestigd door geraadpleegde jurist): Er is door het college *onvolledig* getoetst aan de Omgevingsordening Instructieregels zonneparken. Tegelijkertijd kan men constateren dat niet aan de voorwaarden wordt voldaan en Bekenschot op die gronden moet worden afgewezen.

Ad.4.2 Onvolledig getoetst aan Ontwerpregels Groene Ontwikkelingszone (GO) art.5.19 en Ontwerpregels GO uit de Omgevingsverordening met het rekenmodel uit bijlage bij OGV.

Bekenschot is in strijd met de voorwaarden van art 5.19 en de Ontwerpregels: geen doorbreking van landschappelijke samenhang

Zoals hierboven gezegd (zie par 2 Landschap), de toetsing gaat voorbij aan het niet voldoen aan de voorwaarde uit art 5.19 en de Ontwerpregels dat de *samenhang van het landschap niet mag worden doorbroken*. Op grond daarvan is het plan met de voorgestelde grootte niet acceptabel op de locatie Bekenschot.

Daarmee is volgens diezelfde Ontwerpregels de berekening aan de hand van het rekenmodel die het tweede onderdeel van de Ontwerpregels uitmaken niet meer relevant, want het plan moet fundamenteel worden verworpen, indien de samenhang van het landschap wordt doorbroken.

Toch een beoordeling van het rekenmodel en opmerkingen over de toepassing

Rekenmodel Groene Ontwikkelingszone ondeugdelijk en met foute berekening.

Ook al is de berekening niet meer relevant, voor het onderbouwen en verdedigen van een vermeende goede ecologische inpassing hanteren de projectontwikkelaar en de provincie de berekening aan de hand het rekenmodel uit de Ontwerpregels Groene Ontwikkelingszone. Het "model" "berekent" eerst (i)verliespunten (bv het omhakken van bomen), (ii) impactpunten (aanleg van b.v. woningen of een zonnepark) en (iii)verbeterpunten van al of niet tijdelijke en permanente groenelementen (struikgewas, bomen, bijenhoeven e.d.). Daarmee wordt beoogd te bepalen of er voldoende landschappelijke en ecologische compensatie van de impact van een project wordt gerealiseerd. De Kernwaarden en Ontwikkelingsdoelstellingen m.b.t. het gebied (in dit geval Beekvliet-Barchemse Veengoot, zie Bijlage 4) moeten dan volgens art 5.22 mede in acht worden genomen.

Het rekenmodel mist echter een openbare controleerbare validatie aan de hand van als geslaagd te beschouwen projecten. In zijn algemeenheid behoort ieder model gevalideerd te worden. Het model is opgebouwd met arbitraire waarden en coëfficiënten (b.v. voor ligging in een EVZ) en zoals blijkt met een landschappelijk marginale uitkomst. Daarmee is het model een niet, laat staan wetenschappelijk ecologisch, onderbouwd en te rechtvaardigen instrument. Het wordt objectief genoemd maar dat beperkt zich ertoe dat het getalsmatig is. Het meest passende bewijs voor de ondeugdelijkheid is het feit, dat in 2020 de provincie 8 hectare nieuwe natuur op basis van *deskundigheid* eiste in het 16 hectare grote zonneparkgebied, terwijl nu aan de hand van den theoretisch sommetje volstaan kan worden met 3 hectare.

Op de berekening van verbeterpunten als zodanig valt ook nog het volgende aan te merken:

- De opgegeven oppervlakken kunnen niet door de gemeente zijn gecontroleerd omdat door Hobama opgevraagde x-y coördinaten blijken te ontbreken. De in het rekenmodel opgenomen oppervlakken zijn daardoor niet goed te controleren (evenmin of het project max 16 ha beslaat).
- De aanname van de breedte van de schaduwstrook ad 1,50m voor de berekening van het oppervlak aan *functioneel zonnepark* en de Impactpunten houdt geen rekening met de hoogte van de panelen en daarmee met of er sprake is van meer of minder schaduwwerking.
- De stroken gras tussen de panelen lijken te ruim berekend. Niet volgens de opgave *ruim 2,50 m* maar in werkelijkheid duidelijk smaller (ca. 2,30 meter). Daarmee worden te breed aangenomen stroken gras meegerekend als verbetering, of daar nu wel of niet kruidenrijk of schraal grasland kan ontstaan.
- De tijdelijke stroken met struikgewas ("struweel") nemen jaren om tot enige zichtbaarheid en visuele inpassing van het project te groeien. De aan deze groenelementen toegekende verbeterpunten zijn daarom zeer discutabel.
- Van versterking van de Kernwaarden is nauwelijks sprake. (zie hierboven onder par 3 Ecologie)
- De ontwikkeling van kruidenrijk grasland en schraal grasland is onzeker. De in het rekenmodel toegekende punten zijn daarmee twijfelachtig.
- Omdat niet expliciet rekening wordt gehouden met de mate van bodemafdekking geeft dat ook al een onzekere uitkomst t.a.v. de punten die aan het kruidenrijk en schraal grasland worden toegekend.
- De grondwaterstanden ter plaatse van de beoogde poelen zijn hoogst onzeker, waardoor de poelen in de praktijk volgens door Hobama gezocht advies waarschijnlijk niet gaan functioneren voor het habitattype kamsalamander. 5 Gedegen hydrologisch onderzoek en onderbouwing dat er door het seizoen heen voldoende water in de poelen blijft staan voor het beoogde habitattype ontbreekt. De toegekende punten in het rekenmodel zijn daarmee twijfelachtig.

- Het is onduidelijk of de bestaande sloot langs de groene strook aan de zuidzijde wordt meegerekend als ecologische verbetering, want dat is geen toevoeging.

Conclusie rekenmodel en vereiste ecologische inrichting van het project:

- Het model als zodanig is arbitrair en niet gevalideerd. De desondanks toegepaste berekening is bovendien discutabel vanwege niet onderbouwde aannames t.a.v. oppervlakken, breedtematen, functioneren van poelen en succesvolle ontwikkeling van ecologisch grasland en stroken gras tussen de panelen.
- Hiermee vervalt een groot deel van de verbeterpunten in de berekening en de uitkomst van het rekenmodel als onderbouwing dat er sprake zou zijn van voldoende omvang en wijze van invulling van de landschappelijke en ecologische compensatie eisen.

De raad heeft als bevoegd gezag de positie om niet blind te varen op de aangeleverde berekening en op grond van bovenstaande argumenten hetzij het rekenmodel als zodanig en/of de berekening af te wijzen. Zij heeft volgens diezelfde Ontwerpregels als bevoegd gezag uitdrukkelijk de mogelijkheid eigen eisen aan landschappelijke inrichting te stellen. Daar is alle aanleiding voor en om tenminste terug te vallen op de oorspronkelijke eis van de provincie om op basis van haar eigen deskundigheid nog steeds tenminste 8 ha aan natuurelementen in het plan op te nemen, waarvan een groot deel permanent.

Ad 5. Provinciaal advies incompleet en niet transparant.

Uit de toets/onderzoek naar het provinciaal advies komt het volgende naar voren.

- Het provinciaal advies van **mei 2023** aan de gemeente is qua toetsing aan de voorwaarden van de Omgevingsvergunning incompleet en vaag. Zo wordt gesteld dat het project “globaal “voldoet aan de voorwaarden. Dat roept de vraag op “wat is “globaal “, en “aan welke voorwaarden”?
- Het provinciaal advies aan de gemeente houdt de sterk afwijzende beoordeling van de eigen ecologen (“No Go”) grotendeels weg bij de gemeente, raad en belanghebbenden en is daarmee niet transparant.
- Het advies aan de gemeente (mei 2023) stelt dat er *“ernstige twijfels zijn of de voorgestelde natuurversterking bijdraagt ... etc.”*.
- Het advies van mei is gebaseerd op een eerdere variant van de aanvraag van december 2022, met plangrootte van 18,8 ha. Om hetzelfde aantal panelen kwijt te kunnen in het tot 16ha gereduceerde projectgebied cf. het zonne-energie beleid 2018 is de opstelling van 40 % van de panelen drastisch gewijzigd, van zuid-noord naar de ecologisch ongunstiger oost-west opstelling. Niet meer in enkele rijen, maar in dubbele rijen van 14,5 meter breed. Ook al zitten er spleten tussen, de bodembedekkingsgraad gaat naar een zeer hoge 80-85%. Ecologisch is dat zeer nadelig. In de rest van het park is de bodembedekking ook al een hoge 75% (zie ook onder ecologie par 3). Het geeft ook meer beschaduwde stroken tussen de paneelrijen ten nadele van de ontwikkeling van beoogd kruidenrijk grasland.
- Bij globale nameting (x-y coördinaten zijn niet beschikbaar) blijken de paden zeker niet *ruim* 2,5 m breed te zijn zoals in de ruimtelijke onderbouwing herhaaldelijk wordt gesteld beweerd maar duidelijk smaller, ca 2,30m.
- Al die aanpassingen zouden moeten noodzaken tot het uitbrengen van een nieuw provinciaal advies. Echter volstaan is met een kort weinig zeggend aanvullend advies op 8/12/2023 dat voorbijgaat aan de ecologisch belangrijke aanpassingen en de extra hogere bodembedekking.

- Het december advies is overigens na 3,5 jaar overleg nog steeds niet definitief vanwege blijvende onzekerheden over grondwaterpeilen in de toekomst waardoor het functioneren van de poelen twijfelachtig blijft. Er wordt gerefereerd aan nadere uitleg van TPSolar over de poelen waarbij wordt gewezen op overleg met het Waterschap. Een verslag over dat overleg en wat het Waterschap heeft geadviseerd ontbreekt echter en is oncontroleerbaar.
- **Een openbaar controleerbaar onafhankelijk hydrologisch onderzoek ontbreekt.** Daarmee blijft er onzekerheid over het succesvol functioneren van de poelen. Dat zijn er een groot aantal want die leveren mooi veel punten op in het daardoor nog meer discutabele rekenmodel.
- Bovendien blijkt dat er een principiële verschil zit tussen de provinciale beoordeling en het planvoorstel: de provincie gaat er van uit dat voor de bevordering van kruidenrijk grasland de toplaag wordt afgegraven. Dat is echter blijkens de aanvraag niet de intentie van de projectontwikkelaar zoals verwoord in zijn ruimtelijke onderbouwing en bijgaande rapporten

Conclusie provinciaal advies: het advies is incompleet t.a.v. toetsing aan de voorwaarden van de Omgevingsverordening, blijft vaag en is niet concluderend in haar laatste berichten terwijl inhoud van gerelateerd advies van het Waterschap ontbreekt.

Ad 7. Aan voorwaarden gemeentelijk Beleidskader zonne-energie 2018 is niet voldaan.

Ondanks het feit dat het beleidskader volgens het College achterhaald is en eigenlijk niet meer bestaat, voldoet ten overvloede het plan niet aan de voorwaarden, welke zijn.

1. Maximale grootte van 16 hectare;
 2. Goede landschappelijke inpassing met robuuste maatvoering en uitstraling;
 3. Beheerst ontwikkelen van grootschalige zonnevelden voor lokale productie;
 4. Een integer inspraak proces om draagvlak te creëren;
 5. Behoorlijke financiële participatie.
- **Maximale grootte.** De gemeente heeft geen X-Y coördinaten van het project ter beschikking. Zij kan hierdoor niet exact de grootte toetsen wat onzorgvuldig is.
 - **De grootte van 16 ha wordt 1-1,5 ha overschreden door de aanplant van olifantsgras,** bedoeld voor visuele afscherming omdat het struikgewas vooralsnog niet functioneert voor afdekking van hekken en panelen. Het olifantsgras maakt volgens de aanvrager geen deel uit van de aanvraag. Door het echter in het planvoorstel op te nemen en op te voeren als passende maatregel wordt het de facto wel degelijk onderdeel van het plan. Dat wordt door het College bevestigd door het olifantsgras als een goede maatregel mee te nemen in de Toelichting op het raadsvoorstel. Olifantsgras wordt zodoende onderdeel van de landschappelijke inpassing en moet qua oppervlak worden meegerekend. **Het plan is daarmee nog steeds te groot en voldoet niet aan de eis na max 16 ha.**
 - Met het olifantsgras onderstreept de aanvrager dat er op basis van de voorgestelde blijkbaar voorlopig niet functionerende groenvoorzieningen **geen sprake is van een robuuste maatvoering, uitstraling en voldoende landschappelijke inpassing** zoals in het beleidskader wordt voorgeschreven.
 - **Olifantsgras is een exogeen gewas in strijd met het biodiversiteit beleid** van de gemeente (er gaat geen vogel in broeden) en in strijd met de voorwaarde van alleen gebruik maken van inheemse beplanting. Overigens wordt in de aanvraag voorgedaan alsof omwonenden om dit olifantsgras hebben gevraagd. Dat is onjuist.
 - **Goede landschappelijke inpassing** is al in de brief aan de raad onder punt 2 *Landschap* behandeld. Wordt niet aan voldaan.

- **Beheerst ontwikkelen van grootschalige zonnevelden ontwikkelen voor lokale productie.** Daar is met de aanvraag voor Bekenschot geen sprake van. De stroomproductie gaat naar het onderstation in Borculo en van daaruit op het landelijk net en draagt vanwege de hoogste levering midden op de dag en verder onvoorspelbaarheid niet bij aan de baseload behoefte van Lochem. Niks lokaal dus. Ook aan deze voorwaarde wordt niet voldaan.
- **Financiële participatie** is minimaal en qua inspanning sterk onvoldoende (zie hierna Nota par. 12).

Ad 8. Onzorgvuldige inspraak, betrokkenheid en participatie en geen draagvlak.

Het Beleidskader zonne-energie besteedt duidelijk aandacht aan het betrekken van de directe woonomgeving en anderen. De initiatiefnemer moet meer doen dan informeren. De intentie is verder dat omwonenden voldoende worden geïnformeerd en betrokken zijn. Ze moeten ook de kans krijgen om mee te denken en te adviseren over gewenste landschappelijke inpassing. Daarnaast is participatie een belangrijk element voor het creëren van draagvlak.

Een belangrijke beleidsvoorwaarde van de gemeente is een zorgvuldige omgang en betrokkenheid van omwonenden en anderen bij de ontwikkeling en advisering van het plan. Ook participatie is volgens het beleidskader zonne-energie een belangrijk instrument voor het creëren van draagvlak. Noch van het een, noch van het ander is veel terecht gekomen. Het is een aaneenschakeling van onjuiste verslaglegging (dossier beschikbaar), onthouden van informatie en een behandeling van omwonenden, die als intimiderend is ervaren. Het is onbegrijpelijk dat de gemeente der verslaglegging van TPSolar die als bijlage

bij de aanvraag is gevoegd als belangrijke punt niet inhoudelijk en op waarheidsgehalte heeft getoetst en desondanks in de Toelichting op het raadsvoorstel tot de slotsom komt dat aan de beleidsvoorwaarde is voldaan. De toets lijkt op afvinken. Zijn er informatiebijeenkomsten geweest, hup een vinkje.

Kennelijk is niet de moeite genomen om bijvoorbeeld serieus te kijken naar een brief van Hobama, die bloot legt dat de verslaggeving van de eerste informatiebijeenkomst al onjuist was. De brief zit bij de stukken. Ook wordt voorbijgegaan aan het feit, dat de omwonenden zich in een door honderden ingevulde enquête uitspreken tegen de aanleg.

Daar is weinig van terecht gekomen. De “inspraak en het betrekken bij” was onzorgvuldig en niet integer. Het College heeft dat niet gecontroleerd. Een verzoek om draagvlak-onderzoek (gedaan door Hobama, is zowel door het College als door de aanvrager afgewezen.

De wijze waarop TPSolar is omgegaan met de voorwaarden van de gemeente voor inspraak, betrokkenheid en financiële participatie getuigt van minachting voor omwonenden en betrokkenen. Zo is het in ieder geval ervaren.

Omwonenden zijn bij voorbaat weggezet als NIMBY's, zelfs voorafgaande aan de indiening van het plan in 2020. In een brief van TPSolar aan de Raad werd de vereniging Hobama (achter haar rug om) ook als zodanig betiteld, terwijl absoluut duidelijk was dat zorg voor het Barchemse landschap en de natuur de doelstelling van de vereniging is.

Niet uitgevlakt moet worden wat er bij de aanvraag in 2020 is gebeurd met informeren en betrekken van omwonenden. De grondeigenaar is bij een deel van de omwonenden langs gegaan en heeft daar verslag van gedaan. Die verslaglegging was onjuist en gemanipuleerd. De grondeigenaar beweerde daarin duidelijke steun voor het project bij omwonenden die hij had gesproken. Het omgekeerde was het geval. Dat heeft veel kwaad bloed gezet. Een notitie met daarin de verslaglegging en de reactie van omwonenden daarop is in handen van de gemeenteraad.

Dan zou je verwachten dat bij een nieuwe aanvraag om te beginnen erkend wordt dat de verslaglegging is gemanipuleerd en dat daarbij excuses worden aangeboden om vervolgens met open vizier verder te kunnen. Niets van dat alles. Evenmin heeft de projectontwikkelaar haar werkwijze veranderd. Dit is ons plan, daar mag je wat van zeggen, maar we zullen wel zien of we er rekening mee houden. Financieel participeren, vergeet het maar.

Nadien is volhard in gemanipuleerde verslaglegging van bijeenkomsten en gesprekken met omwonenden. Ze zijn onvolledig en doorgaans onjuist. Bij de aanvraag is een brief opgenomen van Hobama met daarin aangeduid de gemanipuleerde verslaggeving van een bijeenkomst met omwonenden en belanghebbenden. Omwonenden voelen zich bij de inspraak geïntimideerd en voor het blok gezet.

Omwonenden en belanghebbenden hebben aangegeven dat zij hoogstens over een zonnepark zouden willen praten als de inrichting vergelijkbaar is met het zonnepark in Hengelo (Gelderland). Alom wordt dat zonnepark gezien als een voorbeeld hoe het kan. Dit voorstel werd stelselmatig genegeerd.

Aangegeven wordt dat omwonenden input hebben kunnen leveren. Maar dat betreft versie twee en drie, terwijl nu een duidelijk andere en gewijzigde zesde versie is ingediend. Daarvoor hebben zij en andere belanghebbenden geen input kunnen leveren.

Hobama heeft op initiatief van het College met de directie van TPSolar en de grondeigenaar gesproken voorgezeten door twee gespreksbegeleiders. Terwijl uitdrukkelijk vooraf gesteld was dat het niet een vorm van mediation zou zijn, noemt TPSolar de gesprekken in haar Ruimtelijke onderbouwing toch zo. En passant wordt daarbij Hobama de schuld in de schoenen geschoven, dat de gesprekken zijn beëindigd. Lees het verslag van de gespreksleiders (bijgevoegd bij de aanvraag) er maar op na, dat was uitdrukkelijk niet het geval. De gesprekken zijn gestart met als basis veronderstelde gelijkwaardigheid. Enerzijds de aanvraag van TPSolar, anderzijds de stelling van Hobama dat op de beoogde locatie geen zonnepark moet worden aangelegd. Dat laatste bleek al snel onbespreekbaar. Een toezegging van TPSolar dat zij tijdens de gesprekken met een gewijzigd plan zouden komen werd niet waargemaakt

Het inspraakproces is door de gemeente onvoldoende gecontroleerd op kwaliteit en correctheid;

Draagvlak is in de Omgevingswet een belangrijker criterium geworden, waarmee de Raad rekening mag houden.

Het draagvlak voor het plan in de Barchemse gemeenschap en ver daarbuiten is ver te zoeken getuige de petitie, maar ook een eerder onderzoek. De omwonenden hebben in een reactie op de presentatie van nieuwe plannen/aanvraag in 2022 een enquête ondertekend, waarmee ze zich uitspreken tegen het plan (een enkeling onthoudt zich van ondertekening), dat als basis dient voor de huidige aanvraag.

Inwoners van Barchem hebben zich eerder in grote meerderheid uitgesproken tegen de komst van het zonnepark. De ingevulde enquêteformulieren zijn aan de gemeenteraad aangeboden.

De financiële participatie en waarborgen zijn onder de maat.

Waar het beleidskader spreekt van participatie in de vorm van een gedeelte van de financiële opbrengst, die ten goede moet komen aan de lokale gemeenschap, wordt dat door TPSolar vertaald in een schamele fooi.

Omgevingsfonds

Het z.g. “Omgevingsfonds van ca. 8.000 euro per jaar over 15 jaar plus duizend euro voor de omwonenden voor de installatie van zonnepanelen (voor zover zij die al niet hebben) is met een totaal van ca € 120.000-135.000 uiterst schamel en slechts ca 1,5-2% van de investering van ca. € 7-9 mln., afgezien van het winstpotentieel van het project en vergeleken met de grondhuur opbrengsten voor de grondeigenaar. Uitgaande van een gangbare hectarevergoeding van ca. 8.000 euro kan deze opbrengst immers geschat worden op ca. 100.000-120.000 euro per jaar.

Zonneobligaties

Sterker nog de projectontwikkelaar probeert de inwoners aan te zetten tot het aankopen en beleggen in z.g. “zonneobligaties die worden uitgegeven via www.zonnepanelendelen.nl ten gunste van de projectontwikkelaar resp. de project maatschappij. Die ingelegde gelden zijn in werkelijkheid als je het doorkrijgt het verschaffen van een hoog risico 15-jarige achtergestelde lening aan het project ofwel de projectontwikkelaar/aandeelhouder met vele voetangels en klemmen. Met een gezien het risico een te lage, ingewikkeld berekende gemaximeerde rente op basis van Internal Rate of Return (IRR). Begrijpt u het nog? Financiële jaar rekening van het project wordt gedurende looptijd niet aan de obligatiehouders verschaft.

De crux is dat de achtergestelde zonneobligaties in de plaats komen van een gedeelte van het vereiste door de projectontwikkelaar in te brengen eigen vermogen. Daarmee wordt zijn rendement sterk verhoogt (technisch: extra hefboomwerking). Die obligaties zijn dus primair ten voordele van de projectontwikkelaar. Dit wordt er echter niet bij verteld. Oftewel het is doorgestoken kaart.

Bovendien ontbreekt in de aanvraag een concretisering van het voorstel met cijfers, te verwachte rendement en risico's.

Lokale ondernemers

De inschakeling van lokale ondernemers is niet gewaarborgd. Bij eerdere projecten is dat tot een minimum beperkt gebleven. Bijvoorbeeld bij Berkelweide zijn de hekken door een bedrijf uit Brabant geleverd. Het grootste deel van de werkzaamheden – de installatie – wordt niet aan lokale of regionale ondernemers gegund, maar er wordt naar verwachting gewerkt met binnen of buitenlandse installateurs van elders.

Geen financiële waarborgen voor gemeente om park na 25 jaar op te ruimen in geval van faillissement

De gemeente eist geen financiële waarborgen dat er na 25 jaar voldoende financiële middelen in de projectmaatschappij zijn om het park te laten opruimen en de grond te herstellen. Tegen die tijd zal ook het eigendom naar alle verwachting een of meerder keren zijn gewisseld dus men weet niet met wie men straks te maken krijgt. Een eventueel beroep op de grondeigenaar is ook onzeker, wie weet wat de grond tegen die tijd waard is? De gemeente loopt daarmee grote risico's en is zakelijk naïef. De gemeente zou minimaal de opbouw van een fonds op een derde rekening moeten eisen om te zorgen dat de eventuele schade ten koste van haar (en haar inwoners zou kunnen komen. Als het allemaal goed gaat vervalt het fonds aan het eind van de rit weer aan de aandeelhouder van het project.

Ad 9. Maatschappelijk belang van zonneparken is niet meer doorslaggevend.

De Toelichting op het raadsvoorstel komt tot de slotsom t dat op grond van *goede ruimtelijke ordening* de aanvraag gehonoreerd kan worden. Het belang voor de energietransitie als belangrijkste aangemerkt in een afweging met andere belangen zoals het landschap, de aantasting van de

leefomgeving, de natuur en het draagvlak. Het maatschappelijk belang is veranderd. Voor verduurzaming van de energie is aanleg van dit zonnepark op landbouwgrond ongewenst en onnodig,

Belangenafweging te beperkt

Het vermeende maatschappelijk belang vooral in de vorm van de bijdrage aan de energietransitie is volgens het College groter dan andere belangen. Dat is een veel te beperkte afweging. Hieronder de motivering.

- De bijdrage aan de energietransitie van grootschalige zonneparken op natuur- en landbouwgrond is niet meer nodig. (zie Bijlage 2 m.b.t realisatie en potentieel van zon-op-dak Lochem). In de maatschappelijke afweging moet *volgens herhaalde eigen beleidsbeslissingen en uitspraken van raad en College in de afgelopen jaren, instructies van GS en uit de Kamerbrief* van de demissionaire ministers De Jonge/Jetten de verscherpte zonneladder worden meegenomen. Dit geeft onomstotelijk aan dat een grootschalig zonnepark op landbouwgrond en natuur niet meer is toegestaan en ook maatschappelijk ongewenst is.
- Door de aanleg gaat landbouwgrond een kwart eeuw verloren. Landbouwgrond is nodig voor de meer ruimte vragende landbouwtransitie.
- Geen woord in de belangenafweging over de grove aantasting van het landschap die geen eigen stem heeft. Dat staat haaks op de visie van het bevoegd gezag dat landschap het kapitaal is van Lochem (zie coalitie-akkoord). Landschap doet er in deze afweging kennelijk even niet toe.
- In de afweging is niet het negatieve effect van het zonnepark voor de bodem en het bodemleven meegenomen. De precieze effecten zijn nog niet precies in beeld gebracht, maar dat ze er zijn is een feit.
- Het vraagt ook een afweging tussen aantasting van landschap versus - beperkte - ecologische winst van een smalle groene strook met onzekere (droogstaande) poelen.
- In tegenstelling tot de bewering in de Toelichting op het raadsvoorstel verergert de netcongestie. Niet aanleggen betekent dat anderen (het bedrijfsleven) meer kans hebben op een aansluiting op het stroomnet in Borculo.
Niet aanleggen verhindert dat huishoudens problemen krijgen met stroomvoorziening zoals de Actieagenda netcongestie laagspanningsnetten van het ministerie van EZ, Liander en deskundigen voorspellen. Stroomstoringen zijn te verwachten.
- Lochem pretendeert de wandel- en fietsgemeente voor recreanten te zijn. In de afweging moeten zij de aanblik van een industriële energie-installatie maar voor lief nemen.
- De gevolgen voor het imago van de gemeente Lochem hoort bij deze afweging te worden meegenomen. Als straks in 2025/26 het zonnepark gerealiseerd zou zijn, is het beeld dat Lochem een park toestaat, dat niet meer nodig en gewenst is. Een schandvlek in het buitengebied. Probeer dat dan maar eens uit te leggen.

Overig punt: EVZ is ook zonder zonnepark in te vullen.

De onderbouwing van de aanvraag is sterk gestoeld op het punt dat gelijktijdig nieuwe natuur wordt gerealiseerd in de reeds aanwezige Ecologische verbindingszone. Sterker nog er wordt gesimuleerd dat deze EVZ er komt dankzij de aanleg van het zonnepark. Dat is een dubbele misvatting. De EVZ is er reeds. En ook zonder de aanleg van een zonnepark is de invulling van de Ecologische verbindingszone te realiseren. Daarvoor bestaat bij de provincie een subsidieregeling voor de aanleg van nieuwe natuur. De bestemming landbouwgrond verandert daarbij in natuur. De waardevermindering wordt voor ca. 80 procent vergoed. Daarnaast is er subsidie voor de inrichting en het beheer. Voorwaarde is wel dat de grondeigenaar de aanvraag doet voor de subsidies. Niet ondenkbaar is dat de projectontwikkelaar, die de grond in de EVZ gaat kopen van de grondeigenaar een beroep gaat doen op deze subsidieregeling.

Bijlage 1: Lochem voldoet reeds aan de opgave voor zonne-energie en de RES-doelstelling voor zonne-energie.

Het zonnepark is onnodig omdat Lochem reeds voldoet aan de opgave voor zonne-energie. De gemeente Lochem heeft dankzij 'zon-op-dak' de RES-opgave voor zonne-energie inmiddels overschreden. Er is tegelijkertijd nog zo veel aan zon-op-dak potentieel dat grootschalige zonneparken overbodig zijn afgezien van de vele voordelen van zon op dak, resp. nadelen van zonneparken. Onderstaande tabel geeft aan dat via zon-op-dak 45 ha is geplaatst en er nog een potentieel is in de gemeente Lochem van 246 ha.

Aandeel zon op dak vs. zonneparken (MWp) en potentieel ultimo 2022 en Q2 2023 (CBS & RVO)							
Realisatie Q2 2023 *)	zon op dak 2023	zonneparken 2023	totaal 2023	zon op dak 2023	potentieel zon op dak **)	% gerealiseerd	potentieel zon op dak
	MWp	MWp	MWp	%	MWp		ha ***)
Gelderland	2478	388	2866	86%	9004	28%	9904
Achterhoek (RES)	446	46	492	91%	1986	22%	2185
Stedendriehoek/Cleantech regio (RES)	357	194	551	65%	1463	24%	1609
Lochem	45	62	107	42%	246	18%	271
*) CBS, 17 nov 2023							
**) Deloitte 2018 . Enerzijds zijn er intussen meer daken bijgekomen en anderzijds deels ingevuld.							
Vermogen van panelen/m2 is toegenomen. Het gaat om de orde van grootte.							
***) 1 MWp = ca 1,1 ha (inclusief "groenstroken")							
Lochem heeft als RES 1.0 doel 10 ha (equivalent) aan zon-op-dak en 100 ha zonneparken							
Conclusie 1: Lochem heeft al ca 4x de doelstelling zon op dak gerealiseerd (exclusief daken !!) en daarmee de doelstelling t.a.v. zonneparken ingevuld .							
Conclusie 2: Lochem loopt door eenzijdig beleid sterk achter met zon op dak doch de RES doelstelling is in 2023 wel bereikt							
vanwege het succes van zon-op-dak							
Conclusie 3: Lochem heeft nog een heel groot potentieel aan zon op dak, dat zelfs als er dak-beperkingen zijn, dat het aanvankelijk							
beoogde zonnepark areaal ver overstijgt.							

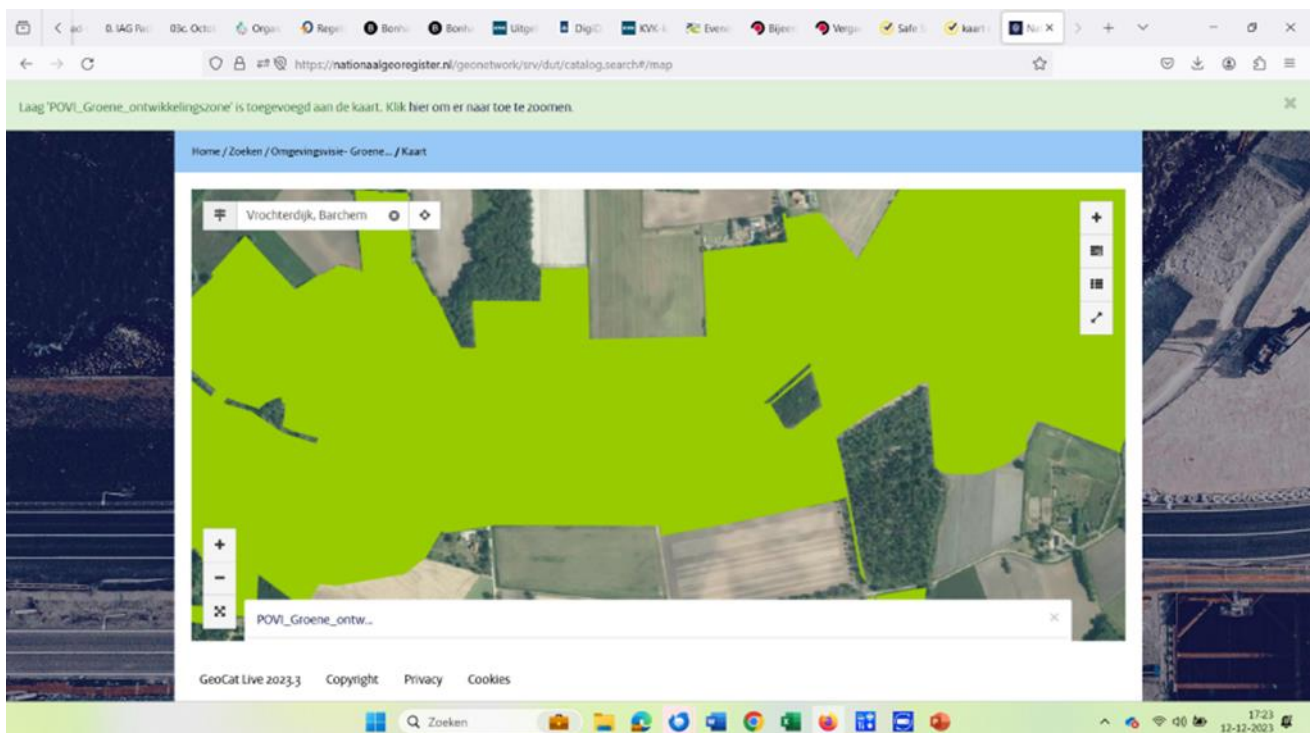
Bijlage 2 Voordelen van zon op dak t.o.v. zonneparken. (Jan 2024)

- Multifunctioneel ruimte gebruik en geen beslag op steeds schaarsere landruimte (landbouwgronden, natuur)
- Dichtbij of in gebruiksgebieden dus minder transport naar elders en dus minder belasting van het net en minder investeringen.
- Kortere kabelverbindingen naar onderstations t.o.v. zonneparken in buitengebieden.
- Eigen verbruik zon op dak (gebouw gebonden) ca 43% (bron RVO/CBS 2022 Monitor Zon-PV 2022 in Nederland, juli 2022. Ook daarom veel minder net belasting. Zonneparken duwen daarentegen al hun productie het net op.
- Baten en subsidies komen direct terecht bij inwoners en bedrijven in plaats van in handen vallen van slechts een klein aantal projectontwikkelaars, grondeigenaren en (veelal buitenlandse) investeerders (in zonneparken).
- Sociaal maatschappelijk is zon op dak dus veel gunstiger en rechtvaardiger. NB-burgers en bedrijven betalen hogere belastingen en energieheffingen voor financiering van duurzame energiesubsidies. De baten moeten dus ook zo veel mogelijk bij burgers en eigen bedrijven terecht komen en niet weglekken naar projectontwikkelaars en beleggers, veel in het buitenland.
- Maatschappelijke kosten (neveneffecten meegerekend) van zonneparken, zelfs met batterijen, zijn ongunstiger/hoger dan van zon op dak (zie CE Delft Maatschappelijke kosten zoninpassing doc. 210378).
- Zonneparken nemen landbouwgrond in beslag, verzieken het landschap, z.g. landschappelijke inpassing is een sprookje.
- Zonneparken leveren veel weerstand en frustratie bij omwonenden op. Procedures zijn ingewikkeld en langdurig. Participatie is een wassen neus. Bij zon op dak is dat allemaal niet het geval en dat kan dus veel sneller worden gerealiseerd.
- Ministers de Jonge en Jetten hebben niet voor niets op 26 oktober 2023 in hun Kamerbrief, zonneparken op landbouwgrond en in natuur, in de ban gedaan., zonder de doelstelling voor zonne-energie in gevaar te brengen.

Bijlage 3 Ecologische Verbindingszones en Groene Ontwikkelingszone

Positie Bekenschot in Ecologische verbindingszone. Hoe kan je het verzinnen.

De Groene Ontwikkelingszone valt samen met Ecologische verbindingszone

Bijlage 4 Kernkwaliteiten en Ontwikkelingsdoelstellingen Beekvliet-Barchemse Veengoot

ALGEMEEN	Nr.	17
	Gebiedsnaam	Beekvliet - Barchemse Veengoot
KERNKWALITEITEN	natuur en landschap	- gevarieerd heide- en broekontginnings- en kampenlandschap met restanten natte heide en broekbossen en andere bossen - onderdeel van Nationaal Landschap Graafschap - Hagenbeek: herstelde natte schraallanden met veel bijzondere soorten, o.a. orchideeën - leefgebied steenuil - het oorspronkelijk natte middengebied van de Achterhoek - ecologische verbinding Beekvliet - Zwarte Veen, - zeer waardevolle basenrijke kwel in de laagtes in en rond Stelkampsveld; daardoor ook buiten het N2000-gebied zeer bijzondere flora en vegetaties
	aardkundige waarden	+, Zwarte Veen en omgeving (dekzandruggen) en Borculo (dekzandruggen)
	waardevol open gebied of verkaveling	-
	parel	Stelkampsveld
	natte landnatuur	ja, Hagenbeek
ONTWIKKELINGSDOELEN	natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)	- Het N2000-gebied Stelkampsveld zal uitgebreid worden met omliggende gebieden om tot een robuust reservaat te komen: Mennegoor, Stikkergoor, Achterste Goor, Entelsveld, Hietland, Broekbos Borculoseweg. Gradienten van zwakgebufferde vennen, kalkmoerassen, blauwgraslanden, heischrale graslanden en soortenrijke heiden zijn hier aanwezig en kunnen mogelijk verder worden ontwikkeld. - ontwikkeling vochtige bossen, schraallanden en poelen, met name op goor- en beekeerdgronden - ontwikkeling meer natuurlijke bossen - ontwikkeling bosranden
	natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone	- ontwikkeling evz Beekvliet - Zwarte Veen, met name voor soorten van schraallanden - ontwikkeling vochtige bossen, schraallanden en poelen, met name op goor- en beekeerdgronden - ontwikkeling meer natuurlijke bossen - ontwikkeling bosranden - beperken barrièrewerking N312, N315 en N319
	ecologische verbindingen met evz-model	- Beekvliet - Zwarte Veen: verbinding Berkel/Groenlose Slinge en Baakse Beek: kamsalamander, vuurvlieder - de samenhang tussen de verschillende schraallandreservaten versterken: model kamsalamander en vuurvlieder

Bijlage 5 Amendement RES, 4 oktober 2021

Aanleg van zonneparken volgens de raad vooralsnog (toen al!) overbodig en dus niet van doorslaggevend maatschappelijk belang

AMENDEMENT	
Raadsvergadering:	4 oktober 2021
Onderwerp:	Zonneladder
Agendapunt:	Regionale Energie Strategie 1.0
Indiener:	MmL
Mede-indieners:	GB, VVD
De raad van Lochem in vergadering bijeen, gehoord de beraadslagingen,	
Overwegende dat:	
9. DE RES 1.0 ondanks het feit dat er technisch talrijke alternatieve mogelijkheden zijn slechts twee smaken kent: zon en wind; 10. Binnen de gemeente Lochem de afgelopen jaren een aantal zonneweides is aangelegd; 11. Begin 2020 is besloten om geen aanvragen meer in behandeling genomen worden omdat het vigerende beleid inzake zon op land bijstelling behoefde; 12. Een tweetal aanvragen nog 'under construction' is waarbij de beoogde zonneweide in Barchem grote weerstand kent; 13. Tijdens de insprekavond van 8 september een klemmend beroep gedaan is om het aanwezige potentieel aan dak dat nu slechts zeer beperkt wordt toegepast te benutten (zie factsheet RVO Nederland - op basis van de inventarisatie van Deloitte van ca 2 jaar geleden in opdracht van het Min van EZ- dat voor de gemeente Lochem 69 MwP (Megawattpeak vermogen) op grote daken en 282 MwP totaal alle daken vermeldt). 14. Aanleg van zonneparken op landbouwgrond en natuur hierdoor vooralsnog overbodig is, naast het feit dat deze v.w.b. aansluiting doorgaans ongunstig liggen; 15. In dit verband door insprekers gewezen is op de recente ontwikkeling van lichte zonnepanelen die zich goed laten plaatsen op industriële daken die niet berekend zijn op het gewicht van 'klassieke' zonnepanelen; 16. De vaststelling is dat de RES Cleantech regio een ander invulling heeft van de nationaal geduide zonneladder¹; 17. Het gewenst is dat de RES Cleantech regio zich houdt aan de nationaal geldende invulling hiervan; 18. Hiermee beoogd wordt dat maximaal gebruik wordt gemaakt van de aanwezige daken binnen de RES Cleantech regio.	

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/08/23/beantwoording-moties-dik-faber-over-een-zonneladder-als-nationaal-afwegingskader-bij-inpassing-van-zonne-energie>

Besluit oorspronkelijke beslispunt 1:

Vaststellen van het ontwerp RES 1.0 van de Cleantech Regio d.d. maart 2021

te vervangen door;

Gewijzigd vaststellen van het ontwerp RES 1.0 van de Cleantech Regio d.d. maart 2021
Waarbij de tekst op blz. 27 van de RES als volgt wordt aangepast: 'De Cleantech regio zich bij de invulling van de zonneladder conformeert aan hetgeen hierover landelijk reeds bepaald is'

Besluit:	Aangenomen (14V – 7T)
Datum besluit:	5 oktober 2021

BIJLAGE 6 Juridisch advies inzake mogelijke schadeclaim bij afwijzing VVGB

-1-

Uw vraag of het niet afgeven van een verklaring van geen bedenkingen door een gemeenteraad, waardoor geen omgevingsvergunning kan worden verleend, kan leiden tot een schadeclaim van de initiatiefnemer tegen de gemeente moet ontkennend worden beantwoord.

De voorwaarde van de verklaring van geen bedenkingen voor het verlenen van een omgevingsvergunning heeft immers een wettelijke grondslag. De wettelijke grondslag van de vvgb is in de Wabo geregeld.

Artikel 2.27 lid 1 Wabo geeft aan dat bij wet en in het Besluit omgevingsrecht (Bor) gevallen zijn aangewezen waarbij een vvgb nodig is. Bij de aanwijzing op wettelijk niveau gaat het om twee gevallen:

1. handelingen waarvoor voorheen een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 is vereist
2. handelingen waarvoor voorheen een ontheffing op grond van de Flora- en Faunawet vereist is.

Een vvgb is ook voorgeschreven in de gevallen dat met de omgevingsvergunning wordt afgeweken van een bestemmingsplan of beheersverordening, als het gaat om gevallen van artikel 2.12 lid 1 onder a onder 3° Wabo: De gemeenteraad dient te toetsen of het plan passend is binnen een goede ruimtelijke ordening en goed ruimtelijk is gemotiveerd.

Het college kan dan ook geen toezegging doen met betrekking tot vergunningverlening, omdat in de vvgb, die door de gemeenteraad dient te worden afgegeven, wordt geregeld welke voorschriften en beperkingen aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

In gevallen waarin de wet de vvgb voorschrijft kan een initiatiefnemer zich dan ook niet beroepen op beweerde toezeggingen van het college, omdat het college nu eenmaal niet kan besluiten tot vergunningverlening zonder de vvgb van de gemeenteraad. (artikel 6.5 Bor).

Als een vvgb nodig is, geldt voor de gehele aanvraag de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure. De vvgb is altijd bindend en vormt een integraal onderdeel van de omgevingsvergunning. Het verkrijgen van een vvgb is dus altijd voorwaarde voor welke toezegging dan ook.

Als een college toezeggingen aan een initiatiefnemer doet dan geschiedt dit altijd "behoudens toestemming van de gemeenteraad". Ook als die woorden niet zijn gebezigd, kan een initiatiefnemer geen rechten ontleen aan een toezegging, wanneer de vvgb uiteindelijk niet wordt verleend.

Zelfs als het bevoegd gezag omgevingsvergunning verleent en de vergunning uiteindelijk in (hoger) beroep wordt vernietigd, bestaat geen grond voor vergoeding van kosten, laat staan vergoeding van een teleurgestelde winstverwachting.

-2-

Het is vaste jurisprudentie van de Hoge Raad dat het tot het eigen ondernemersrisico behoort wanneer een marktpartij kosten maakt of winstverwachtingen heeft met betrekking tot een plan terwijl de vergunning niet onherroepelijk is.

In voorkomende gevallen zien we wel dat een college, om een gemeenteraad te overtuigen van de wenselijkheid een vvgb af te geven, waarschuwt voor schadeclaims maar een juridische grondslag heeft dat niet.

In de hoop u voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

Mr. [REDACTED]

Bijlage 7. Beleid van toepassing op nieuwe aanvraag

Volgens besluiten en vaststellingen van het College bestaat er op dit moment geen Lochems beleid voor grootschalige zonne-energie. In een memo aan de Raad schrijft het College dat de gemeente vanaf 19 mei 2020 geen medewerking meer verleent aan nieuwe aanvragen voor een omgevingsvergunning zonnepark. Dit geldt tot het moment dat er een nieuw beleidskader is vastgesteld.*)

Als de raad besluit om de aanvraag voor Bekenschot als een nieuwe te bestempelen, moet rekening worden gehouden met:

- Beleidsmemo Lochem ***Uitspraak RvS/ Ontwikkeling lokaal beleid grootschalige energieopwekking dd. 24/8/2021***, dat geen nieuwe aanvraag in behandeling laat nemen.
- Het College werd bij de behandeling van de RES 1.0 (4/10/-2022) per amendement opgeroepen “... zich te conformeren aan de landelijke zonneladder, overwegende dat de aanleg van zonneparken op landbouwgrond en natuur vooralsnog overbodig is vanwege doorgaans ongunstige aansluiting op het net, het nog grote potentieel voor zon-op-dak en de grote – geconstateerde- weerstand in Barchem tegen een groot zonnepark.”
- Het gemeentelijk **Uitvoeringsprogramma Klimaat en Energie 21-2023, vastgesteld 17/1/2022**, stelt “...geen zonneparken op land als dat niet nodig is”. En het is niet nodig, zon-op-dak vult de behoefte in en veel beter, zoals de raad al op 410/2023 heeft vastgesteld. (Zie onder D en bijlage 1)
- Vanuit vereiste **consistente van beleid en de afwezigheid van een beleid voor grootschalig zonne-energie-beleid moet relatie worden gezocht bij het beleidskader Kleinschalig zon** (3/10/2022 en update 24 /1/2024) dat in een Groene Ontwikkelingszone (GO) als Bekenschot slechts zonnepanelen tot max 500 m2 worden toegestaan. Dat beleidskader vraagt ook nadrukkelijk om draagvlak.
- **Kamerbrief De Jonge/Jetten 26 okt 2023** en al aangekondigd in de ‘zonnebrief’ van minister Jetten van juli 2023 over verscherpte toepassing van de zonneladder en geen grootschalige zonneparken op landbouw- en natuurgroonden. De Kamerbrief geeft aan dat deze afspraak is overeengekomen met provincies, gemeenten, waterschappen en natuur- en milieuorganisaties. Zij hebben afgesproken om vanaf 1 jan 2024 in de Omgevingsverordeningen en gemeentelijke regelingen een strikte toepassing van de landelijke zonneladder op te nemen en geen zonneparken meer op landbouwgrond en natuur toe te staan. **De raad kan als bevoegd gezag nu al de Kamerbrief van toepassing verklaren op nieuwe aanvragen voor zonneparken.**

*) NB 1 Bij de behandeling van het Memo “ Uitspraak Raad van State/Ontwikkeling lokaal beleid grootschalige energie opwek” op 4 oktober 2021 bevestigde de toenmalige wethouder dhr. van Zeijts, mede op basis van de resultaten van de Evaluatie m.b.t. zonne-energie (zomer 2020), op vragen van dhr. De Goede dat er op *dat moment geen beleidskader voor [grote] zonneparken en windmolens bestaat, dat grootschalige projecten voor [tenminste] 2 jaar zijn uitgesloten, er wel over kan worden gepraat maar [projecten] niet in behandeling kunnen worden genomen en de nadruk op zon-op-dak moet liggen.* Op de vraag van mevr. Ter Maat of een en ander juridisch vastligt, antwoordt de wethouder *dat er geen beleid is en als er initiatiefnemers komen, nieuwe projecten worden afgewezen.* (Zie notulen geluidsopname Tafelgesprek 4 oktober 2021, waarbij de discussie werd afgerond).

Aan: de leden van de gemeenteraad Lochem

Van: vereniging Hobama, voorzitter [REDACTED]

Barchem, 27 maart 2024

Betreft: Juridisch onderzoek aanvraag zonnepark Bekenschot

Geachte raadsleden,

Tijdens de beide Politieke Avonden over de eventuele aanleg van een zonnepark Bekenschot in Barchem kwamen tal van steekhoudende argumenten aan bod om het raadsvoorstel af te wijzen.

In de nabespreking van de raad met de wethouder kwam de vraag nadrukkelijk aan de orde of er sprake is van een lopende of een nieuwe aanvraag. Wij hebben begrepen dat de gemeente/het College een jurist (de stadsjurist) inschakelt om ook een juridisch oordeel te geven over deze kernvraag. Belangrijk is wat de precieze vraag aan de jurist is? Aan de raad de vraag om hier de vinger aan de pols te houden. Wij hebben aangeboden dat de jurist contact kan leggen met onze jurist en we hebben gevraagd om het advies van de jurist voor de raadsvergadering van 8 april te mogen ontvangen.

Voor ons is het na eerdere raadpleging van onze jurist een uitgemaakte zaak: hier is sprake van een nieuwe aanvraag. Het is pertinent onjuist dat de raad in de vergadering van 21 september 2020 twee specifieke opdrachten heeft gegeven in haar raadsbesluit. De bijgevoegde memo en besluitenlijst van de raad maken dat onomstotelijk duidelijk. Wij hebben ook onze visie ten aanzien van punt uit de eerder toegezonden brief en nota bijgevoegd.

Het kan niet anders dan dat een en ander leidt tot een wijs besluit van de gemeenteraad om het ingediende raadsvoorstel plus de ingediende aanvraag af te wijzen.

Zie hieronder de eerder verzonden mail aan de griffie omtrent dit onderwerp.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED] voorzitter Hobama

Van: [REDACTED]

Verzonden: woensdag 27 maart 2024 11:06

Aan: 'griffie@lochem.nl' <griffie@lochem.nl>

Onderwerp: Bekenschot Lopende nieuwe aanvraag

Betreft: Raadsvoorstel Verklaring van geen Bedenkingen voor de aanleg van zonnepark Bekenschot in Barchem.

Goedemorgen,

Voor zover wij begrepen hebben schakelt de gemeente/het College een jurist (de zogeheten stadsjurist) in om juridisch na te gaan of sprake is van een lopende of een nieuwe aanvraag voor de aanleg van zonnepark Bekenschot in Barchem. Als vereniging Hobama hebben wij ook een jurist geraadpleegd over dit punt. Zijn stellingname is duidelijk: hier is sprake van een nieuwe aanvraag om twee redenen: de ingrijpende en vele wijzigingen, die in het plan zijn aangebracht sinds het eerste plan van 17 april 2020. Daarnaast vanwege de besluitvorming in de gemeenteraadsvergadering van 21 september 2020, waarin de aanvraag zonder specifieke opdrachten is teruggegeven aan het College.

Indien gewenst zouden wij uw jurist in contact kunnen brengen onze jurist. Wij kunnen ook eventueel onze visie mondeling toelichten. Deze is ook terug te vinden in onze brief en nota die Hobama heeft opgesteld over het raadsvoorstel. De passages uit de brief en de nota hebben in een apart document opgenomen (bijlage Hobama 27-3-2024). Dat document is bijgevoegd evenals drie belangrijke stukken voor dit onderwerp: 1. De veranderingen van het plan Bekenschot sinds 2020; 2. De memo aan de raad van 1 september 2020 met daarin het voorstel voor de Raad ten aanzien van de besluitvorming voor het raadsvoorstel (twee routes); 3. De besluitenlijst van de Raad van 21 september met de keuze voor route 1. Het is aanbevelenswaardig voor de door de gemeente in te schakelen jurist om de opgenomen beelden van de raadsvergadering van 21 september te raadplegen.

Ongetwijfeld leidt dat tot de conclusie dat juridisch gezien de gemeenteraad niet twee specifieke opdrachten heeft verbonden aan de teruggave van de aanvraag aan het College. In die zin is de uitspraak van de wethouder gedaan tijdens de Politieke Avond van 25 maart dat in de raad van 21 september 2020 twee opdrachten zijn verleend pertinent onjuist.

Met het toesturen van deze stukken willen we een bijdrage leveren aan een snel, maar vooral ook goed gefundeerd advies van uw jurist. Zo mogelijk zouden wij dat advies ook graag voor de raadsvergadering van 8 april aanstaande willen ontvangen. Wij zullen in een aparte mail ook de raad van deze mail op de hoogte stellen.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED] voorzitter Hobama [REDACTED]

Memo aan de raad

Aan:	Gemeenteraad	Zaaknummer:	2020-171382
Van:	Burgemeester en wethouders	Kopie:	-
Datum:	1 september 2020	Informatie bij:	Jean-Louis Hoefnagels (0573) 28 91 39
Onderwerp:	Zonnepark Bekenschot		

Inleiding

In dit memo gaan wij in op het planproces voor het zonnepark Bekenschot. We lichten de provinciale betrokkenheid in het vooroverleg toe, en het vervolg naar aanleiding van het advies van de provincie van 18 juni.

Initiatiefnemer heeft reacties uit het vooroverleg verwerkt

Op 7 februari 2020 heeft TP Solar het vooroverleg omgevingsvergunning aangevraagd. De gemeente heeft deze aanvraag beoordeeld en op 19 maart een uitgebreide reactie gestuurd aan TPSolar. We hebben daarbij aangegeven dat het beoogde initiatief nog niet past in het provinciaal ruimtelijk beleid, omdat de kernkwaliteiten die voor het gebied gelden nog niet voldoende zijn uitgewerkt. Voor dit plan gaat het vooral om de ecologische verbinding tussen het Zwarte Veen en Beekvliet.

Alhoewel de provincie in het vooroverleg nog geen formele rol speelt, heeft de gemeente aan de provincie gevraagd om in dit stadium mee te denken. De provincie heeft een korte reactie gegeven, die we hebben verwerkt in de gemeentelijke reactie vooroverleg van 19 maart: "De provincie deelt de conclusie van de gemeente dat kernkwaliteiten nog niet voldoende zijn uitgewerkt zijn. Volgens de provincie is het nodig dat de kernkwaliteiten die hier een rol spelen goed omschreven worden, dat ze onderzocht worden en dat aangegeven wordt wat de effecten van de ontwikkeling op die kernkwaliteiten zijn. Uiteindelijk moet er een duidelijk verhaal liggen waarin beschreven wordt hoe de kernkwaliteiten versterkt worden."

TP Solar heeft naar aanleiding van onze reactie van 19 maart 2020 de inrichtingstekening aangepast. Het voorstel gaat meer in op de beschrijving, inrichting en soorten van de ecologische verbindingszone. De aanvraag omgevingsvergunning die TP Solar op 17 april heeft ingediend betreft dus een aangepast voorstel.

Aanpassing ecologische inrichting is mogelijk

TP Solar heeft op 17 april de aanvraag omgevingsvergunning ingediend. Het gaat om een omgevingsvergunning met uitgebreide procedure vanwege de afwijking van het bestemmingsplan. Het plan bevat een ecologische verbindingszone met poelen, bloemrijke ruigten en struweel. De ecologische verbindingszone is circa 1,5 hectare groot. De gemeente heeft de provincie om een reactie gevraagd op de aanvraag omgevingsvergunning. Dit is het wettelijk vooroverleg art. 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Dit vooroverleg is van toepassing bij aanvragen omgevingsvergunning met uitgebreide procedure.

Het college heeft op 12 mei het ontwerpbesluit omgevingsvergunning vastgesteld en de raad voorgesteld de ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven. Op 18 juni kreeg de gemeente het definitieve provinciale advies vanuit het wettelijke vooroverleg (zie raadsmemo 23 juni). De provincie geeft daarin aan dat realisatie van zonnepark Bekenschot past in het gebied, waarvan de helft ligt in de groene ontwikkelingszone. Daarin is ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met versterking van de ecologische samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden. De provincie is van oordeel dat de verbindingszone in de aanvraag omgevingsvergunning niet robuust genoeg is. Hierop hebben raadsleden de wethouder gevraagd om

in te schatten of het ontwerp kan worden aangepast en hoe en wanneer de raad een aangepast voorstel in behandeling kan nemen.

Er is inmiddels overleg geweest tussen provincie en gemeente met TP Solar en de grondeigenaar. Zij bespraken hoe het provinciale advies geïnterpreteerd moet worden en onderzochten aanpassing van het plan. Duidelijk is het plan verbeterd kan worden. TP Solar werkt op basis van dit advies aan een alternatief. Het bedrijf denkt daarbij aan het verleggen van de verbindingszone naar de zuidzijde, deze robuuster te maken en extra stapstenen aan de westzijde toe te voegen. Daardoor zou een ecologische verbindingszone ontstaan die beter aansluit op landschapselementen in de omgeving.

Vervolg

We zien nu twee mogelijke routes voor het vervolg:

- 1) De raad geeft het voorstel terug aan het college, zodat het college het aanpaste plan opnieuw kan toetsten aan het beleidskader zonne-energie en het advies van provincie. Daarna volgt een aanpast voorstel voor de raad.
- 2) Initiatiefnemer trekt het plan in. Het staat initiatiefnemers vrij om lopende de procedure plannen in te trekken.

Op dit moment is daarom nog niet duidelijk welke route bewandeld zal worden. Zoals hierboven beschreven werkt TP Solar aan een nieuw voorstel dat aan het advies van de provincie en het gemeentelijke beleidskader voldoet. Hiervoor is nog tijd nodig. Nadat hierover meer bekend is, zal het college de raad informeren en wordt het vervolgproces duidelijk.

BESLUITENLIJST VAN DE VERGADERING VAN DE GEMEENTERAAD VAN LOCHEM,
gehouden op maandag 21 september 2020

Voorzitter: dhr. S.W. van 't Erve, burgemeester
Griffier: mw. M. Veenbergen

De leden:

Gemeentebelangen: mw. M. Eggink-Meuleman, dhr. T. Verwoerd,
dhr. A. Dieperink, dhr. A. Boeijink, dhr. J. Wesseldijk
VVD: dhr. E. Haverkort, mw. K. ter Maat-Veltkamp,
mw. R. Leliveld, dhr. J. de Vries
GroenLinks: mw. L. Sanders, dhr. W. Beekman, dhr. B. Aiking
CDA: mw. C. Wiltink-Roeterdink, dhr. P.B. ter Maat
PvdA: dhr. J. Israel, mw. M. Willems-Beijers, dhr. R. Otemann
D66: dhr. H. Harmsen, mw. M. van der Meulen
Meedenken met Lochem: dhr. L. de Goede

De wethouders: dhr. B. Groot Wesseldijk, dhr. E.J. de Haan,
dhr. H. van Zeijts

Afwezig: dhr. R. Blaauw, mw. J. van Borrendam, dhr. E. Hoentjen

1. Opening
2. Vaststelling agenda
Aan de agenda is toegevoegd: Memo Zonnepark Barchem
3. Vaststellen besluitenlijst raadsvergadering 7 september 2020 en tafelverslag 7 september & 8 september 2020
De besluitenlijst en de verslagen zijn ongewijzigd vastgesteld.
4. Ingekomen stukken 19 augustus 2020 tot en met 1 september 2020
De voorgestelde behandeling van de ingekomen stukken is ongewijzigd vastgesteld.

Debatonderwerp

5. Memo Overzicht Cleantech projecten landbouw en voedsel
De motie Regionale transitie, voedsel, landbouw en landschap van Gemeentebelangen VVD, D66, CDA en GroenLinks is unaniem aangenomen.
6. Brandweerkazerne Almen
Met een stemverklaring van de VVD is het voorstel unaniem aangenomen.
De motie Brandweerkazerne Almen van de VVD is verworpen met 8 stemmen voor (VVD, PvdA, Wiltink) en 12 stemmen tegen.
De motie Brandweerkazerne Almen van Gemeentebelangen en GroenLinks is aangenomen met 12 stemmen voor en 8 stemmen tegen (VVD, PvdA, Van der Meulen).
De motie Energieneutrale brandweerkazerne van de PvdA is ingetrokken.

7. Memo Zonnepark Barchem

Het ordevoorstel van de PvdA om het raadsvoorstel Ontwerp verklaring van geen bedenkingen zonnepark Ruurloseweg, Doktersdijk en Bekenschot (nabij) Barchem (dd 12 mei 2020) in stemming te brengen is verworpen met 3 stemmen voor (PvdA) en 17 stemmen tegen.

Het ordevoorstel van Gemeentebelangen om het raadsvoorstel Ontwerp verklaring van geen bedenkingen zonnepark Ruurloseweg, Doktersdijk en Bekenschot (nabij) Barchem (dd 12 mei 2020) terug te geven aan het college is unaniem aangenomen.

Hamer- en stemstukken

8. Benoeming bestuursleden Poolster

Het voorstel is middels schriftelijke stemming unaniem aangenomen.

9. Sluiting

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lochem

in zijn openbare vergadering van 5 oktober 2020.

de griffier,

de voorzitter,

mw. M. Veenbergen

dhr. S.W. van 't Erve

MOTIE

Raadsvergadering:	21 september 2020
Onderwerp:	Regionale transitie, voedsel, landbouw en landschap
Agendapunt:	Memo Overzicht Cleantech projecten landbouw en voedsel
Indiener:	Gemeentebelangen
Mede-indiener:	VVD, D66, CDA, GroenLinks

De raad van Lochem in vergadering bijeen,
gehoord de beraadslagingen,

Overwegende dat:

1. Op 18 december 2019 het dagelijks bestuur van de regio de visie heeft vastgesteld;
2. De regiovisie nu als voorhangprocedure is aangeboden aan de gemeenteraad om vervolgens vastgesteld te worden in het bestuur;
3. De regiovisie de indruk wekt dat deze is opgesteld in samenspraak met tafeldeelnemers afkomstig uit onderwijs, aangesloten overheden, provincie, agrarische ondernemers, landbouwbrancheorganisatie LTO en deskundigen uit het werkveld;
4. Twee brieven van LTO Noord binnen zijn gekomen en tevens de inspraak van LTO afd. Lochem e.o., waarin zij kenbaar maken deze visie in de huidige vorm niet te onderschrijven;
5. De LTO in deze brieven en in de mondelinge toelichting aangeeft op constructieve wijze bij te willen dragen aan een voldragen regiovisie;
6. Jonge boeren de toekomst hebben maar niet bij deze visie zijn betrokken, terwijl zij wel reactie hebben gegeven op de Koersnotitie van de Provincie;
7. De visie heel ambitieus is en zeer veel aandacht voor de nichemarkt heeft;
8. In de visie over de gevestigde reguliere landbouw niet wordt gesproken;

Van oordeel dat:

1. De regiovisie transitie voedsel, landbouw en landschap kennelijk niet voldragen is en voordat besluitvorming plaatsvindt in het bestuur, een voldragen regiovisie aan de gemeenteraden voorgehangen moet worden;
2. De regiovisie niet in tegenspraak is met, de later dit jaar door PS vastgestelde koersnotitie Agrifood Toekomst voor de Gelderse Boer;
3. In de visie een lange termijn beleid mist om zo de koers te bepalen, het uit te voeren en het te doen slagen.
4. De regiovisie alleen extensivering van de veeteelt behandelt, maar ook bestaande sectoren, zoals de intensieve landbouw in de kringloopgedachte, in de regio kansen moeten hebben en krijgen om zich te ontwikkelen.

Verzoekt het college:

- Het bestuur voor te stellen om nog niet over te gaan tot besluitvorming over deze regiovisie, maar eerst te bespreken met alle tafeldeelnemers.
- De inbreng van de gemeente mee te nemen in de visie.
- Daarna de (eventueel vernieuwde) regiovisie opnieuw voor te hangen bij de gemeenteraden en pas daarna over te gaan tot besluitvorming in het bestuur.
- Indien niet tegemoet gekomen wordt aan deze voorwaarden tegen **deze** regiovisie te stemmen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Besluit:	Aangenomen (20V – 0T)
Datum besluit:	21 september 2020

MOTIE

Raadsvergadering:	21 september 2020
Onderwerp:	Brandweerkazerne Almen
Agendapunt:	Brandweerkazerne Almen
Indiener: Mede-indieners:	VVD

De raad van Lochem in vergadering bijeen,

Overwegende dat:

9. Er na lange tijd een geschikte locatie is gevonden voor de bouw van een nieuwe brandweerkazerne.
10. Tijdens de beeldvormende tafel is gebleken dat er zorgen bestaan over de veiligheid voor bezoekers van het naastgelegen voetbalveld, met name in relatie tot het parkeren in de berm van de Binnenweg.
11. Tijdens de beeldvormende tafel is gebleken dat de inrichting van het terrein vooralsnog geen ruimte biedt aan parkeerplaatsen voor de bezoekers van het voetbalveld.
12. Tijdens de beeldvormende tafel is gebleken dat inwoners uit Almen vragen om het veelbesproken milieupark met de realisatie van de brandweerkazerne te integreren.
13. Uit het raadsvoorstel blijkt dat er met het beschikbaar stellen van het gevraagde extra krediet ruimte is voor onvoorziene omstandigheden.

Verzoekt het college:

De inrichting van het terrein van en rondom de nieuwe brandweerkazerne sober en doelmatig aan te pakken waarbij veiligheid voor bezoekers van het voetbalveld geborgd is en functies als parkeren en het milieupark integraal zijn meegenomen waarbij eventuele meerkosten gedekt kunnen worden uit het restant krediet van € 65.000 (post 772109, jaarrekening 2019).

En gaat over tot de orde van de dag.

Besluit:	Verworpen (8V – 12T)
Datum besluit:	21 september 2020

MOTIE

Raadsvergadering:	21 september 2020
Onderwerp:	Brandweerkazerne Almen
Agendapunt:	Brandweerkazerne Almen
Indiener:	Gemeentebelangen
Mede-indieners:	GL

De raad van Lochem in vergadering bijeen,
gehoord de beraadslagingen,

Overwegende dat:

- De gemeente Lochem al zeer lang op zoek is naar een passende nieuwe locatie voor een Brandweerkazerne in Almen, maar deze nu denkt te hebben gevonden aan de Binnenweg.
- bezoekers van de voetbalvereniging Almen parkeren langs deze Binnenweg in de bermen, zonder dat hier daadwerkelijke parkeerplaatsen zijn aangelegd.
- S.V. Almen heeft gevraagd om in geval van vestiging van een Brandweerkazerne naast hun terrein, ook een oplossing te zoeken voor de al bestaande parkeerproblematiek aan de Binnenweg.

Van oordeel dat:

- Het parkeren aan de Binnenweg nabij de ingang van SV Almen formeel alleen mogelijk is in de bermen van de Binnenweg en niet op het terrein van SV Almen;
- Het parkeren hierdoor op deze locatie aan de Binnenweg nogal 'rommelig' is bij drukke dagen van S.V. Almen;
- Met het realiseren van een brandweerkazerne ter hoogte van SV Almen de veiligheid aan de binnenweg wel gewaarborgd moet blijven;
- De realisatie van de brandweerkazerne niet onnodig vertraagd gaat worden door eventuele extra procedures om het parkeren eventueel anders of beter te organiseren.

Verzoekt het college:

1. Te onderzoeken of – in samenhang met de realisatie van de brandweerkazerne - een integrale oplossing kan worden gerealiseerd - aanvullend aan dit raadsvoorstel - voor de parkeerproblematiek aan de Binnenweg te Almen;
2. De raad te informeren over de uitkomst van dit onderzoek.

En gaat over tot de orde van de dag.

Besluit:	Aangenomen (12V – 8T)
Datum besluit:	21 september 2020

MOTIE

Raadsvergadering:	21-09-2020
Onderwerp:	Energie neutrale brandweerkazerne
Agendapunt:	Brandweerkazerne Almen
Indiener:	PvdA
Mede-indieners:	

De raad van Lochem in vergadering bijeen,
gehoord de beraadslagingen,

Overwegende dat:

- De brandweerkazerne in Almen wordt gebouwd voor nu tot in de verre toekomst.
- De huidige plannen uitgaan van een doelmatige en sobere kazerne.
- Het college in de aanbesteding wil kiezen voor de laagste prijs, waarbij het college aangeeft dat gemeentelijke ambities op het gebied van duurzaamheid en circulair bouwen desondanks voldoende geborgd kunnen worden.
- Uit het raadvoorstel niet blijkt dat de nieuwe kazerne energie neutraal wordt.
- Het belangrijk is dat bij nieuwbouw van maatschappelijk vastgoed in de gemeente Lochem de norm is dat een gebouw bij oplevering energie neutraal is.
- Omdat een energieneutraal gebouw financiële voordelen heeft voor de gebruiker (geen of lagere energiekosten), vooraf met de eindgebruiker (VNOG) afspraken gemaakt moeten worden wie welke investeringen voor zijn/haar rekening neemt.

Spreek uit:

1. Dat het wenselijk is dat de nieuwe brandweerkazerne in Almen een energie neutraal gebouw wordt.
- ~~2. Dat het college wordt aangespoord daartoe met de VNOG aanvullende afspraken te maken, over wie daarvoor welke investeringen voor zijn/haar rekening neemt.~~

En gaat over tot de orde van de dag.

Besluit:	Ingetrokken
Datum besluit:	21 september 2020

Bijlage: In de brief aan de gemeenteraad en uit de daarbij gevoegde nota ten aanzien van de vraag of sprake is van een nieuwe aanvraag

UIT DE BRIEF AAN DE RAAD

Samenvattende conclusie: de Raad heeft voldoende argumenten om de VVGB en het plan af te wijzen.

- De VVGB moet allereerst worden afgewezen, omdat de status van de aanvraag geen lopende, maar juridisch gezien een nieuwe aanvraag is.
- Een nieuwe aanvraag kan nog niet in behandeling worden genomen, omdat er een stop geldt op nieuwe projecten wind en zon, er geen beleid is en het beoogde zonnepark niet meer op landbouw- en natuurgrond mag worden gerealiseerd.

Belangrijkste bevindingen van Hobama

1. Geen lopende, maar een nieuwe aanvraag.

In tegenstelling tot de Toelichting bij het raadsvoorstel kan er juridisch gezien geen misverstand bestaan dat met plan 6.0/6.1 en Ruimtelijke onderbouwing van nov/dec 2023 sprake is van een nieuwe aanvraag (zie hierna Nota par. 1 met plankaarten en samenvatting juridisch advies).

Nieuw is van toepassing als dusdanig veel ingrijpende wijzigingen zijn aangebracht ten opzichte van het oorspronkelijke plan van 2020 dat redelijkerwijs niet meer van hetzelfde plan kan worden gesproken. Dat is hier duidelijk het geval. (zie in de bijgevoegde nota paragraaf 1.1 met plankaarten en met lijst wijzigingen)

In tegenstelling tot wat in de Toelichting op het raadsvoorstel staat, heeft de Gemeenteraad niet om specifieke aanpassingen van het oorspronkelijke voorstel gevraagd. Ook daardoor faalt de argumentatie dat het nog steeds om een lopende aanvraag zou gaan. (zie Nota paragraaf 1.2)

Uit het oogpunt van goede ruimtelijke ordening is het nu aan de raad om het voorliggende plan als een nieuwe aanvraag te bestempelen en de VVGB op grond daarvan af te wijzen.

Als nieuwe aanvraag voor Bekenschot valt deze dan onder het “moratorium” dat in de gemeente Lochem geldt voor nieuwe aanvragen voor zon en wind. Zij gaan en onder nieuwe beleidsregels voor grootschalige zon- en windenergie vallen, die echter nog moeten worden opgesteld. Derhalve dient de behandeling van Bekenschot na afwijzing van het huidige voorstel voorsnog te stoppen.

UIT DE NOTA

BEOORDELING ZONNEPARK BEKENSCHOT HOREND BIJ DE BRIEF AAN DE RAAD

Achtergronden en toelichting bij de brief aan de gemeenteraad van Lochem

Bevindingen, toetsing en conclusies van de vereniging Hobama omtrent het raadsvoorstel om een Verklaring van Geen Bedenkingen (VVGB) af te geven voor het verstrekken van de Omgevingsvergunning voor de aanleg van een zonnepark Bekenschot in Barchem.

De Raad wordt gevraagd om de aanvraag als een nieuwe aanvraag aan te merken en geen Verklaring van geen Bedenkingen af te geven voor een Omgevingsvergunning voor het zonnepark Bekenschot. In deze nota behorend bij de brief aan de Gemeenteraad van Lochem worden puntsgewijs onze

bevindingen en conclusies weergegeven. Verder uitgewerkte argumenten, bijlagen en toelichtingen zijn uiteraard voor de Raad beschikbaar via het aanklikken van links onderaan deze nota.

Deze Nota 7 maart 2024 met Bijlagen behoort bij de brief aan de gemeenteraad van dezelfde datum en met hetzelfde onderwerp.

Wij volgen de punten uit de brief, aansluitend overige punten en tot slot enkele bijlagen.

Ad 1. Geen lopende, maar een nieuwe aanvraag.

In de toelichting op het raadsvoorstel wordt de aanvraag voor een Omgevingsvergunning voor de aanleg van zonnepark Bekenschot in Barchem bestempeld als een *lopende* aanvraag. Wij komen op bestuursrechtelijke gronden en op basis van juridisch advies tot de conclusie dat het hier gaat om een *nieuwe aanvraag*. Daarbij refereren wij onder andere aan eerdere uitspraken van de Raad van State (ECLI:NL: RVS: 2022:1489, Raad van State, 25-05-2022: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RVS:2022:1489>):

Kort samengevat komt het op het volgende neer: *“Indien de wijziging van de oorspronkelijke aanvraag zo ingrijpend is dat redelijkerwijs niet meer van hetzelfde bouwplan kan worden gesproken, moet daarvoor een nieuwe aanvraag worden ingediend.”*

Om het huidige plan als *nieuw* te bestempelen heeft twee redenen.

1.1 Reden 1 voor nieuwe aanvraag: er zijn ingrijpende wijzigingen aangebracht.

De ontwerptekeningen uit april 2020 en november/december 2023 op de volgende bladzijde geven het grote verschil weer.

Van ingrijpende wijzigingen is duidelijk sprake. Die bestaan onder meer uit:

- Het drastisch wijzigen van de begrenzing en ligging.
- Ca 50% oftewel ca 8 ha van het oorspronkelijke planoppervlak is veranderd en is op een andere plek komen te liggen en honderden meters verschoven.
- De plangrens is nu ver weg van de Doktersdijk en het geheel is over honderden meters in zuidelijke en westelijke richting verschoven tegen de Oude Ruurloseweg aan.
- Een veel groter deel van het zonnepark is in de Groene ontwikkelingszone/Ecologische verbindingszone terecht gekomen dus nog schadelijker voor de bodem in die natuur-gekwalficeerde zones. Oorspronkelijk was het ca 50 % in de Groene Ontwikkelingszone/Ecologische Verbindingszone, nu ca 95%.
- De strook “nieuwe natuur” voor invulling van de ecologische verbindingszone is naar het zuiden verplaatst langs een bestaande sloot.
- Er is een (volgens een fauna expert van de WUR overigens ca. 5 keer te smalle) wildgang toegevoegd.
- De groep bewoners rond het zonnepark (direct belanghebbenden) die het dichtst bij het zonnepark zouden komen te wonen is veranderd. De bewoners van de Doktersdijk zitten nu verder weg, en aan de Oude Ruurloseweg dichterbij, resp. meer woningen die dichterbij het zonnepark komen te liggen.
- De landschappelijke inpassing en invulling van de Ecologische verbindingszone (EVZ) is totaal anders, met meer poelen (vijf stuks) en een “natuurlijke oever”.
- Het landschap inpassingsplan is sterk gewijzigd met andersoortige beplanting en andere plaatsingen.
- De hekken worden nu van schrikdraad voorzien. (!)

- Ca. 40 procent van de panelen staan nu in de ecologisch ongunstiger oost-west-opstelling met nu dubbele paneelrijen met een breedte van 14,5m met in het midden een smalle lichtstrook van 0,5m. Oost-west werd eerder door de initiatiefnemer als ongunstiger aangemerkt dan een zuid-noord opstelling, die ook nog eens in de smallere enkele paneelrijen staat opgesteld. Maar dat lijkt nu ineens geen probleem meer.
- De afstand tussen de paneelrijen is niet “ruim 2,50 m “zoals in de Ruimtelijke onderbouwing herhaaldelijk wordt gesteld maar gaat in de richting van slechts ca 2,30 m. Dat verslechtert de bodembedekkingsgraad binnen het oost-west paneelveld tot ca 80 – 85 %. (het 0,50 m lichtstrookje niet meegerekend) terwijl het in het gedeelte met de zuid-noord opstelling met 7 m brede panelen al ca 75% was. (Zie verder onder Ecologische toetsing Nota par. 3).
- Benodigde ruimte voor containers met daarin batterijen voor stroomopslag wordt nu al geclaimd. Onduidelijk is waar deze zouden moeten komen
- De toegangsweg is verplaatst.
- De bedoeling is dat batterijen aan het project worden toegevoegd.

Juridisch advies

De jurist aan wie de casus is voorgelegd komt ten aanzien van de aangebrachte wijzigingen tot de volgende conclusie:

“Gelet op de aanmerkelijke wijziging van het in 2023 ingediende bouwplan ten opzichte van dat van 2020 meen ik dat er met recht betoogd kan worden dat de wijziging niet van ondergeschikte aard is en dat redelijkerwijs niet meer van hetzelfde bouwplan kan worden gesproken. Ik deel uw visie dat er een nieuwe aanvraag ingediend had moeten worden.”

De wijzigingen zijn legio en ingrijpend. Of deze wijzigingen wel of niet als “verbeteringen” of “verslechtering” kunnen worden gezien doet in dit verband niet ter zake. Het gaat om de mate van wijziging als zodanig.

Veranderingen in ligging en inrichting tussen plan 2020 en plan 2023-2024

De ontwerptekening behorend bij de aanvraag voor het zonnepark Bekenschot in **2020**

De ontwerptekening behorend bij de aanvraag voor het zonnepark Bekenschot in 2023-2024

1.2 Reden 2 voor nieuwe aanvraag: de Raad heeft niet om aanpassingen gevraagd.

In de Toelichting bij het raadsvoorstel wordt gesteld dat de Raad om twee aanpassingen heeft gevraagd. Dat wordt door het College als argument aangedragen waarom de aanvraag van Bekenschot ondanks ingrijpende wijzigingen als een lopende aanvraag behandeld moet worden. De Toelichting vermeldt: *“In bepaalde gevallen kan het bevoegde gezag [i.c. de raad] bepalen dat het plan zodanig is gewijzigd dat er sprake is van een nieuwe aanvraag. Dit is anders als het bevoegde gezag vraagt om een aanpassing van het plan.”*

Dat laatste is echter niet het geval! Het bevoegde gezag i.c. de gemeenteraad heeft in 2020 helemaal niet om aanpassingen gevraagd toen zij de toenmalige VVVG teruggaf aan het College. Daarvoor moet gekeken worden naar het raadsbesluit van 21 september 2020 en het voorafgaande memo van het College van 2 september 2020. Daarin staat het raadsvoorstel geformuleerd. Dat voorstel en het besluit daarover is uiteraard bepalend.

Op voorstel van raadslid mevr. Eggink (Gemeente Belangen) heeft de Raad op 21 september 2020 unaniem gestemd voor het teruggeven van het voorstel conform route 1 zoals het in het raadsmemo van 1 september 2020 is geformuleerd. Daar stonden twee routes in:

Route 1. De raad geeft het voorstel terug aan het college, zodat het college het aangepaste plan opnieuw kan toetsen aan het beleidskader zonne-energie en het advies van de provincie. Daarna volgt een aangepast voorstel voor de raad.

Route 2. De aanvrager trekt het voorstel in.

Route 1 is wat anders dan wat in de Toelichting bij het raadsvoorstel wordt weergegeven. De volgende passage in de Toelichting is onjuist: *De gemeenteraad heeft het voorstel vanwege twee onderdelen teruggelegd aan het college. Voor deze onderdelen heeft de raad een nadere uitwerking gevraagd, voordat een ontwerpverklaring van geen bedenkingen kan worden afgegeven.*

Nogmaals, de raad heeft helemaal niks gevraagd, of een aanwijzing voor aanpassingen gegeven. Ze gaf het voorstel zonder meer en zonder aanwijzingen of voorwaarden terug. Het werd door de raad aan de projectontwikkelaar en het College overgelaten of en hoe zij met een nieuw plan zouden willen terugkomen, zodat het College en de raad een aangepast plan opnieuw kan toetsen aan het beleidskader en aan het advies van de provincie. Dat is echt heel wat anders dan dat het voorstel *vanwege twee onderdelen is teruggelegd*.

De door ons ingeschakelde jurist zegt er het volgende over. *“Terecht plaatst u mijns inziens vraagtekens bij de bewering dat het bevoegde gezag gevraagd zou hebben om een aanpassing van het plan. Dat valt niet terug te lezen in de besluitenlijst van de vergadering van de raad van 21 september 2020.”*

Veranderingen van Bekenschot pproject sinds 2020 voor *nieuwe* aanvraag

A. Veranderingen sinds 2020

De aanvraag nr 6.0 en 6.1 ingediend op 17 november/ 11 december 2023 is o.i. niet te vergelijken met de aanvraag (versie 3) die op 17 april 2020 werd ingediend :

- Ca netto 50% / de helft ofwel ca 8 ha van het oorspronkelijke planoppervlak is veranderd en is op een andere plek komen te liggen en honderden meters verschoven.
- De plangrens is nu ver weg bij de Doktersdijk en het geheel is over honderden meters in zuidelijke en westelijke richting verschoven tegen de Oude Ruurlose weg aan en daarmee is ook de begrenzing ingrijpend veranderd.
- Een veel groter deel is in de Groene ontwikkelingszone/Ecologische verbindingszone terecht gekomen dus nog schadelijker voor de bodem in die natuur-gekwalificeerde zones oorspronkelijk ca 50 % in de Groene Ontwikkelingszone/Ecologische Verbindingszone, nu ca 95%]
- Er is een (zij het met 18 m volgens de WUR expert te smalle) wildgang toegevoegd. Deze zal volgens de expert van de WUR niet zal functioneren voor de bewuste fauna.
- De groep bewoners rond het zonnepark (direct belanghebbenden) die het dichtst bij het zonnepark zouden komen te wonen is veranderd. Aan de Doktersdijk is men nu verder weg, aan de Oude Ruurloseweg dichter bij , resp. meer doro het zonnepark omringd.
- De Landschappelijke inpassing en invulling van de Ecologische verbindingszone (EVZ) is totaal anders, nu met meer poelen e.d.
- Ca 40 procent van de panelen staan nu in ecologisch ongunstiger oost-west-opstelling met nu dubbele paneelrijen met een breedte van 14,5m met slechts een smalle lichtstrook van 0,5m in het midden. Dat werd eerder door de initiatiefnemer als ongunstiger aangemerkt dan een zuid-noord opstelling in enkele paneelrijen ook al wordt nu (onbewezen) gesteld dat de “vlinderopstelling“ dat nadeel zou wegnemen.
- Met een vernauwde afstand tussen de paneelrijen die niet “ruim 2,50 m “ is zoals TPS herhaaldelijk beweert in de Ruimtelijke onderbouwing maar in de richting van slechts ca 2,25-2,30 m gaat verslechtert de bodembedekkingsgraad binnen het noordelijke O-W paneelveld met 14 m brede panelen naar ca 80 - 85 % (het 0,50 m lichtstrookje in de 14.5 m brede paneelrij niet meegerekend) terwijl het in het gedeelte met de oost-west- opstelling met 7 m brede panelen al ca 75% was. (zie verder onder Ecologische toetsing)
- Het landschap inpassingsplan is sterk gewijzigd met andersoortige beplanting en andere plaatsingen [duidelijker/ minder relevant ?] ,

Gemeente Lochem

T.a.v.: [REDACTED]

Postbus 17

7240 AA LOCHEM

Betreft: advies juridische toetsing zonnepark Bekenschot

Groningen, 3 april 2024

Geachte [REDACTED],

Bij mail van 21 maart 2024 heeft u mij de volgende adviesvraag gesteld:

De gemeenteraad van Lochem heeft op dit moment het raadsvoorstel "ontwerpverklaring van geen bedenkingen zonnepark Bekenschot" ter besluitvorming voorliggen (zie bijlage).

Een vraag die op dit moment voorligt is het feit of er bij het voorliggende plan van initiatiefnemers, juridisch gezien, nog steeds sprake is van het 'oorspronkelijke' plan uit 2020, óf dat er, door de verschillende wijzigingen, sprake is van een nieuw plan.

U ontvangt hierbij mijn advies. Daarbij ben ik uitgegaan van het volgende feitencomplex:

- 12 mei 2020: de gemeenteraad ontvangt het 'oorspronkelijke' raadsvoorstel Bekenschot en wordt in het raadsvoorstel gevraagd een verklaring van geen bedenkingen af te geven;
- 18 juni 2020: ontvangst advies provincie Gelderland op plan Bekenschot;
- 23 juni 2020: de gemeenteraad ontvangt een raadsmemo als reactie vanuit het college op het advies van de provincie;
- 29 juni en 6 juli 2020: de gemeenteraad spreekt in voorbereidende vergaderingen over het voorliggende raadsvoorstel;
- 1 september 2020: de gemeenteraad ontvangt een memo van het college naar aanleiding van de voorbereidende vergaderingen en schetst hierin twee mogelijke vervolg scenario's;
- 21 september 2020: de gemeenteraad besluit middels een ordevoorstel het raadsvoorstel van 12 mei 2020 terug te geven aan het college (en kiest hiermee voor scenario 1 uit de memo van 1 september);
- In de periode september 2020 en december 2023 wordt de raad verschillende keren per memo bijgepraat over de stand van zaken m.b.t. zonnepark Bekenschot. Deze memo's zijn toegevoegd in de bijlage;
- Op 21 december 2023 ontvangt de gemeenteraad van Lochem het huidige raadsvoorstel "ontwerpverklaring van geen bedenkingen zonnepark Bekenschot."

Op 21 september 2020 heeft de gemeenteraad middels een ordevoorstel besloten om de aanvraag terug te geven aan B&W zodat het college het aanpaste plan opnieuw kan toetsen aan het beleidskader zonne-energie en het advies van provincie. Daarna volgt een aanpast voorstel voor de raad. Tot op heden heeft er nog geen ontwerpbesluit ter inzage gelegen.

Sieben&Lont Bestuursrechtadviseurs

Pasteurlaan 26-8 9728 LE GRONINGEN

Telefoon 06 43 55 49 58

r.sieben@siebenlont.nl

www.siebenlont.nl

BTW NL1944.48.757.B01

ING Bank 1772851

KvK 02090246

II. Juridisch kader

Op grond van vaste jurisprudentie¹ moet bij de totstandkoming van besluiten op aanvraag die ingevolge artikel 3.10 van de Wabo worden voorbereid met de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, zoals neergelegd in afdeling 3.4 van de Awb, in beginsel op de aanvraag worden beslist zoals die is ingediend en met het ontwerp van het besluit ter inzage is gelegd. Na het ter inzage leggen van het ontwerpbesluit is het niet meer geoorloofd de aanvraag nog te wijzigen en aan te vullen zonder dat een nieuwe ontwerpbesluit ter inzage wordt gelegd, tenzij de wijziging van ondergeschikte aard is of aannemelijk is dat daardoor geen derden worden benadeeld.

In eerder aangehaalde uitspraak van 12 april 2023 (zie noot 1) geeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) het volgende aan over aanpassingen van de aanvraag gedurende de procedure: *"De Afdeling stelt vast dat op 6 april 2017 een aanvraag is ingediend voor het oprichten van 16 windturbines. De aanvraag is op 13 november 2019 aangevuld en gewijzigd. De Afdeling stelt verder vast dat daarover een nieuw ontwerpbesluit ter inzage heeft gelegen van 27 februari 2020 tot en met 8 april 2020. Er is geen wetsregel die ertoe strekt dat de aanvraag moet worden geweigerd, alleen omdat de aanvraag wordt gewijzigd of omdat er tijdsverloop zit tussen de aanvraag en de wijziging van de aanvraag"*.

III. Beoordeling

Aan mij is de volgende vraag gesteld:

Een vraag die op dit moment voorligt is het feit of er bij het voorliggende plan van initiatiefnemers, juridisch gezien, nog steeds sprake is van het 'oorspronkelijke' plan uit 2020, óf dat er, door de verschillende wijzigingen, sprake is van een nieuw plan.

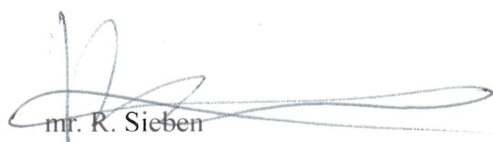
Uit de jurisprudentie van de ABRvS blijkt dat een aanvraag gedurende de procedure aangepast kan worden. Zelfs nadat een ontwerpbesluit al ter inzage heeft gelegen bestaat deze mogelijkheid. Indien de wijziging niet van ondergeschikte aard is of aannemelijk is dat belangen van derden worden geschaad, dan moet een nieuw ontwerpbesluit ter inzage worden gelegd. Aanpassing of wijziging van de aanvraag kan en mag dus plaats vinden binnen de lopende procedure. Er is geen wetsregel die er toe strekt om een aanvraag te weigeren als deze wordt gewijzigd of omdat er tijdsverloop zit tussen de aanvraag en de wijziging van de aanvraag.

Juridisch gezien passen de wijzigingen van de aanvraag voor zonnepark Bekenschot binnen de lopende procedure. Er is dus geen enkele grond of reden om de aanvraag te weigeren. Zelfs als er al een ontwerpbesluit ter inzage had gelegen, dan hadden de wijzigingen binnen de lopende procedure kunnen worden behandeld door een nieuw ontwerpbesluit ter inzage te leggen. Juridisch gezien is er dus geen sprake van een nieuw plan.

Mijn conclusie is dat er voor de gemeenteraad geen juridische beletselen zijn om over het raadsvoorstel ontwerpverklaring van geen bedenkingen zonnepark Bekenschot te besluiten.

Ik ga er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor vragen kunt u contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groet,

mr. R. Sieben

¹ zie onder meer ABRvS, 12 april 2023, ECLI:NL:RVS:2023:1433 en 12 december 2018, ECLI:NL:RVS:2018:4089

landschapsontwerpers

ADVIES ZONNEPARK BEKENSCHOT

· landschappelijk advies ·

Project: Landschappelijke advies

Afbeelding: Ontwikkeling zonnepark Bekenschot (Bron: N+L Landschapsonwerpers)

Advies zonnepark Bekenschot

Project: landschappelijk advies

Locatie: Ruurloseweg Barchem

Titel rapport

Zonnepark Bekenschot

Opgesteld:

14 December 2022

Gewijzigd:

-

Status:

Definitief

Auteur:

N+L Landschapsontwerpers

Ing. NH

Oldenzaalseweg 38

7651 KC Tubbergen

06-83337880

info@nl-landschap.nl

www.nl-landschap.nl

1. Aanleiding	05
2. Situering en geologie plangebied	06
3. Cultuurhistorische beschrijving	08
4. Kernwaarden plangebied	10
5. Voorgenomen plan	12
6. Beleid	14
7. Conclusie	18

1. Aanleiding

Op verzoek van de Vereniging Hobama (Houd landelijk Barchem Mooi en Aantrekkelijk) heeft N+L Landschapsonwerpers een landschappelijke beoordeling gemaakt in verband met een aanvraag voor een Omgevingsvergunning, die bij de gemeente Lochem is ingediend voor de aanleg van een grootschalig zonnepark (16 ha) op de locatie Bekenschot in Barchem. De locatie is (landschappelijk) in beeld gebracht. De gevolgen van het project op het omringende landschap zijn getoetst aan de landschappelijke kenmerken en waarden zoals vastgelegd in de vigerende Landschapsonwikkelingsvisie van de gemeenten Bronckhorst-Lochem-Zutphen voor dit gebied en vastgesteld door de gemeenteraden in juni/juli 2009.

De locatie ligt in een Groene Ontwikkelingszone, een daarmee samenvallende Ecologische Verbindingszone en bovendien in Nationaal landschap “De Graafschap” met bijzondere karakteristieken met daarvoor ook voorwaarden in de Omgevingsverordening. Bij de actualisatie van de omgevingsverordening heeft de provincie Gelderland aanvullende ontwerpregels vastgesteld voor de ontwikkelingen in Groene Ontwikkelingszones, waaronder de aanleg van zonneparken. Deze regels bestaan uit een puntensysteem met een berekening om enerzijds de schade en impact van een project te schatten op de natuur/biodiversiteit om vervolgens de naar rato vereiste compenserende groene maatregelen te kunnen berekenen.

Of de uitkomst van deze berekening en maatregelen nu wel of niet voldoende zijn, stelt de provincie als belangrijkste voorwaarde aan een beoordeling of de landschappelijke samenhang van een gebied niet verloren gaat. De uitwerking en beoordeling van de samenhang valt buiten

de reikwijdte van de bovengenoemde kwantitatieve Ontwerpregels. De visie gaat daarom niet in op de regels die gesteld zijn in de Omgevingsverordening, maar de visie gaat wel in op de vraag in hoeverre dit project de kernkwaliteiten en samenhang van het landschap aantast.

Wij hebben beoordeeld in hoeverre de aanleg van een zonnepark op de voorgestelde locatie de samenhang kan en zou aantasten. Kort samengevat: vanuit landschappelijk oogpunt en landschappelijk beleid is het voorliggende project voor een grootschalig zonnepark op deze locatie niet gewenst. De samenhang van het landschap wordt onherstelbaar aangetast. Het is ook strijdig met het landschapsonwikkelingsplan van de gemeente en het voldoet daarom ook niet aan de voorwaarde van de provincie om de landschappelijke samenhang van een gebied niet verloren te laten gaan.

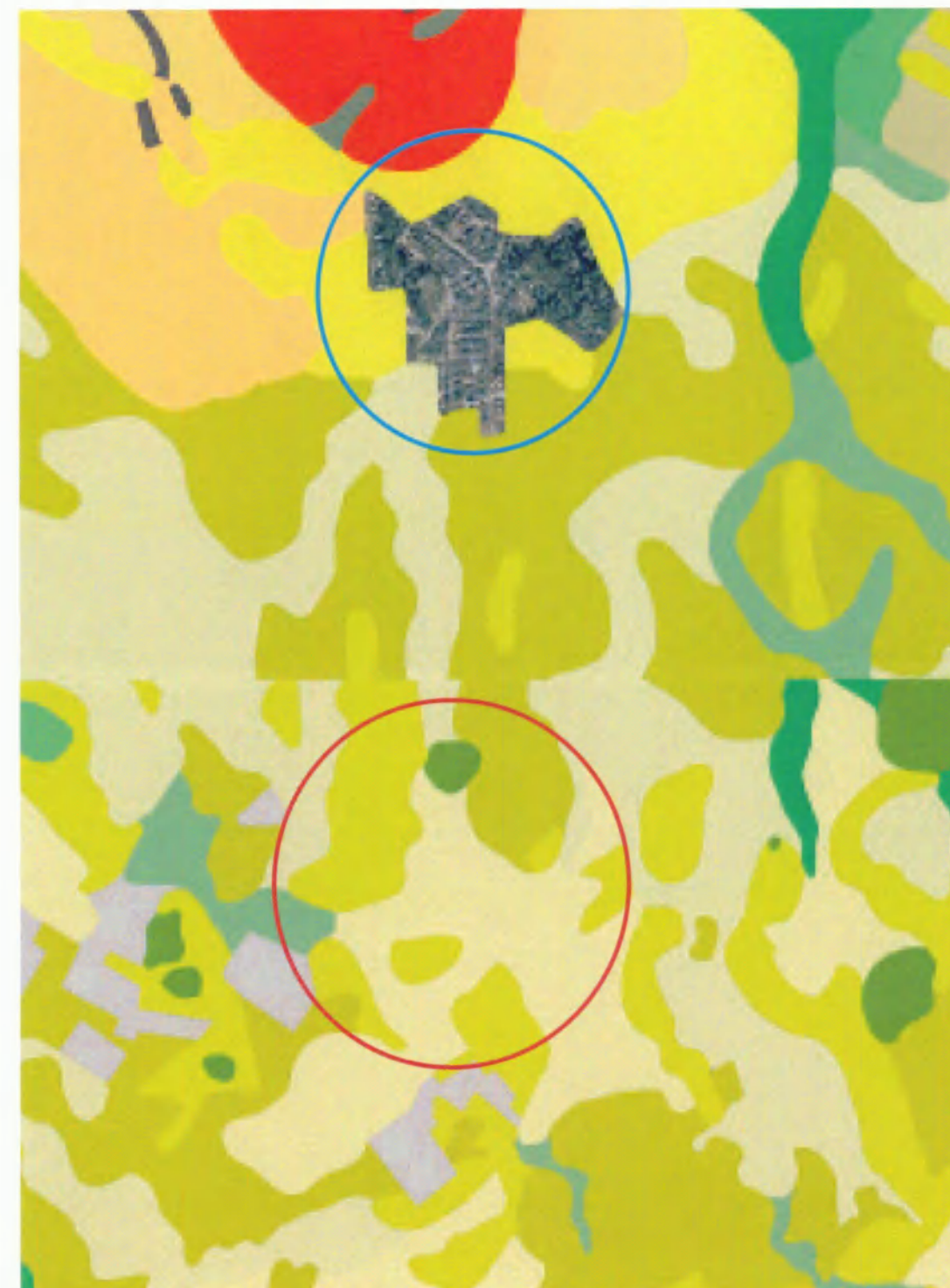
2. Situering en geologie plangebied

Barchem is op de rechterpagina aangeduid met blauw. Met rood is het beoogde plangebied voor zonne-energie project Bekenschot aangegeven dat precies ten zuiden van Barchem is gelegen. Het grootste gedeelte van het plangebied bestaat uit dekzandgebieden. Met name aan de noordzijde is er sprake van wat dekzandwelvingen en dekzandruggen die uiteindelijk de voorbode zijn van een stuwwal (Lochemse berg). Tenslotte is er nog een laagte te vinden, deze is met groen binnen het plangebied weergegeven.

Ten noorden van het plangebied is er sprake van een stuwwalgebied zoals reeds aangegeven. De oostzijde betreft een gebied met dekzandvlakten of -welvingen afgewisseld met natte laagten en de westzijde is een gebied met dekzandvlakten of -welvingen en dekzandruggen, maar door de ligging een van oorsprong natter gebied. Ten zuiden en zuidwesten is er sprake van dekzandgebieden met welvingen.

Luchtfoto plangebied. (Bron: pdok.nl/viewer)

Geomorfologie (Bron: pdok.nl/viewer)

3. Cultuurhistorische beschrijving

Opnieuw is Barchem op de rechterpagina met blauw weergegeven dat rond 1900 nog beperkt in omvang was. Ten zuiden met rood opnieuw het plangebied Bekenschot. Opvallend is de openheid van het gebied die reeds in 1900 het gebied kenmerkt. De openheid is rondom ingesloten door een zeer kleinschalig landschap. Dat is goed te verklaren door de eerder benoemde dekzandwelingen en -ruggen al dan niet afgewisseld met laagten. Een ideaal landschap om te boeren vanwege de hoge en lage gronden. Eveneens de reden dat juist daar de boerderijen zijn ontstaan.

De openheid binnen het plangebied vindt zijn directe oorsprong als heidegebied. Niet zo kleinschalig zoals het omliggende oude broekontginning en kampenlandschap, maar een grootschaliger gebied met open tot zeer open ruimten. Het gebied is als gevolg van successie meer bebost geraakt alvorens het gebied volledig is ontgonnen. Die ontginning is aanvankelijk nog in twee etappes gegaan. Het zuidelijke deel is eerder ontgonnen door de hogere ligging, het noordelijke deel volgde later.

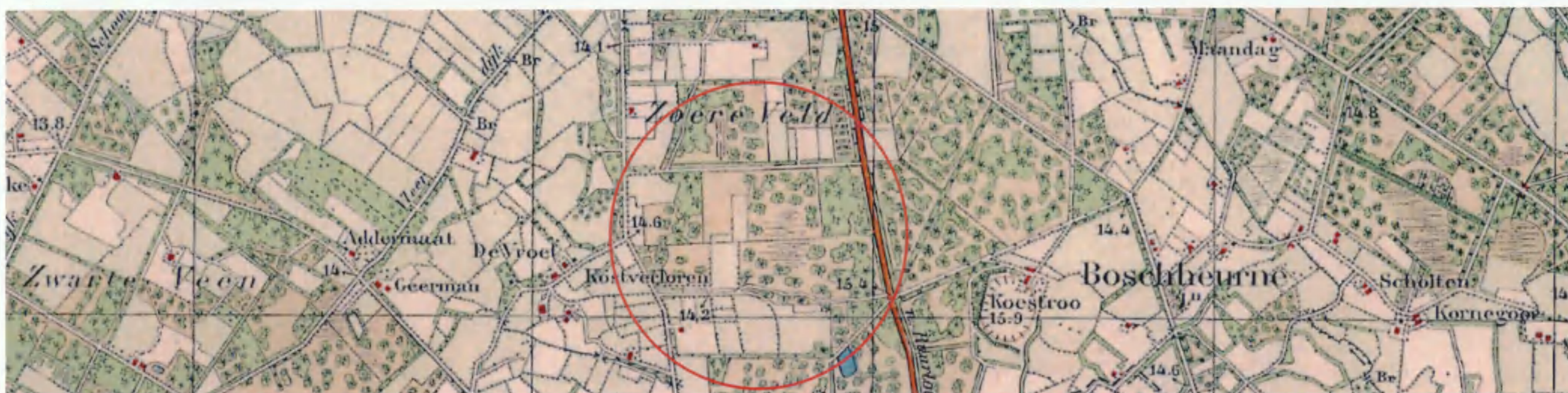
Op een detailkaart van rond 1930 is zichtbaar dat een gedeelte van het plangebied is ontgonnen. Ook is daar nog een gedeelte van de successie zichtbaar.

De ontginning kwam pas goed op gang toen men kunstmest had uitgevonden en de technieken waren verbeterd voor wat betreft het afvoeren van water. De hogere en betere

gronden werden veelal als eerste ontgonnen, maar naar mate de tijd vorderde ook de minder goede en natte gebieden. Circa 10 jaar later was nagenoeg het gehele gebied ontgonnen. Met uitzondering van wat bosjes c.q. boscomplexen herinnert vooral de openheid in het gebied aan het kenmerk als het vroegere heidegebied.

Plangebied in 1900. (Bron: topotijdreis.nl)

Plangebied in 1930. (Bron: topotijdreis.nl)

4. Kernwaarden plangebied

De plankaart toont de openheid van het gebied die ook bevestigd wordt met foto's die van het plangebied zijn genomen. Op de bijgevoegde luchtfoto is Barchem wederom met blauwe gemarkeerd. Ten zuiden ervan het plangebied met rood. Het open gebied waarin het zonnepark is geprojecteerd is zo'n 50 hectare groot. Rondom is er nog wel degelijk sprake van een bepaalde mate van openheid, maar hoogstens de helft zo groot of nog veel kleiner. Overwegend is het gebied rondom kleinschalig tot zeer kleinschalig. Twee naburige grote gebieden onderscheiden zich op de luchtfoto. Aan de oostzijde Stelkampsveld en aan de westzijde Hagenbeek, beiden onderdeel van het Gelders Natuur Netwerk (GNN). Deze natuurgebieden zijn met groen weergegeven.

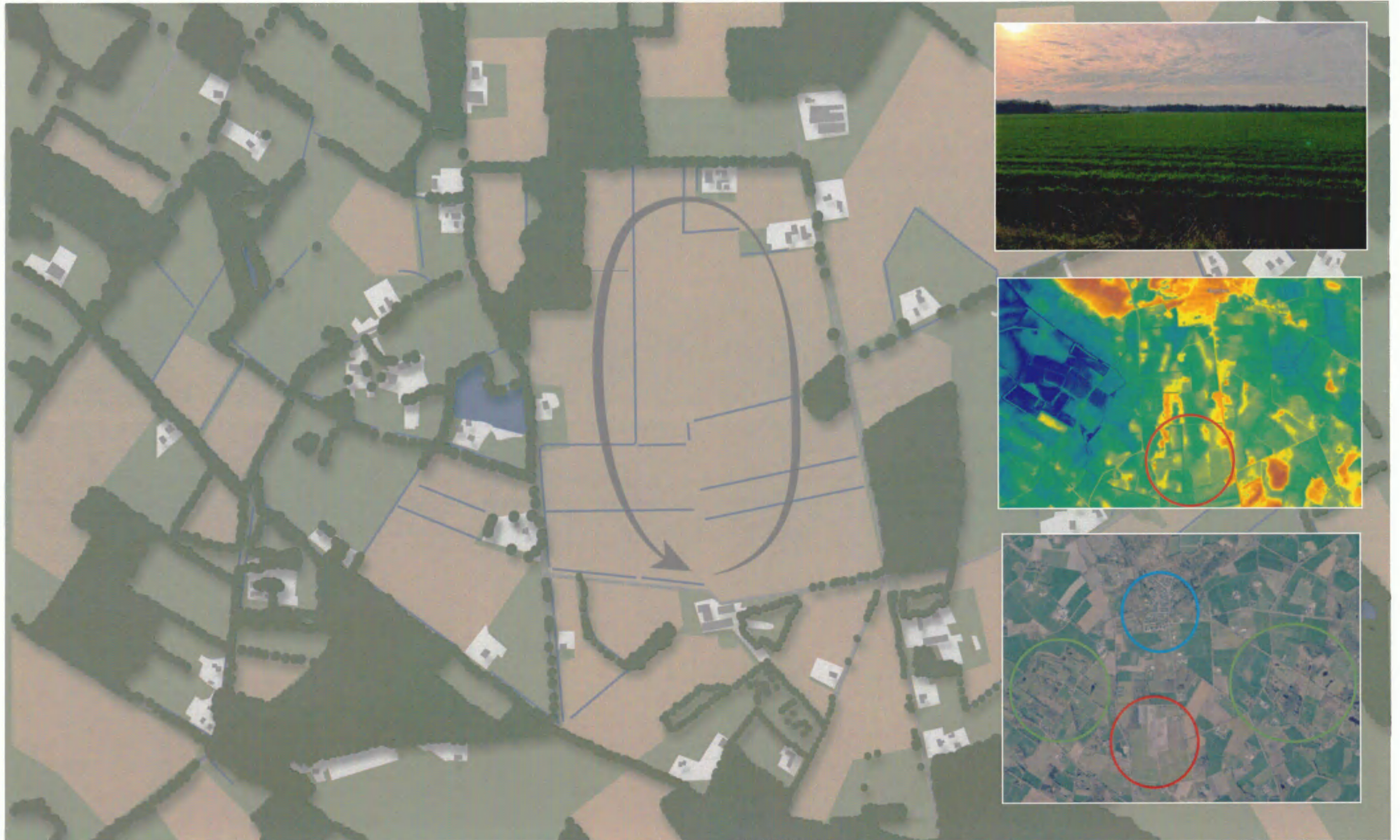
Het Stelkampsveld is een Natura 2000 gebied en ligt op circa 1,35 kilometer afstand van het beoogde plangebied. Terreinbeherende organisaties zijn onder meer op zoek naar uitbreidingen van het gebied met vochtige heiden, heischrale graslanden en blauwgraslanden. Het doelgebied is met de aanwezigheid van laagten afgewisseld met dekzandruggen of -welingen uitermate geschikt, maar wel beperkt. Voor het Natura 2000 gebied zijn dan ook habitattypen vastgesteld. Als habitatrichtlijnsoort is de kamsalamander aangewezen. Terreinbeherende organisaties streven naar een uitbreiding van de kamsalamander. Ze gedijen erg goed in de zeer kleinschalige nattere cultuurlandschappen. De Hagenbeek is aan de westzijde gelegen op een kleine kilometer afstand en is circa 42 hectare groot. Het betreft een nat gebied dat zeer kleinschalig is. Het gebied is succesvol gebleken voor onder meer de boomkikker.

De overeenkomst tussen beide natuurgebieden betreft het kleinschalige karakter, maar ook de lagere ligging. De afstand tussen beide gebieden bedraagt een kleine 2,5 kilometer. Het plangebied Bekenschot ligt praktisch tussen beide gebieden in, maar kan met haar open landschap en hogere ligging (zie ook de hoogtekarte) niet of nauwelijks een rol van betekenis hebben. De kernwaarde van het plangebied is en blijft de openheid, het

gebied daaromheen laat de overgang naar het kleinschalige landschap zien en de gebieden daaropvolgend zijn kleinschalig al dan niet met natte laagten met absolute hoogtenpunten beide natuurgebieden.

Inmiddels zijn direct grenzend aan de westzijde van het plangebied particuliere natuurgebieden ingericht: Kostverloren, Koningshof en als meest recente "Foezelaorend". In samenwerking met de provincie ontstaat hier een nieuw afwisselend droog en nat 10 ha natuurgebied, dat verdere landschappelijke invulling geeft aan de verbinding tussen Stelkampsveld en Hagenbeek. Het is net als Kostverloren en Koningshof onderdeel van het Gelders Natuur Netwerk. De directe nabijheid van het voorgestelde zonnepark zou de landschappelijke meerwaarde van dit nieuwe natuurgebied en ruimtelijke beleving van dit nieuwe en de langer bestaande natuurgebieden kunnen aantasten en voor een belangrijk deel teniet doen.

De kernkwaliteit van het plangebied wordt in het Nationaal landschap als volgt omschreven. "Het meest open landschap [in "De Graafschap"] bestaat uit de ontgonnen broeken die nu veelal als grasland of bouwland in gebruik zijn, zoals de gronden in het gebied van de Wildenborgsche en Barchemse veengoten. Het contrast tussen de relatief open broekgebieden en de relatief gesloten hogere bebossingen is een kwaliteit die mede het halfgesloten karakter van het gehele gebied bepaalt." Bovengenoemde kernkwaliteit komt overeen met de geologisch en cultuurhistorische beschrijving en de kwaliteiten zoals omschreven in de kernkwaliteiten van het gebied Beekvliet-Barchemse Veengoot in de Omgevingsverordening.

De openheid van de ruimte (Bron: N+L)

5. Voorgenomen plan

Midden in het gebied tussen Stelkampsveld, Hagenbeek en de particuliere natuurgebieden bestaat het voornemen om een zonnepark aan te leggen. Het betreft een grootschalig zonnepark met een totale omvang van 16 hectare. Er is een landschappelijke inpassing opgesteld. Hoewel het een feit is dat we op zoek moeten naar duurzame oplossingen waaronder ook zonne-energie is het een onontkoombaar feit dat een zonnepark van deze omvang een niet landschappelijke en kunstmatige invulling van een gebied is. Om het zicht op de installatie en de 2,5 tot 3 meter hoge panelen te beperken (of om bijvoorbeeld de schittering tegen te gaan) worden dergelijke parken veelal ingepast met struweelhagen en/of houtsingels rondom. Dat is in het voorgenomen plan niet anders.

Zonnepark Bekenschot (Bron: N+L)

6. Beleid

Voor de nadere uitwerking is gekeken naar het bestaande gemeentelijke beleid. De vigerende Landschapsontwikkelingsvisie, vastgesteld door de gemeenteraden van Bronckhorst, Lochem en Zutphen in juni/juli 2009. Ze richt zich op versterking van de kenmerkende karakteristieken van het landschap. Ze brengt samenhang in de verscheidenheid aan, zodat het buitengebied van de drie gemeenten met al zijn lokale verschillen een harmonieuze landschappelijke eenheid vormt. Het is bedoeld om sturing te geven aan en beoordeling te geven van de ontwikkelingen in het buitengebied. Het deelgebied valt onder deelgebied Lochemse Berg.

Relevant voor het plangebied is de omschrijving:

De openheid van de dalen hoort bij de beleving van de berg. Dat geldt ook voor de 'landbouwdriehoek' ten westen van de berg, een open ontginningsgebied tussen de Lochemse Berg, het Groote Veld en de zone van de Baakse Beek en het gebied tussen Barchem en Ruurlo. In deze gebieden ligt het accent op de combinatie van grondgebonden landbouw, natuurontwikkeling, leefbaarheid en versterking van het landschap.

Gesteld kan worden dat het landschapsontwikkelingsplan de eerder opgestelde analyse volgt. Daarbij kan worden toegevoegd dat de openheid van de gebieden bij de beleving van het gebied hoort. Om het begrip "versterking van het landschap" nader te bepalen en beoordelen is het betreffende gebied als landschap ingedeeld en gekwalificeerd als 20e eeuwse heide & veenontginningen. Dit zoals op de kaart op de rechterpagina weergegeven. Daarvoor gelden in de visie de volgende waarden:

- Weids, open landschap;
- Ruimte maat 500 á 1.000 m
- Rationele verkaveling / blokvormig / langwerpig;
- Rechte wegen, meestal strakke bosrand of wegbeplanting in blikveld aanwezig;
- Vergezichten;
- Voornamelijk gras- en bouwland, soms heiderestanten;
- Weinig bebouwing los in de ruimte.

Het landschapsontwikkelingsplan heeft ongewenste ontwikkelingen als volgt omschreven:

- Schaalverkleining;
- Grote volumes bos zonder open ruimtes;
- Overdadige, in het oog springende hekken;
- Uit te toon vallende detaillering;
- Kronkelige vormen.

Gesteld kan worden dat de in de Landschapsontwikkelingsvisie beschreven aanvullende kansen en bedreigingen van het 20e eeuwse heide & veenontginning eveneens de analyse volgt. De open ruimte wordt als zeer waardevol gezien. Er zijn geen redenen om deze waarde niet te erkennen en deze waarde verloren te laten gaan.

LANDSCHAPSTYPENKAART Bronckhorst-Lochem-Zutphen

Legenda

- Beekdal
- Stroomruggen en terrassen
- Oude IJssel en rivierweide
- rivierduinen
- Uiterwaarden, kronkelwaarden, komgronden
- Broeklanden
- Bos en landgoederen
- Kampen landschap
- Enken/essen landschap
- 19e eeuwse ontginningen
- 20e Eeuwse heide en veen ontginningen
- Beekdal
- Stuwwal
- Steden en kernen

Landschapstypen (Bron: LOP gemeente Lochem)

Gelderland heeft veel natuurgebieden. Samen vormen zij het Gelders Natuurnetwerk (GNN). De provincie wil nieuwe natuur ontwikkelen rondom bestaande gebieden en met andere partijen samen werken aan natuurherstel. Dit is onder meer belangrijk voor het behoud van planten en dieren. Stelkampsveld is zo'n natuurgebied. Tussen de natuurgebieden zijn zogeheten Groene ontwikkelingszones gelegen (GO). Hierin liggen onder andere de te beschermen ecologische verbindingzones, de verbindende schakels tussen de natuurgebieden. Als ter plekke iets gebouwd moet worden gelden daar regels voor.

Specifiek voor zonneparken in het buitengebied gelden in de omgevingsverordening Instructieregels. Ondanks de duurzame energie opwekking mogen volgens de verordening dergelijke projecten geen afbreuk doen aan de ruimtelijke kenmerken, de identiteit en de functie of gebruik van een gebied. De verordening stelt:

- Als een bestemmingsplan zonneparken in het buitengebied mogelijk maakt, wordt met het oog op het belang van zorgvuldig ruimtegebruik rekening gehouden met:
 1. de bijdrage van zonne-energie aan de lokale energiebehoefte;
 2. de mogelijkheden om binnen het stedelijk gebied en op daken van gebouwen in die behoefte te voorzien.
 3. de gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit van gebieden of locaties waar zonneparken mogelijk zijn en de wijze waarop deze kwaliteit behouden of blijvend versterkt kan worden.
 4. de samenhang met het omringende landschap.
 5. de consequenties met het omringende landschap.
 6. het huidige grondgebruik.
- het bestemmingsplan verzekert een gebruikstermijn van maximaal 30 jaar en dat na beëindiging van het gebruik het zonnepark wordt verwijderd.
- Het bestemmingsplan bepaalt in welke mate de bij aanleg en gebruik van

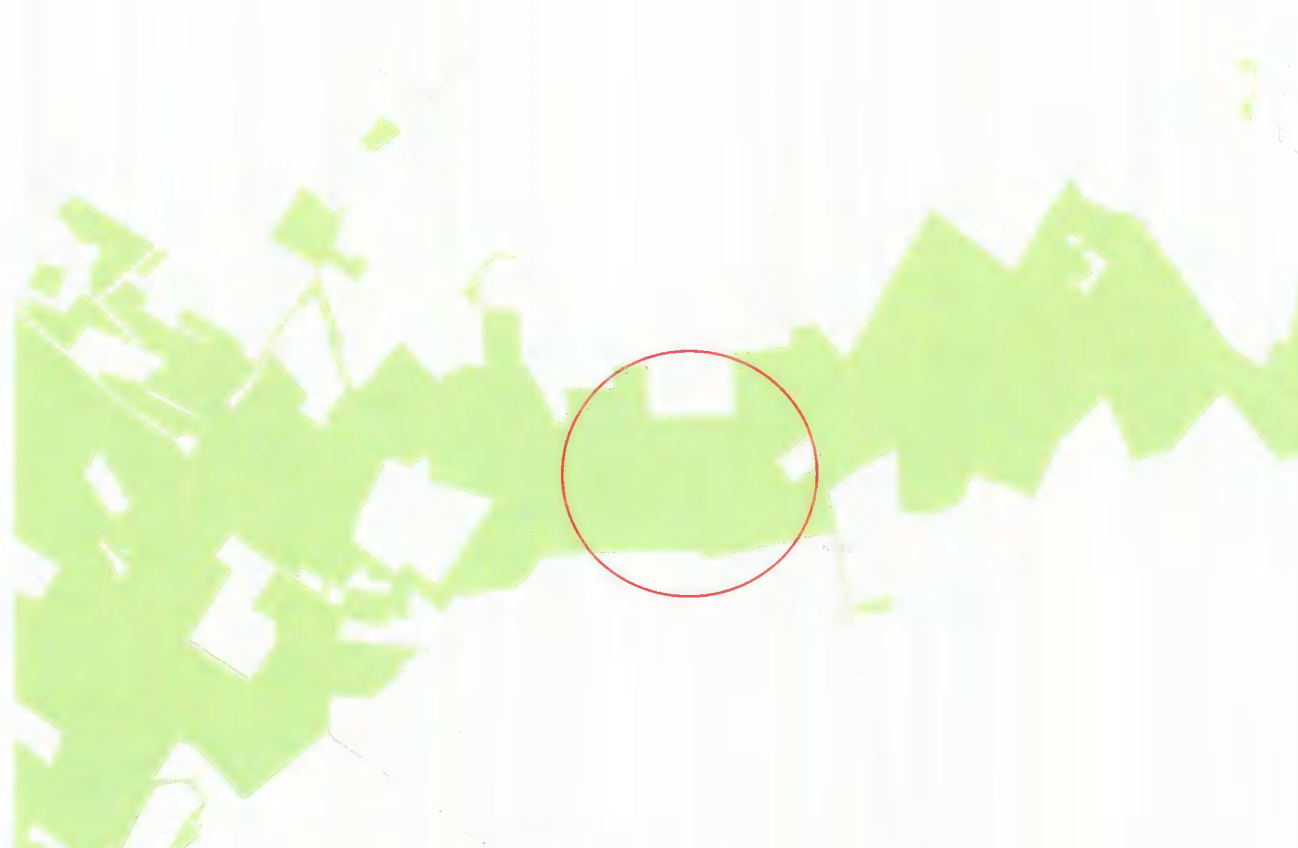
een zonnepark gerealiseerde versterking van de ruimtelijke kwaliteit na verwijdering van het zonnepark in stand wordt gehouden.

In aanvulling op de omgevingsverordening hebben Gedeputeerde Staten nadere Ontwerpregels opgesteld voor projecten in Groene Ontwikkelingszones. Deze regels geven invulling aan het per saldo en naar rato van de ingreep versterken van de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen. De omgevingsverordening stelt daarnaast dat de samenhang niet verloren mag gaan. Het ligt voor de hand om eerst te toetsen of de samenhang als gevolg van de ontwikkeling verloren gaat.

Naast deze regels gelden ook de regels uit paragraaf 2.6.5 van de omgevingsverordening. Bij de voorbereiding op het doorlopen van de stappen is onderzoek nodig (artikel 2.53a van de omgevingsverordening) naar:

- de actuele en potentiële kernkwaliteiten op basis van de bijlage Kernkwaliteiten Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone,
- de relatie met de natuurelementen in de naaste omgeving, en
- of sprake is van een functie als ecologische verbindingzone.

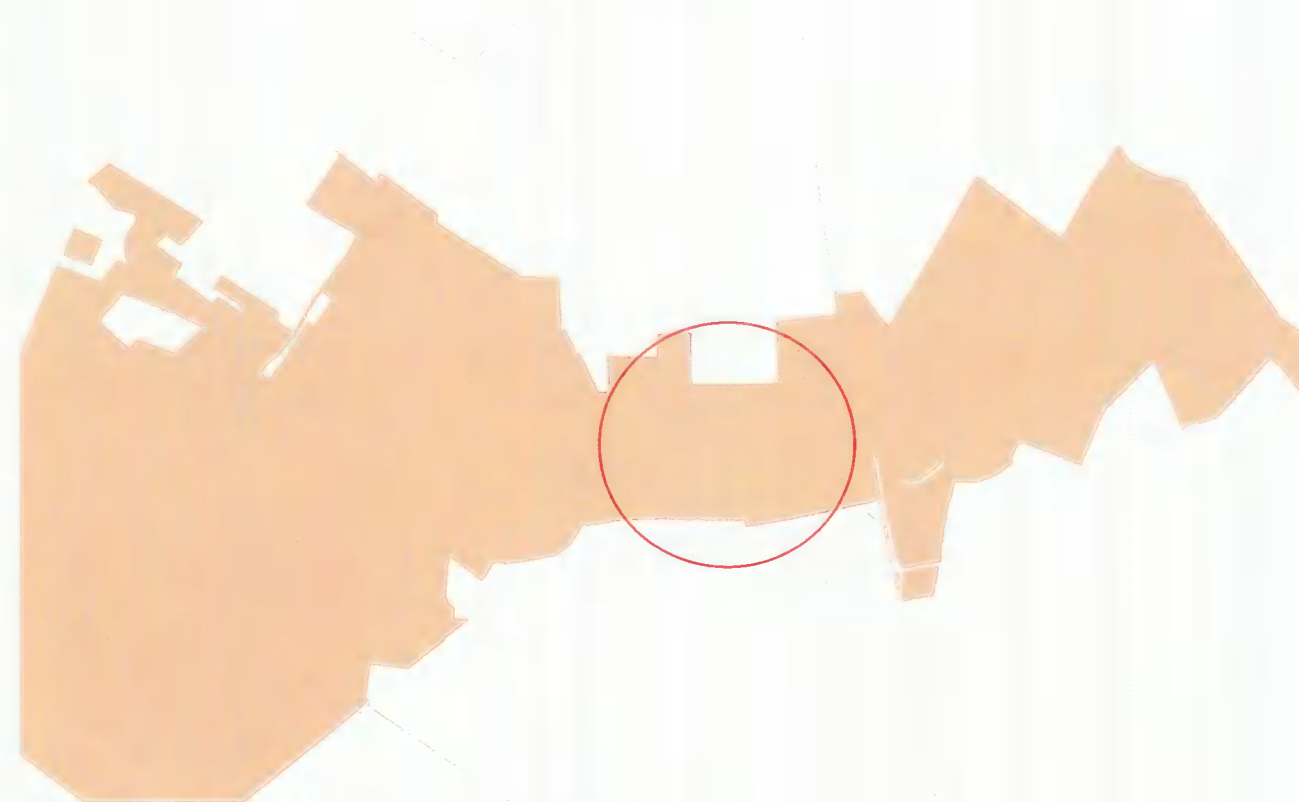
Op basis hiervan kunnen de eerste opties voor versterking worden ontworpen, die worden doorgerekend in de tabellen behorend bij stappen 1 en 2. De versterkingsmaatregelen worden uitgewerkt in stap 3 (locaties van de maatregelen) en stap 4 (versterkingsplan conform artikel 2.53b van de Omgevingsverordening). Met de rekentabellen is beoogd een eenvoudig en objectief instrument te bieden om de versterkingsopgave en -maatregelen vast te stellen. De Ontwerpregels concentreren zich op de inrichting van een project. Ze kijken niet naar het grotere geheel. Wat de uitkomst van de berekening ook mag zijn benadrukt de Omgevingsverordening het beleids-principe dat de samenhang van de Groene Ontwikkelingszone, in casu het landschap in letterlijk en figuurlijk bredere zin niet verloren mag gaan. Het puntensysteem geeft daarop geen antwoord. Het ligt daardoor voor de hand om eerst te toetsen of de samenhang als gevolg van de beoogde ontwikkeling verloren gaat.

Groene ontwikkelingszone (Bron: Gelderland.maps.arcgis.com)

Gelders natuurnetwerk (Bron: Gelderland.maps.arcgis.com)

Ecologisch verbindingzones (Bron: Gelderland.maps.arcgis.com)

7. Conclusie

De kernvraag is: past een zonnepark van 16 hectare op de voorgenomen plek? Hoewel de omschrijving in het inrichtingsplan aanvankelijk nog voor een groot gedeelte met het Landschapsontwikkelingsplan overeenstemt, blijft daar om de één of andere reden weinig van over in het opgestelde concrete inpassingsplan. De belangrijkste waarden vóór het opmaken van een inpassingsplan zouden moeten zijn:

- Er is sprake van een weids en open landschap. In dit geval extra waardevol gelet op de 50 hectare die aaneengesloten is.
- Er is sprake van een goede ruimtemaat als aangegeven in het landschapsontwikkelingsplan. De openheid is ruim 600 meter breed, 850 meter lang.
- Er is sprake van een kenmerkende rationele verkaveling.
- Aan alle zijden wordt het blikveld bezegeld met een wegbeplanting of bosrand.
- Er zijn zowel van noord naar zuid als van oost naar west kwalitatieve vergezichten.
- Er is sprake van een aaneengesloten gras- en bouwland.
- Er is geen sprake van losse bebouwing in de ruimte, niet anders dan enkele erven aan de randen.

Bij beoordeling van het voorgenomen inpassings- en inrichtingsplan van het zonnepark moet echter geconcludeerd worden:

- Dat er nadien géén sprake meer is van een weids en open landschap. De ruimte raakt versnipperd en raakt onderverdeeld in kleinere delen met maximaal 10 tot 15 hectare aaneengesloten.
- De gewenste ruimtemaat wordt niet meer behaald.

- Er nog wel sprake kan zijn van een kenmerkende rationele verkaveling. Het zonnepark als ook de panelen zelf lijken de verkaveling te volgen.
- Aan alle zijden zal het blikveld niet langer bezegeld zijn met een wegbeplanting of bosrand, maar met smalle houtsingels, struweelstroken of olifantengras. In alle gevallen gebiedsvreemde landschapsstructuren.
- Er is geen sprake meer van kwalitatieve vergezichten. Zowel van noord naar zuid als van oost naar west.
- Er is geen sprake meer van een aaneengesloten gras- en bouwland.
- Er is in zekere zin sprake van losse bebouwing in de ruimte.

Het is begrijpelijk dat er ingrepen worden overwogen om het zicht op panelen voor omwonenden, voorbijgangers en recreanten te voorkomen. Zonneparken zijn niet-landschappelijke kunstingrepen. Het niet (willen) kijken op een zonnepark en/of een hekwerk is begrijpelijk, maar daarmee gaat ook onmiddellijk de belangrijkste waarde van het gebied verloren: de vergezichten in het open landschap. Dat is los van het feit dat het meestal jaren duurt voordat dergelijke beplanting überhaupt een afschermende rol heeft.

De verdere bijkomende voordelen (versterking flora en fauna) worden genoemd om de belangrijkste verloren kwaliteit te verbloemen. Van die positieve effecten kan onder bepaalde omstandigheden sprake zijn, maar kunnen niet het doorslaggevende argument zijn om de landschappelijke kernkwaliteit van een gebied grondig aan te tasten. De positieve effecten zijn ook op andere wijze in de omgeving en in de ecologische zone te realiseren. Bovendien blijven zonnepanelen (waarschijnlijk) niet tot in de eeuwigheid liggen. Dat geldt wel voor de gerealiseerde landschappelijke inpassing.

Daarom moet voor de verdere toekomst de aanvullende vraag worden gesteld: is er sprake van een verantwoorde en passende landschappelijke inpassing in dit gebied als de zonnepanelen op termijn verdwenen zijn? Die vraag is niet positief te beantwoorden. Gesteld moet worden dat de voorgestelde landschappelijke inpassing op geen enkele manier op den duur een meerwaarde kan zijn voor dit gebied. Er worden structuren voorgesteld die geen enkele verbinding hebben met het plangebied.

De voorgestelde landschapsstructuur, het type element, alsmede de visuele robuustheid van de elementen en ten dele de soorten die gebruikt zijn, zijn in strijd met het vigerende landschappelijke beleid. Het is daarom een plan dat dusdanig tegenstrijdig is met het gestelde beleid doorgang te laten vinden.

Eindconclusie

Het is daarom niet logisch en landschappelijk verantwoord om op deze locatie een plan doorgang te laten vinden, dat dusdanig tegenstrijdig is aan het gestelde beleid. Voorliggend advies voorziet niet in een advies voor het al dan niet slagen van de voorgestelde flora en fauna. Dat is in die zin ook niet belangrijk: voor het beantwoorden van die vragen en vervolgvragen moet eerst beantwoord worden of het plan de ruimtelijke kwaliteit aantast. Dat lijkt hier zonde meer het geval. Dan zijn bijkomende voordelen (bijvoorbeeld) voor flora en fauna niet relevant.

Overgebleven structuren na opheffen zonnepark (Bron: N+L)

l a n d s c h a p s o n t w e r p e r s

Oldenzaalseweg 38 • 7651 KC Tubbergen • info@nl-landschaps.nl • www.nl-landschap.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 5 april 2024 11:40
Aan: Griffie | Gemeente Lochem; [REDACTED]
Onderwerp: Fwd: : Juridisch advies gemeente Lochem over nieuw of gewijzigd plan Bekenschot

LET OP! Gemeente Lochem vindt informatieveiligheid belangrijk. Wij waarschuwen voor e-mails van buiten onze organisatie. Klik alleen op links en bijlagen als je de afzender kent en de inhoud vertrouwt.

Geachte Griffie,

Zou u zo vriendelijk willen zijn dit bericht zo mogelijk per omgaande door te sturen aan de raad i.v.m. de behandeling van het plan Bekenschot maandagavond a.s.

Geachte leden gemeenteraad Lochem,

Hobama en leden hebben zich met hun advocaat Mr. [REDACTED] overstaan over het advies dat door de gemeente is gevraagd aan kantoor Sieben&Lont of er wel of niet sprake is van een nieuw plan Bekenschot. Hieronder de opinie van Mr. Houben.

Wat in het advies van Sieben opvalt is, dat aan de uiteindelijke (zeer bondige) besluitvorming door de raad over de teruggave van het Verzoek om een Verklaring van Geen Bezwaar(VVVGB) in september 2020 nauwelijks aandacht wordt besteed. Bovendien gaat hij inhoudelijk niet in op het andere argument van Hobama dat er sprake is van een nieuwe aanvraag vanwege ingrijpende wijzigingen, die zouden dwingen het voorliggende VVVGB als een nieuwe aanvraag te beschouwen. Die vraag is blijkbaar ook niet aan Sieben gesteld.

Het gaat Sieben blijkbaar alleen om de (o.i. overbodige) vraag of er na september 2020 wijzigingen kunnen worden aangebracht. Daarop is het antwoord uiteraard JA en ook nooit bestreden door Hobama c.s..

Sieben bevestigt overigens dat wijzigingen van niet ondergeschikte aard de aanvraag als een nieuwe doen kwalificeren. Daar zijn we het dus allemaal over eens.

De Raad heeft in september 2020 hoogstens geconstateerd dat er niet was voldaan aan de eis van de provincie t.a.v. landschappelijke inrichting en (gefaalde) inspraak. Dat was haar al voldoende om de VVVGB terug te geven. Hoe en wat verder en aan welke andere voorwaarden nog zou moeten worden voldaan heeft de raad volledig open gelaten, laat staan aanwijzingen gegeven.

De mening van Mr. [REDACTED] is dat de raad weinig met het advies van Sieben ten aanzien van de vraag of er sprake is van een nieuw of oud plan .

Bovendien, de conclusie van Sieben "Er is dus geen enkele grond of reden om de aanvraag te weigeren." is uit de lucht gegrepen en ongefundeerd. Sieben heeft zich immers in het geheel niet verdiept in verdere beoordeling van het plan Bekenschot en voorwaarden van regelgeving waaraan het moet voldoen. Die vraag is hem ook niet gesteld .

Hieronder geven wij u in alle openheid de vragen van Hobama aan Mr. Houben over het advies van Sieben & Lont en zijn antwoord. Het geeft Hobama c.s. geen aangrijpingpunten haar eerder aan de raad kenbaar gemaakte reeks argumenten te moeten wijzigingen om de VVVGB op meerdere gronden af te wijzen.

namens Hobama, met vriendelijke groet,

[REDACTED]

----- Doorgestuurd bericht -----

Onderwerp: RE: : Juridisch advies gemeente Lochem over nieuw of gewijzigd plan

Datum: Fri, 5 Apr 2024 07:11:05 +0000

Van: mr. M. [REDACTED]

Aan: [REDACTED]

Geacht bestuur,

In reactie op uw onderstaande e-mail bericht ik als volgt.

ad A. Ik ben het met u eens dat uit het memo aan de raad van 1 september 2020 iets anders blijkt dan in de toelichting bij het raadsvoorstel voor de huidige VVGB wordt gesteld. Er is niet gevraagd het plan aan te passen. Het advies van Sieben over uw argumenten daaromtrent brengt daarin geen verandering.

ad B. Ik haal ik de volgende passage aan uit mijn e-mail aan u van 29 januari jl.

Nieuwe aanvraag nodig?

Voor het antwoord op deze vraag verwijst ik u naar: ECLI:NL:RVS:2022:1489, Raad van State, 25-05-2022: <https://uitspraken.rechtspraak.nl/details?id=ECLI:NL:RVS:2022:1489>

Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen, in bijvoorbeeld de uitspraak van 27 februari 2013, ECLI:NL:RVS:2013:BZ2530, is geen nieuwe aanvraag nodig als de wijziging van het bouwplan van ondergeschikte aard is en dient de vraag of de wijziging van ondergeschikte aard is, per concreet geval te worden beantwoord. Indien de wijziging van de oorspronkelijke aanvraag zo ingrijpend is dat redelijkerwijs niet meer van hetzelfde bouwplan kan worden gesproken, moet daarvoor een nieuw aanvraag worden ingediend.

[...]

Voor het gewijzigde bouwplan was een nieuwe aanvraag nodig. De wijziging kon niet in de lopende procedure over de aanvraag van 25 mei 2020 worden betrokken.

Waarom de wijzigingen van de aanvraag voor zonnepark Bekenschot juridisch gezien binnen de lopende procedure zouden vallen wordt door Sieben niet onderbouwd. Het advies van Sieben zal de raad in dat opzicht ook weinig steun bieden in een eventueel debat hierover. U heeft vanuit uw kant in ieder geval onderbouwd waarom wél sprake zou zijn van zodanige wijzigingen dat niet langer van hetzelfde bouwplan kan worden gesproken.

ad C. Het advies gaat niet in op de vraag of de wijziging van de oorspronkelijke aanvraag zo ingrijpend is dat redelijkerwijs niet meer van hetzelfde bouwplan kan worden gesproken en acht ik in dat opzicht inderdaad onvolledig en ontoereikend om te kunnen komen tot de conclusie dat de VVGB dient te worden afgegeven.

ad D. Zie hiervoor mijn antwoord onder B. Indien de raad oordeelt dat de wijziging van de oorspronkelijke aanvraag zo ingrijpend is dat redelijkerwijs niet meer van hetzelfde bouwplan kan worden gesproken, dient daaraan de conclusie verbonden te worden dat een nieuwe aanvraag nodig was en kan niet tot afgifte van de VVGB worden overgegaan.

Uw scepsis over de conclusie “Er is dus geen enkele grond of reden om de aanvraag te weigeren.” deel ik, gelet op de hiervoor gegeven antwoorden. De adviesvraag van de heer [REDACTED] [Griffie Loche] had enkel betrekking op de vraag of sprake was van een nieuw plan, zodat voormelde passage slechts gelezen moet worden als antwoord op die vraag. Uiteraard blijft dat de VVGB nog volledig getoetst moet worden aan bestemmingsplan, omgevingsverordening enz.

Mocht u nog vragen hebben omtrent bovenstaande dan verneem ik dat graag, hoewel ik direct opmerk dat ik vandaag nog slechts zeer beperkt tijd heb om daarop te reageren.

Met vriendelijke groet,

mr. [REDACTED]
advocaat

VRAAGSTELLING HOBAMA AAN Mr. [REDACTED]

Van: >> [REDACTED]
Verzonden: donderdag 4 april 2024 21:41
Aan: mr. [REDACTED]

Onderwerp: : Juridisch advies gemeente Lochem over nieuw of gewijzigd plan
Urgentie: Hoog

Geachte heer [REDACTED]

Het College van de gemeente Lochem heeft op 21 maart bij Sieben & Lont bestuursrechtadviseurs juridische advies gevraagd in verband met het raadsvoorstel om een Verklaring van Geen Bedenkingen af te geven voor de aanleg van zonnepark Bekenschot in Barchem. Dit ter voorbereiding op de behandeling van het VVVGK komende maandagavond 8 april in de gemeenteraad.

Bijgaand het advies van Sieben & Lont over de vraag of sprake is van een nieuwe of van een gewijzigde en dus nog steeds aangepast oorspronkelijk plan resp. lopende aanvraag. Zoals we bespraken, in het laatste geval zou het beleid (van welke aard dan ook) van toepassing zijn zoals dat was op het moment van indienen, i.c. 17 april 2020.

Het is kort dag maar wij zouden uw willen vragen uw mening over dit advies te geven.

Onze observaties:

A. Het eerste deel van het advies gaat over de juridisch procedurele beoordeling over de aard van het raadsbesluit/ordevoorstel van 21 september 2021, waarbij de toenmalige aanvraag werd teruggegeven aan het College. Ik merk op dat Sieben daarbij de bewoording aanhaalt van mogelijke route 1 van het Raadsmemo van 1 september 2020 (teruggave ".....zodat het college het aangepaste plan opnieuw kan toetsen ...etc."). Bijgaand in de bijlage nog een keer het Memo aan de raad van 1/9/2020 en het raadsbesluit van 21/9/2020.

In de Toelichting bij het raadsvoorstel voor de huidige VVGK die u eerder bestudeerde staat daarover (tevens nogmaals als bijlage bijgevoegd).

Waarom zien we deze wijziging niet als een nieuwe aanvraag?

Het plan is gewijzigd en aangevuld ten opzichte van het eerste plan dat op 17 april 2020 is ingediend. Het staat een aanvrager vrij om een ingediend plan te wijzigen. In bepaalde gevallen kan het bevoegde gezag bepalen dat het plan zodanig is gewijzigd dat er sprake is van een nieuwe aanvraag.

Dit is anders als het bevoegde gezag vraagt om een aanpassing van het plan. Dan dient ook een behoorlijke wijziging van het plan meegenomen te worden in de lopende aanvraag. In dit geval zijn de opmerkingen van de gemeenteraad neergelegd bij de aanvrager met het verzoek om het plan aan te passen. De wijzigingen kunnen daarom behandeld worden in de lopende aanvraag van 17 april 2020.

De wijzigingen zijn in de lopende procedure in behandeling genomen.

Vervolgens wordt de veronderstelde vraag (of opdracht) van de raad voor aanpassing in de Toelichting uitgewerkt:

De gemeenteraad behandelde het raadsvoorstel ontwerpverklaring van geen bedenkingen in juni en juli 2020. De gemeenteraad heeft het voorstel vanwege twee onderdelen teruggelegd aan het college. Voor deze onderdelen heeft de raad een nadere uitwerking gevraagd, voordat een ontwerpverklaring van geen bedenkingen kan worden afgegeven.

Deze twee onderdelen zijn:

- *Het advies van de provincie van juni 2020. Hierin stelt de provincie dat de Ecologische Ver [1] bindingszone (EVZ)*

nog onvoldoende robuust is.

- *Een betere invulling van participatie met omwonenden over het plan.*

Dat is zoals eerder met u besproken wat anders dan in het ordevoorstel van 21 september 2020 in de route 1 staat. Daar staat.... *dat de raad het voorstel teruggeeft aan het college, zodat het college het aangepaste plan opnieuw kan toetsen aan het beleidskader zonne-energie en het advies van de provincie en daarna volgt (uiteraard) een aangepast voorstel voor de raad.*

Een van de elementen van ons eerdere betoog was dat de raad geen opdracht voor bepaalde onderdelen/wijzigingen had gegeven. (Opmerking: Het College en de raad moeten het plan en het afgeven van een VVGB natuurlijk aan nog veel meer toetsen zoals Bestemmingplan, Omgevingsverordening, Landschapsontwikkelingsplan etc.) wat niet / onvolledig is gebeurd).

Vraag, het is enigszins een herhaling van zetten, maar heeft Sieben - met de gemeente- in deze nu een houdbaar (procedureel?) argument om de huidige aanvraag niet als een nieuwe te zien ?

B. Het tweede deel van het advies van Sieben stelt dat er na september 2020 procedureel wijzigingen mogelijk zijn. Dat lijkt nogal wieses en lijkt een overbodige vraag?

Sieben gaat echter voorbij aan de (inhoudelijke) vraag of de wijzigingen zodanig ingrijpend zijn dat er op die grond gesproken moet kan worden van een nieuw plan resp. nieuwe aanvraag. Hij zegt alleen: "Juridisch gezien passen de wijzigingen van de lopende aanvraag voor zonnepark Bekenschot binnen de lopende procedure". Is dat correct? Wijzigingen kunnen immers altijd worden aangebracht. Maar dat maakt een plano.i. nog niet tot een lopende aanvraag.

Op het (zelfstandige) argument dat de wijzigingen ingrijpend zijn gaat Sieben niet in. Het kan natuurlijk goed zijn dat die vraag niet is gesteld en dat de lijst met wijzigingen hem ook niet is voorgelegd.

C. Is het totale advies daarmee niet op zijn minst onvolledig t.a.v. de vraag of het nu om een nieuwe of lopende aanvraag gaat?

D. De raad zal zelf geen antwoord hebben op de procedurele argumentatie. Maar zij kan toch wel als bevoegd gezag besluiten dat vanwege door haar als ingrijpend beoordeelde wijzigingen sprake is van een nieuwe aanvraag. Of wordt haar uit handen geslagen (zoals de het College stelt (zie boven) dat als de Raad heeft gevraagd om bepaalde wijzigingen het daarom als een lopende aanvraag moet worden gezien?

Overigens moet daarbij worden opgemerkt dat, voor zover het geval zou zijn dat de raad opdracht zou hebben gegeven om het plan ten aanzien van een of meer punten aan te passen, de raad niet heeft aangegeven hoe het plan in totaliteit zou moeten worden aangepast. Bovendien betreft de belangrijkste wijziging, afgezien van verschuiving van een zeer groot deel van het plan, het reduceren van de aanvankelijk in 2020 door de provincie gevraagde 8 ha extra permanente groenvoorziening tot slechts 3-4 ha. Dat werd -op papier- mogelijk gemaakt door de invoering door de provincie in 2022 van een arbitrair ecologisch rekenmodel uit de Ontwerpregels Groene Ontwikkelingszone, gekoppeld aan de Actualisatie 8 van de Omgevingsverordening. Daar had niemand in 2020 nog weet van, laat staan hoe die Ontwerpregels met rekenmodel zouden uitpakken. (we gaan even voorbij aan de techiek en gebrek aan validatie van het rekenmodel).

Verder roept de zin in het advies van Sieben *"Er is dus geen enkele grond of reden om de aanvraag te weigeren"* bij ons vraagtekens op. Het zet de Raad o.i. op het verkeerde been als zou ze het raadsvoorstel nu zonder meer moeten goedkeuren. Blijft immers dat het VVGB ook nog steeds moet worden getoetst aan Bestemmingsplan, Omgevingsverordening, landschapsbeleid etc. ofwel dat al onze argumenten naast die over oud/nieuw plan aan de orde blijven.

We horen graag uw oordeel over een en ander, afgezien van wat wij hierboven hebben geschreven.

Met vriendelijke groet, namens Hobama,

[REDACTED]

Op 1-4-2024 om 15:06 schreef [REDACTED]

Geachte Griffie,

In de brief en Nota van Hobama aan de Raad van waren de conclusies opgenomen van ecohydroloog [REDACTED] over de beoogde ecologische invulling van het zonnepark Bekenschot.

Tijdens de inspraakavond op 25 maart j.l. werd vanuit de raad gevraagd of zijn rapport beschikbaar is voor haar oordeelsvorming, wat vanzelfsprekend het geval is.

Bij deze stuur ik u, met excuses voor mijn vertraging en het toezenden gedurende de Paasdagen, namens Hobama de ecologische en hydrologische beoordeling el van prof. Witte, in het bijzonder over de slagingskans van poelen en kruidenrijk grasland, die tegelijkertijd veel van de punten zouden moeten opleveren in het provinciale ecologisch rekenmodel. Zijn conclusies an het slot lijken zonneklaar, er komt niets tot weinig van terecht, waarmee de ecologische onderbouwing van het project op losse schroeven komt te staan.

Voor de goede orde kan worden vermeld dat prof. Witte zijn expert-oordeel belangeloos heeft aangeboden, dus niet tegen betaling een rapport heeft opgesteld. Zijn wetenschappelijke C.V. treft u hierbij tevens aan.

Wij nemen aan dat een en ander voor zich spreekt en weinig ruimte voor twijfel laat dat het project ecologisch te kort schiet.

Ik wil u verzoeken deze mail en bijgevoegd rapport door te sturen aan de Raad.

met vriendelijke groet,

[REDACTED]

--

[REDACTED]

--

[REDACTED]